

# PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL

2024 • XVII. évfolyam • 3. szám

**PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL**  
**2024 • XVII. évfolyam • 3. szám**  
2024. szeptember 30.

Megjelenik negyedévente

**Felelős szerkesztő**  
Lámfalusi Ibolya

**Szerző**  
Vörös-Illés Ivett (szerk.)  
[voros-illes.ivett@aki.gov.hu](mailto:voros-illes.ivett@aki.gov.hu)

Péter Krisztina  
[peter.krisztina@aki.gov.hu](mailto:peter.krisztina@aki.gov.hu)

Rózsa Andrea  
[rozsa.andrea@aki.gov.hu](mailto:rozsa.andrea@aki.gov.hu)

**Kiadó**



1093 Budapest, Zsil utca 3–5.  
Telefon: +36 1 217 1011  
[www.aki.gov.hu](http://www.aki.gov.hu)  
[aki@aki.gov.hu](mailto:aki@aki.gov.hu)

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes  
felvilágosítást ad:  
Publikációs Csoport – [publikacio@aki.gov.hu](mailto:publikacio@aki.gov.hu)



## Tartalomjegyzék

<b>Összefoglaló.....</b>	<b>4</b>
<b>Summary.....</b>	<b>5</b>
<b>Módszertani megjegyzések .....</b>	<b>7</b>
<b>Agrár- és vidékfejlesztési támogatások .....</b>	<b>8</b>
Közvetlen termelői támogatások .....	11
Vidékfejlesztési és halászati programok .....	13
Piaci és egyéb támogatások.....	16
Nemzeti támogatások .....	17
<b>Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei.....</b>	<b>18</b>
Állattenyésztési támogatások .....	19
Szántóföldi növénytermesztők támogatása.....	21
Kertészeti ágazat támogatása .....	22
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban .....	23
Élelmiszeripar támogatása .....	24
<b>A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása .....</b>	<b>25</b>
A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya .....	26
A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya.....	31
Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya .....	38
Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya .....	39
Az agrártámogatásokhoz kapcsolódó hitelezés .....	45
Kedvezményes finanszírozási programok az agrárgazdaságban.....	47
Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban .....	50
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel .....	50
Növekedési Hitelprogram .....	53
MFB-hitelprogramok .....	54
EXIM-konstrukciók.....	55
Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban .....	55
Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései .....	57
Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban.....	59
EXIM-konstrukciók.....	59
Növekedési Hitelprogram .....	61
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel .....	63
MFB-hitelprogramok .....	64
Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban.....	65
Ágazati csődráták .....	66
Hitelportfólió minősége és kockázati megítélése .....	67
Hitelezési felmérés .....	67
Értékvesztéssel való fedezettség .....	68
Nemteljesítő hitelek vizsgálata .....	70
Jegybanksi kamat és a vállalati szektor kamatai .....	74
<b>Mellékletek.....</b>	<b>78</b>
Mellékletek jegyzéke.....	78

# Összefoglaló

- A 2021–2022-es átmeneti évek után 2023. január 1-jén hatályba lépett a 2023–2027-es időszakra szóló közös agrárpolitika. Ezzel párhuzamosan tart még a 2014–2020-as ciklus lezárása.
- Agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra 593,1 milliárd forintot fizettek ki 2024. január 1. és június 30. között. A folyósított támogatási összeg 61,9 százaléka (367,1 milliárd forint) európai uniós forrásból származott, 38,1 százalékát (226,0 milliárd forint) hazai költségvetésből fizették ki.
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között a vidékfejlesztési és halászati programok kifizetései domináltak (55,3 százalék), melyek meghaladták a 328 milliárd forintot. A közvetlen támogatások a kifizetések több mint egyharmadát (39,1 százalék) képezték, 231,7 milliárd forint kifizetésére került sor 2024. június 30-ig. A nemzeti támogatásokra 26,4, a piaci és egyéb támogatásokra együttesen 6,9 milliárd forintot folyósítottak.
- Az egyes ágazatok támogatottságát vizsgálva elmondható, hogy a szántóföldi növénytermesztők kapták a támogatások 34,5 százalékát, az állattenyésztők a támogatások 17,4 százalékát használhatták fel, a kertészet részesedése pedig csupán 4,3 százalék volt.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2023. évi időjárás okozta károk kompenzálására 2,9 milliárd forintot folyósítottak 2024-ben a jogosult termelők számára.
- A **mezőgazdaság** hitelállománya 2,7 százalékkal 1072,3 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a kedvezményes hitelek aránya 64,1 százalékot, a piaci hitelek részesedése pedig 35,9 százalékot tett ki 2024. június 30-án.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya 0,3 százalékkal 387,4 milliárd forintra nőtt. Az egyéni gazdaságok hitelein belül a legnagyobb hányadot kitevő (66 százalék) beruházási hitelek 0,9 százalékkal 256,2 milliárd forintra bővültek. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege 7,1 milliárd forinttal volt kevesebb az egy évvel korábbinál.
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 4,1 százalékkal 684,9 milliárd forintra emelkedett, amelyben a beruházási hitelek játszották a legfőbb szerepet. A hitelállományból legnagyobb mértékben az állattenyésztési ágazat részesedett. A mezőgazdasági társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege 38,5 milliárd forinttal volt kevesebb az egy évvel korábbinál.
- A mezőgazdaság garantált hitelállománya dinamikusan nőtt. A lízingcégek szerződésszáma és a tőkekintlévőség összege is mérséklődött.
- Az **élelmiszeripar** hitelállománya – ellentétben a mezőgazdasággal – 3,5 százalékkal 705,8 milliárd forintra csökkent 2024 második negyedévének végére. Az ágazat hitelállományában a kedvezményes hitelek aránya jóval kisebb volt, mint a mezőgazdaságban, 50,1 százalékot tett ki.
- Az egyéni vállalkozások hitelállománya 8,3 százalékkal 5,0 milliárd forintra mérséklődött, a társas vállalkozásoké 3,5 százalékkal 700,9 milliárd forintra csökkent. A csökkenés az éven belüli és az egyéb hiteleknél jelentkezett, de a rövid lejáratú hitelek részesedése 2024 második negyedévében a teljes hitelállományból így is 48,4 százalékot tett ki. A szóban forgó szegmens hitelállományának legnagyobb részét (27,9 százalékát) az egyéb élelmiszeripar gyártása alágazatban tevékenykedő vállalkozások adták, ezt követte az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, tartósítás (14,7 százalékkal).

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege 71,1 milliárd forinttal volt kevesebb az egy évvel korábnál. Az ágazat garantált hitelállománya 7,7 százalékkal csökkent 2024 második negyedévében.
- Az ágazati csődrátát emelkedő trend jellemezte, azonban mértéke mind a mezőgazdaságban (4,0 százalék), mind az élelmiszeriparban (6,0 százalék) alacsonyabb volt a nemzetgazdasági szintnél (7,6 százalék) a vizsgált időszak végén.
- A mezőgazdasági hitelportfólió minősége javult 2024 második negyedévében.
- Az értékvesztéssel való fedezettség mindkét szektorban mérséklődött, a mezőgazdaságban 3,3 százalék, az élelmiszeriparban 5,9 százalék volt a vizsgált időszak végén. A mezőgazdaságban az egyéb éven belüli hitelek értékvesztéssel való fedezettsége csökkent a legnagyobb mértékben.
- A nemteljesítő hitelek aránya (NPL-ráta) a mezőgazdaság minden alágazatában és minden hiteltípusnál javult (csökkent). Az élelmiszeripari alágazatok zömében, a malomipar és tejipar kivételével, szintén enyhe javulás volt megfigyelhető az előző év azonos időszakához képest.
- A jegybanki alapkamat, valamint a mezőgazdasági és az élelmiszeripari hitelösszeggel súlyozott állományi kamatlábak egyaránt mérséklődtek. A piaci forinthitelek kamatai a devizahitelektől eltérően mindkét ágazatban jellemzően ereszkedtek az egyes hiteltípusoknál. A mezőgazdasági alágazatok közül az állattenyésztés forinthitel kamatai jelentősen visszaestek. Az élelmiszeripari alágazatok éven túli forinthiteleinek kamatánál csökkenés és növekedés egyaránt előfordult.

## Summary

- After the transition years 2021-2022, the Common Agricultural Policy for the period 2023-2027 entered into force on 1st of January 2023. At the same time, the closing of the 2014–2020 period is in progress.
- A total of HUF 593.1 billion was paid for agricultural and rural development subsidies between January 1 and June 30, 2024. 61.9 per cent (HUF 367.1 billion) of the subsidies came from European Union funds and 38.1 per cent (HUF 226.0 billion) was paid from domestic budget.
- Payments of the rural development and fisheries programs dominated in agricultural and rural development payments (55.3 per cent), which exceeded the HUF 328 billion. Direct subsidies accounted more than a third (39.1 per cent) of payments, with HUF 231.7 billion paid by 30 June 2024. Farmers received HUF 26.4 billion in national subsidies, and HUF 6.9 billion in market and other subsidies.
- Examining the support of each sector it can be considered that arable crop growers received 34.5 per cent of the subsidies, while livestock farmers could use 17.4 per cent of the support and the share of horticulture was only 4.3 per cent.
- Under the national agricultural compensation scheme (Pillar I), HUF 2.9 billion was paid to eligible farmers in 2024 to compensate for the damage caused by the weather in 2023.
- The amount of credit in **agriculture** increased by 2.7 per cent to HUF 1072.3 billion compared to the same quarter of the previous year. Within this the rate of subsidised loans was 64.1 per cent while the share of market loans was 35.9 per cent on June 30, 2024.
- The credit amount of the individual farms increased moderately, by 0.3 per cent to HUF 387.4 billion. Among the loans to individual farms, investment loans continued to



predominate, with their stock growing by 0.9 per cent to HUF 256.2 billion, accounting for nearly 66 per cent of total loans. Most of the credit was used to finance arable crop growers. The value of new loans of individual farms in agriculture was HUF 7.1 billion lower than in the previous year.

- The credit amount of the agricultural enterprises increased by 4.1 per cent to HUF 684.9 billion. The increase was mainly for investment capital loans. The livestock sector accounted for the largest share of the credit. The amount of new loans taken out by agricultural enterprises was HUF 38.5 billion lower than in the previous year.
- The guaranteed loans of agriculture have grown dynamically. At the same time the contract number of leasing companies and their capital adequacy also decreased in the sector.
- In the **food industry**, the amount of loans – in contrast to agriculture – decreased by 3.5 per cent, to HUF 705.8 billion at the end of the second quarter of 2024. The share of subsidised loans (50.1 per cent) in the sector's loan portfolio was much lower than in agriculture.
- The credit amount of the individual food companies decreased by 8.3 per cent to HUF 5.0 billion, and the credit amount of corporate enterprises also declined by 3.5 per cent to HUF 700.9 billion. In the food sector the decline was in short-term and other loans, but the share of short-term loans in total loans was even so 48.4 per cent in the second quarter of 2024. Biggest part (27.9 per cent) of the loans in the food industry were granted for food corporations operating in the so-called other food industry sector. This was followed by the other fruit and vegetable processing and preserving subsector with a share of 14.7 per cent.
- The value of new loans of corporate enterprises in the food industry was HUF 71.1 billion lower than in the previous year. The sector's guaranteed loans decreased by 7.7 per cent in the second quarter of 2024.
- The sectoral rate of the risk of bankruptcy showed an upward trend in economy-wide level, in agriculture and in the food industry as well. Its' value both in the agricultural sector (4.0 per cent) and in the food industry (6.0 per cent) were lower than the economy-wide level (7.6 per cent) at the end of the examined period.
- The quality of the agricultural loan portfolio improved in the second quarter of 2024.
- Coverage of credit impairment charges fell in both sectors, to 3.3 per cent in the agriculture and 5.9 per cent in the food industry at the end of the period. In agriculture, impairment coverage of other short-term loans decreased the most.
- The non-performing loan ratio (NPL ratio) improved (decreased) in all sub-sectors and regarding all (short- and long-term) loan types in agriculture. Most food sub-sectors, except for the manufacture of grain mill products and manufacture of dairy products sub-industries, also showed a slight improvement compared to the same period of the last year.
- The base rate of the central bank and the interest rates weighted by the amount of loans to the agricultural and food sectors also decreased. Interest rates on market HUF loans contrary to foreign currency loans declined in both sectors in case of the loan type categories. Among the agricultural sub-sectors, interest rates on HUF loans for livestock production decreased significantly. In the food sub-sectors, both decreases and increases in interest rates on long-term HUF loans were also observed.

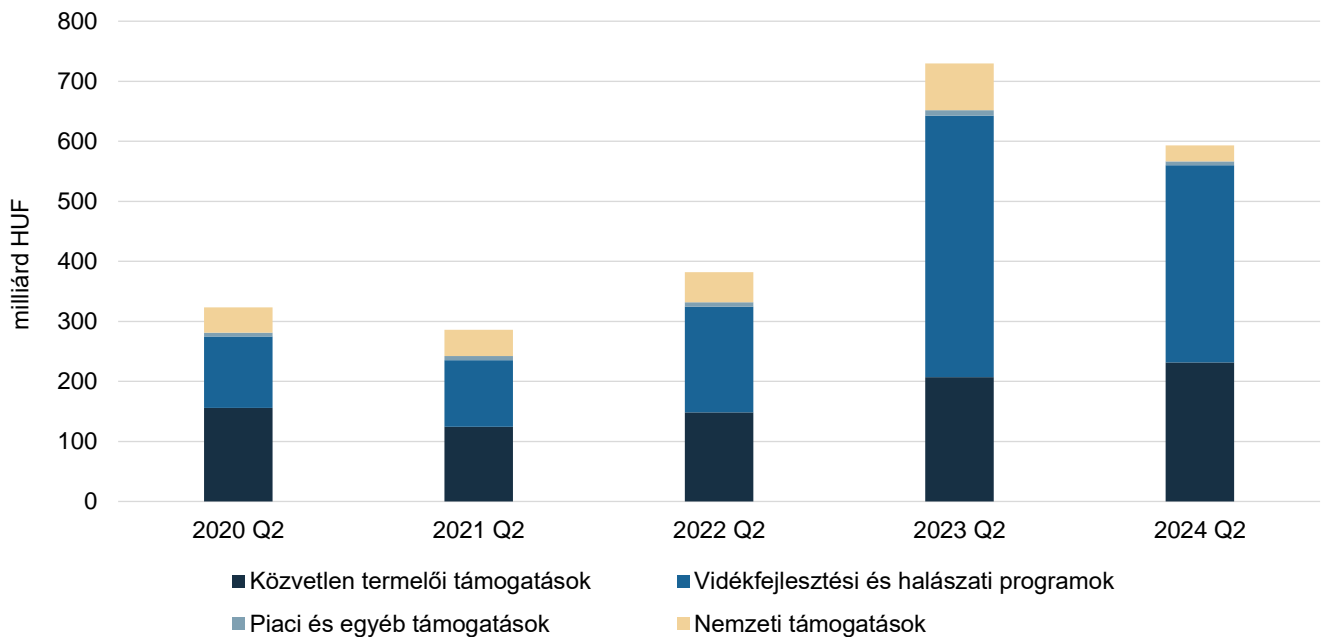
# Módszertani megjegyzések

- A Pénzügyi Hírlevél támogatásokat bemutató fejezete pénzforgalmi szemléletben készül, a 2024. január 1. és június 30. között teljesült kifizetéseket tartalmazza.
- Az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztását ismertető fejezetnél az intézkedések besorolása e kategóriákba nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást, illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek.
- A bankok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében az Agrárminisztérium (továbbiakban AM) adatgyűjtését 2024 I. negyedévtől kezdődően a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban MNB) Hitelregiszter (továbbiakban MNB HITREG) keretében végzett adatgyűjtése váltotta fel. Az áttérést több éves adategyeztetési és -tisztítási folyamat előzte meg, aminek köszönhetően a Hitelregiszterből lekérdezett adattartalom a korábbi adatgyűjtéseknek leginkább megfelel. Az elemzés során felhasznált tárgynegyedévi (2024 Q2) és az azt megelőző év azonos időszakai értékek (2023 Q2) MNB HITREG-adatok, a hosszú idősorok esetén a korábbi évek adatai az AM OSAP-adatgyűjtéséből származnak. A tárgynegyedévi adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik. A korábbi adatgyűjtés Hitelregiszterrel való kiváltásának további előnye, hogy lényegesen több információ elérését teszi lehetővé az adatfelhasználók számára.
- Az agrárgazdaság hitelállományának és az új hitelek értékének területi megoszlását szemléltető térképeknél az értékkategóriák kvintilisek alapján kerültek meghatározásra.
- A méretkategóriák szerinti bontásnál a vállalkozások besorolása megfelel a kis- és középvállalkozásokról (kkv), fejlesztésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvényben foglaltaknak. Az egyéb vállalkozások méretkategória a nagyvállalatokat és a kkv-nak nem minősülő egyéb vállalkozásokat tartalmazza.
- A kamatlábak esetében a hitelösszeggel súlyozott állományi piaci kamatlábat szerepeltetjük. Ennek oka, hogy a kedvezményes hiteleknél a nettó kamat és a kamatkedvezmény elkülönítése nem lehetséges, így a kedvezményes hitelprogramokhoz kapcsolódóan a gazdálkodó, illetve a gazdasági szervezet által fizetendő kamatlábakra vonatkozóan nincs információnk.

# Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2024. évi keretösszege mintegy 1381 milliárd forint, amelyből 593,1 milliárd forint került felhasználásra hazai és uniós forrásokból az év első felében (1. ábra).

1. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések megközelítették a 600 milliárd forintot 2024 első fél évében**



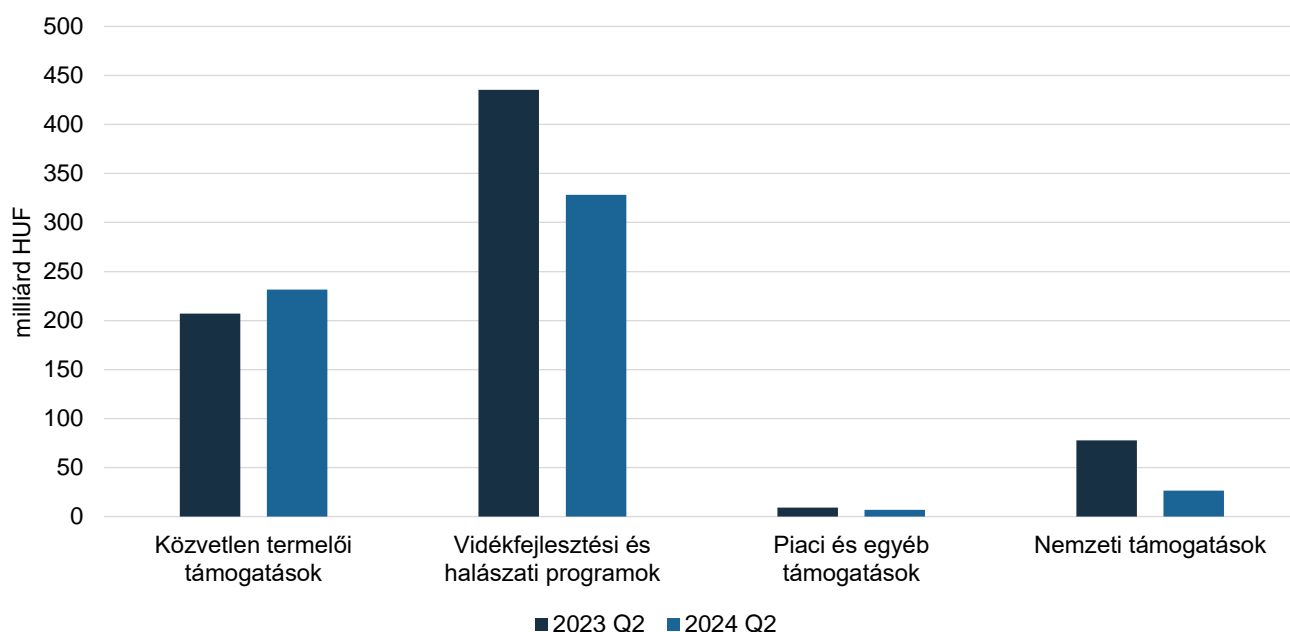
Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A korábbi években vállalt és a 2024. évet terhelő, áthúzódó fizetési kötelezettségek teljesítése mellett 2024-ben folytatódtak a részben már 2023-ban megkezdődött KAP Stratégiai terv I. pilléres (BISS: fenntarthatóságot elősegítő alaptámogatás, CRISS: kiegészítő újraelosztó támogatás a fenntarthatóság elősegítésére, CIS: termeléshez kötött támogatás, AÖP: Agroökológiai Program, a méhészeti ágazat támogatása, átmeneti nemzeti támogatások) és II. pilléres (agrár-környezetgazdálkodási, röviden AKG és az ökológiai gazdálkodásra történő átállás, vagyis ÖKO) támogatások folyósítása.
- A termelői támogatások 55,3 százalékát, 328,1 milliárd forintot vidékfejlesztési és halászati intézkedésekre folyósítottak a gazdálkodóknak az év első hat hónapjában. Ezen belül a Vidékfejlesztési Programból 218,0 milliárd forint kifizetés teljesült a tárgyévben, a KAP Stratégiai terv keretében pedig agrár-környezetgazdálkodási intézkedésekre 85,6 milliárd forintot, ökológiai gazdálkodás támogatására 23,2 milliárd forintot folyósítottak a termelőknek. A Magyar Halgazdálkodási Operatív Programból 1,3 milliárd forinthez jutottak a gazdálkodók.
- A termelőknek nyújtott közvetlen támogatások a kifizetések 39,1 százalékát képezték, amelyhez kapcsolódóan 231,7 milliárd forintot vettek igénybe a gazdálkodók tárgyév január 1. és június 30. között.



- A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 26,4 milliárd forintot használhattak fel a kedvezményezettek, ami az összes agrártámogatás 4,4 százaléka.
- A piac szabályozását célzó intézkedésekre 6,9 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.
- Az előző év azonos időszakához képest 11,8 százalékkal több közvetlen termelői támogatás érkezett a gazdálkodókhoz, míg a többi intézkedéscsoport első féléves kifizetése elmaradt az egy évvel korábbi összegtől. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a kifizetési rendből – például a közvetlen termelői támogatások előleg- és részfizetéseinek eltérő mértékéből – adódhatnak eltérések az egyes évek között (2. ábra).

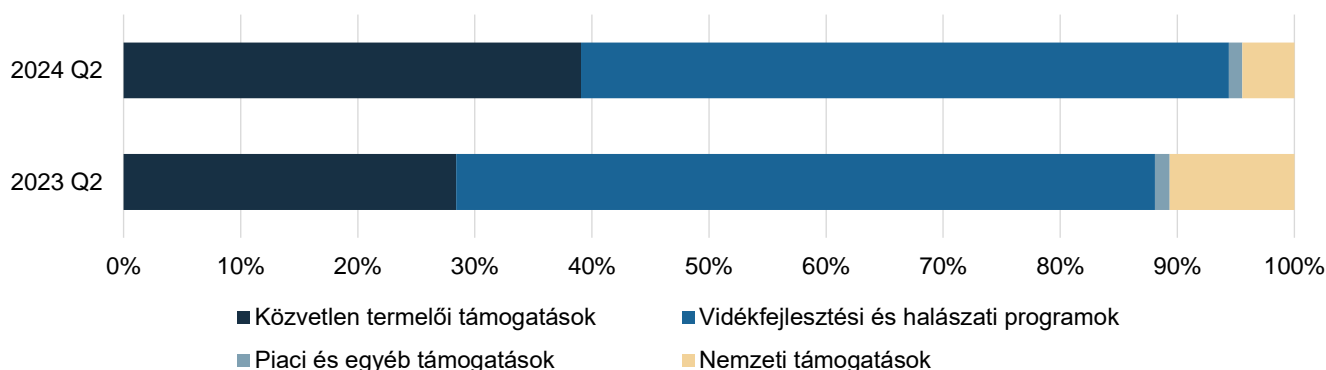
2. ábra: **A termelői támogatások több mint felét a vidékfejlesztési és halászati intézkedések keretében folyósították a gazdálkodóknak 2024 első fél évében**



Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

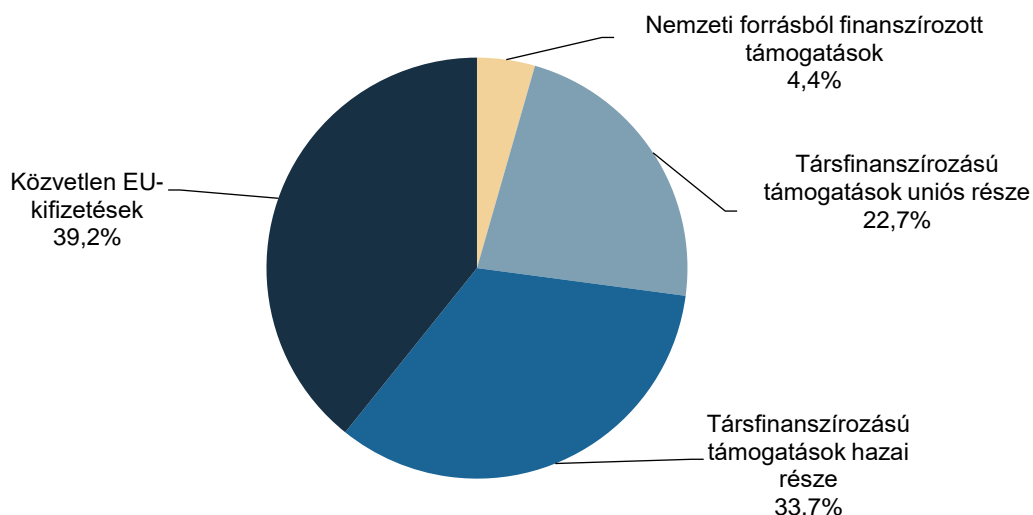
- Az összes agrártámogatáson belül a közvetlen termelői támogatások részaránya 10,7 százalékponttal emelkedett, míg a nemzeti támogatásoké 6,2 százalékponttal, a vidékfejlesztési és halászati programoké 4,4 százalékponttal, piaci és egyéb támogatásoké 0,1 százalékponttal csökkent 2024 első fél évében (3. ábra).

3. ábra: **A közvetlen termelői támogatások részaránya növekedett 2024 első fél évében**



Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

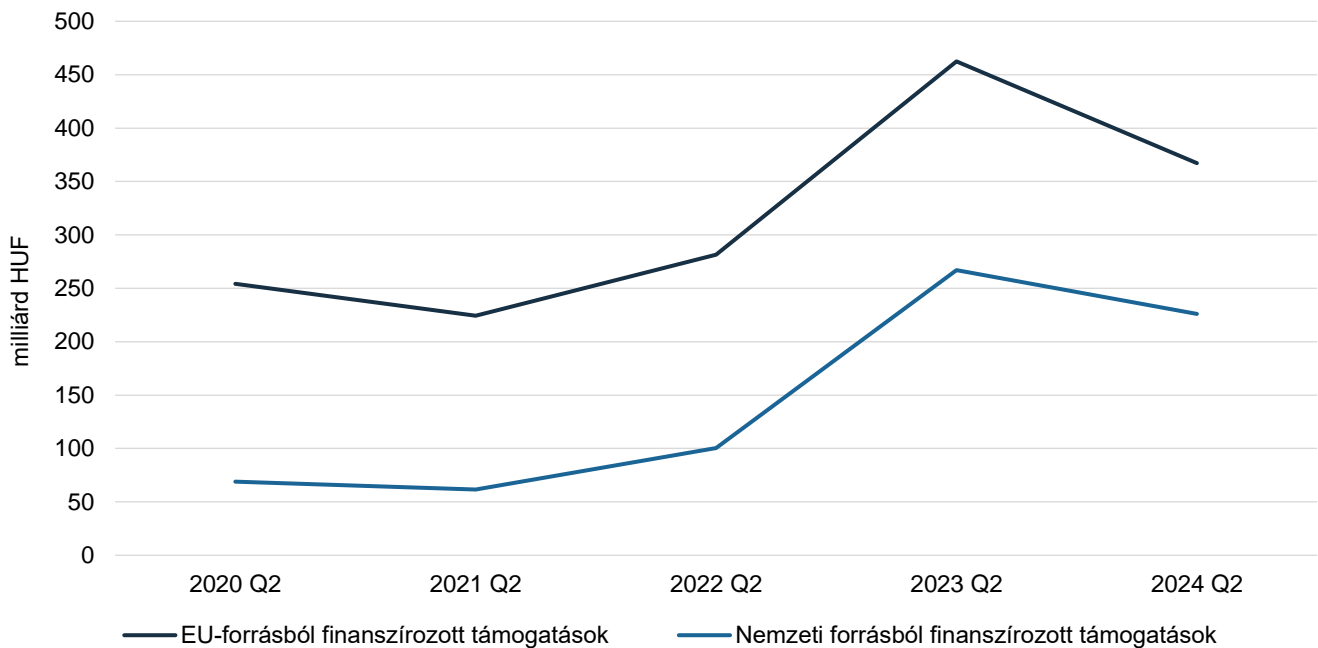
4. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások több mint 60 százaléka európai uniós forrásból származott 2024 első negyedében**



Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások keretében az első fél évben folyósított 593,1 milliárd forint támogatási összeg 61,9 százaléka európai uniós forrásból származott, 38,1 százalékát pedig hazai költségvetésből fizették ki (4. ábra). Európai uniós forrásból 367,1 milliárd, hazai forrásból további 226,0 milliárd forint kifizetése valósult meg (5. ábra).
- Az uniós társfinanszírozással megvalósult támogatások (334,0 milliárd forint) esetében az uniós kifizetések aránya 40,2 százalékot tett ki, míg a támogatások további 59,8 százalékát nemzeti költségvetésből folyósították.
- Fontos megjegyezni, hogy az uniós finanszírozású kifizetések évenkénti ingadozása főként a területalapú támogatások és egyéb közvetlen támogatások kifizetési rendjének sajátosságából adódik, mivel az egyes években eltérő mértékű előlegfizetés, részfizetés és a következő évre áthúzódó végkifizetés valósul meg, a Pénzügyi Hírlevél viszont pénzforgalmi szemléletben készül, a naptári év kifizetéseit tükrözi.

5. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések nagyobb része továbbra is uniós forrásból valósult meg**

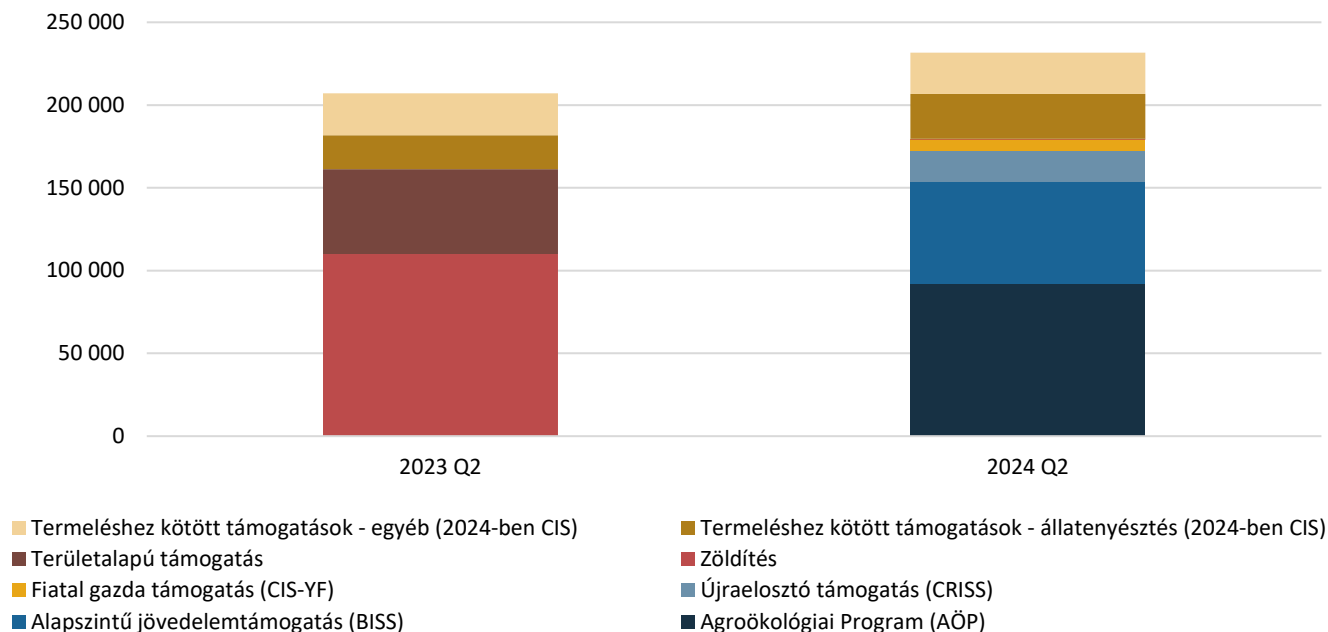


Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Közvetlen termelői támogatások

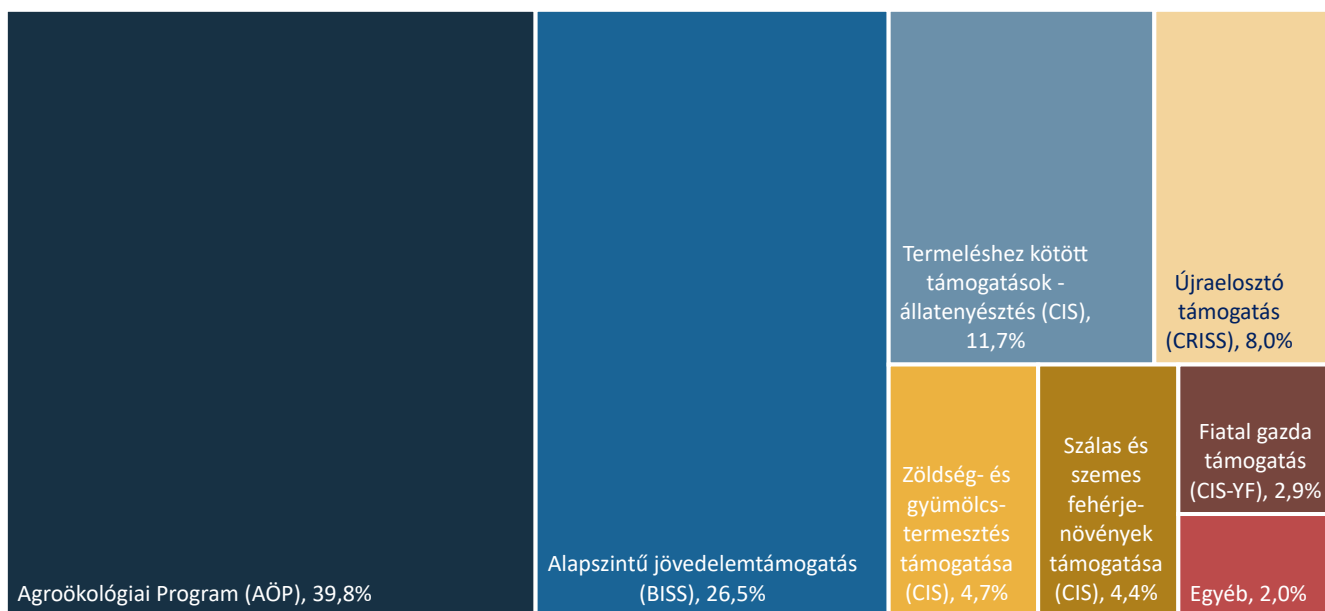
- A KAP Stratégiai terv keretében 2023-tól változások léptek életbe a közvetlen támogatások terén. A jogosultság feltétele az aktív mezőgazdasági termelői státusz. Az egységes területalapú támogatási rendszer (SAPS) és a zöldítés jogcímeit 2023-tól felváltó alaptámogatás lett a közvetlen támogatási rendszer alapja és kiindulópontja, amelyből a termelésre nem használt agroökológiai jelentőségű területek is részesülnek. Az új, kiegészítő jövedelemtámogatásként működő redisztributív kifizetés célja a kis és közepes méretű gazdaságok irányába történő forrásátcsoportosítás elősegítése az üzemek első hektárjainak (első 10 hektár esetében, illetve 10–150 hektár között) emelt szintű támogatása révén. Az Agroökológiai Program (AÖP) egy zöldítésszerűen működő, önkéntes vállalatok alapuló, egyéves támogatás, amely az agrár-környezetgazdálkodási támogatási formához (AKG) hasonlít. A generációváltás előmozdítása kiemelt szerepet kap, kedvezőbb feltételek mellett megemelt összegű forrás áll rendelkezésre aktív gazda státusz, illetve minimális képzettség megléte esetén. A termeléshez kötött támogatásokra a jelenlegivel nagyságrendileg megegyező forrás áll rendelkezésre 2027-ig.
- A közvetlen támogatások jogcímein 2024 első fél évében 231,7 milliárd forint jutott el a termelőkhez. A korábbi évek jogorvoslati ügyeinek rendezése még tartott 2024-ben is, ami 1,1 milliárd forint kifizetéssel járt, a tárgyévi kifizetések túlnyomó része azonban már a KAP Stratégiai tervhez kapcsolódott, a 2023. évi jogosultságok rész- és végfizetését foglalta magában (6. ábra).
- A teljes összeg csaknem felét, 92,3 milliárd forintot az Agroökológiai Program (AÖP) keretében folyósították a gazdálkodóknak.
- Az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) tette ki a közvetlen támogatások több mint negyedét, meghaladva a 60 milliárd forintot. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásra (CRISS) 18,5 milliárd forintot kaptak a gazdálkodók, ami a közvetlen támogatások 8,0 százalékának felelt meg (7. ábra).

6. ábra: **A kifizetéseket 2024 első fél évében már a KAP ST forrásaiból folyósították a gazdálkodóknak a 2023. évi jogosultságok rész- és végfizetéseire**



Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

7. ábra: **A közvetlen támogatások csaknem 40 százalékát az AÖP-kifizetés adta 2024 első fél évében**



Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

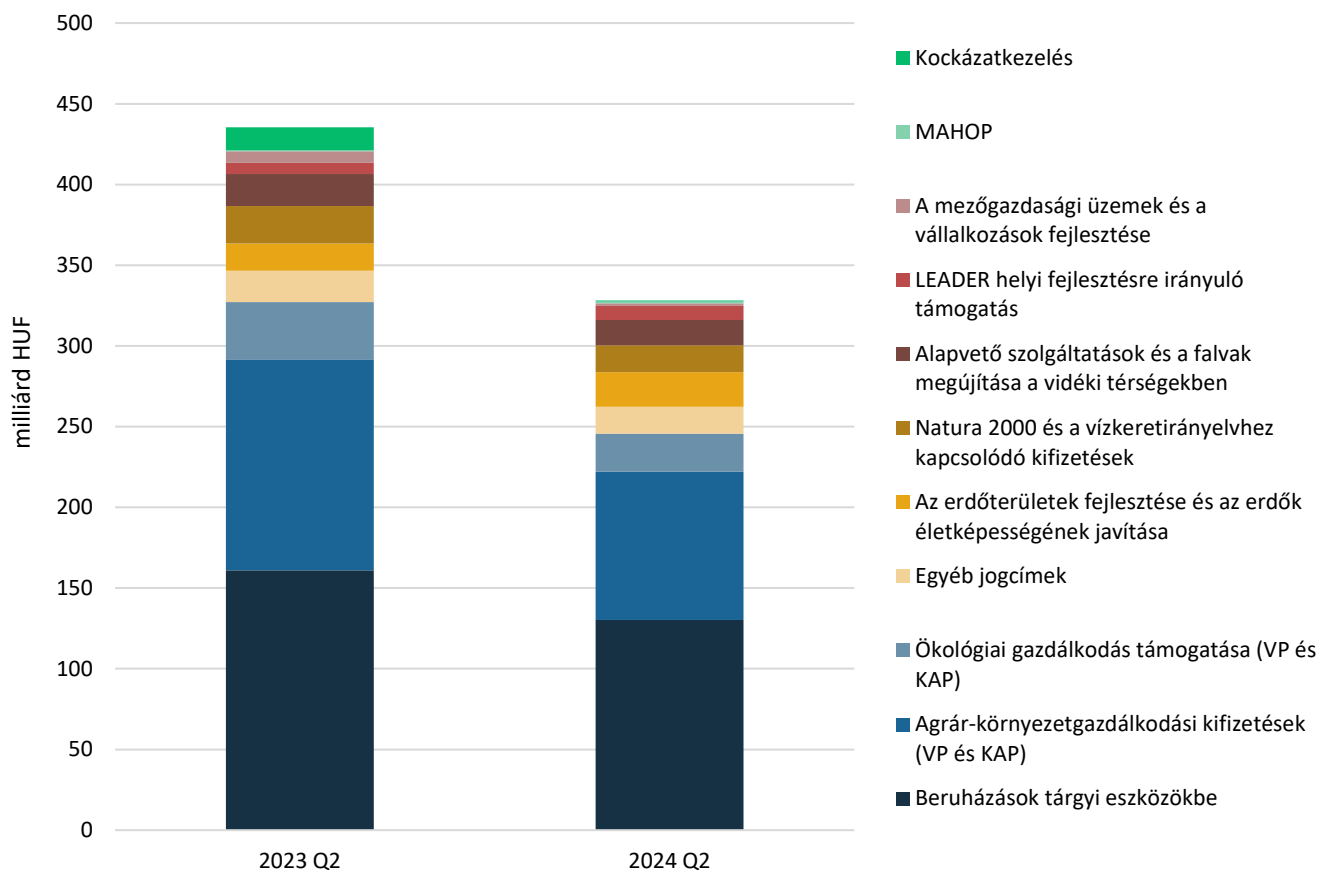
- A termeléshez kötött állattenyésztési támogatásokra további 27,0 milliárd forintot kaptak a gazdák, ezen belül 26,6 milliárd forintot a CIS forrásaiból. Összesen 10,9 milliárd forint jutott a tejhasznú tehéntartásra, 10,5 milliárd forint az anyatehéntartásra. Anyajuhtartásra 4,6 milliárd forintot, hízottbika-tartásra 1,1 milliárd forintot fizettek ki az állattartóknak 2024 első fél évében.

- További számottevő összeg, 10,1 milliárd forint került folyósításra szálás (40,3 százalék) és szemes (59,7 százalék) fehérjetakarmány-növények termesztésének támogatására.
- Az ipari zöldségnövények termesztői 5,7 milliárd forint, a cukorrépa termesztők 3,0 milliárd forint, a zöldségnövények termesztői 2,4 milliárd forint támogatásban részesültek.
- A gyümölcs termesztők (extenzív és intenzív termesztés) 2,7 milliárd forint támogatást kaptak. Az ipari zöldségnövények termesztésére 3,0 milliárd forintot, a zöldségnövény-termesztés támogatására 1,3 milliárd forintot folyósítottak a kedvezményezetteknek.
- A rizstermesztők 718,5 millió forint, az ipari olajnövények termesztői 226,6 millió forint támogatásban részesültek.

## Vidékfejlesztési és halászati programok

- A Vidékfejlesztési Program (VP) 2014–2020 intézkedéseire 2024 első hat hónapja során 218,0 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak (8. és 9. ábra). A Magyar Horgász- és Halgazdálkodási Operatív Programból 1,3 milliárd forint kifizetése valósult meg. A KAP Stratégiai terv intézkedéseire 108,8 milliárd forintot fordítottak 2024 június 30-ig agrár-környezetgazdálkodási célokra és ökológiai gazdálkodás támogatására.
- A VP intézkedései közül tárgyi eszközök beszerzésére 130,3 milliárd forintot fordítottak, ezen belül az élelmiszeripar több intézkedés keretében 32,9 milliárd forint támogatásban részesült. Állattartó telepek fejlesztésére és megújítására csaknem 42,8 milliárd forintot vettek igénybe, további 20,9 milliárd forint a mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztésekhez járult hozzá. A terménytároló, -szárító és -tisztító üzemek 14,5 milliárd forint kifizetésben részesültek, a vízgazdálkodás fejlesztésére 8,7 milliárd forintot folyósítottak.
- Agrár-környezetgazdálkodási célokra 91,8 milliárd forint, ökológiai gazdálkodás támogatására 23,5 milliárd forint kifizetés valósult meg, túlnyomó részben a KAP ST forrásaiból.
- Erdőterületek fejlesztésére és erdők életképességének javítására 21,3 milliárd forintot, a Natura 2000-hez és a vízkeretirányelvhez kapcsolódóan 16,7 milliárd forintot, az alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben 15,8 milliárd forintot fizettek ki a gazdálkodóknak.
- További 8,7 milliárd forint jutott a LEADER helyi fejlesztésekre, 1,5 milliárd forint pedig mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztésére.

8. ábra: **A vidékfejlesztési és halászati intézkedések kifizetéseinek egyharmadát agrár-környezetgazdálkodási célokra és ökológiai gazdálkodások támogatására fordították 2024 első fél évében**

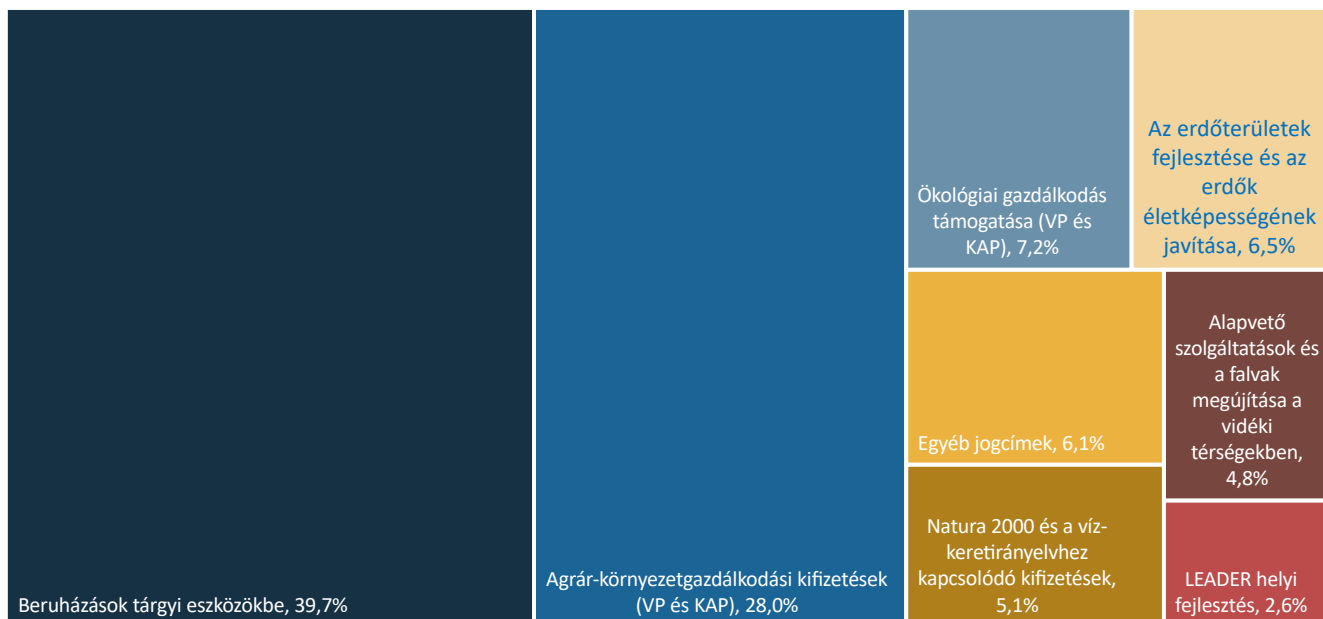


Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A tárgyévi kifizetéseket összevetve a 2023. év azonos időszakával elmondható, hogy 1,8 milliárd forinttal több forrás jutott a LEADER helyi fejlesztésekre és 4,5 milliárd forinttal több az erdőterületek fejlesztésére és az erdők életképességének javítására. Összességében a vidékfejlesztési és halászati programok tárgyévi teljesítése 107,2 milliárd forinttal elmaradt a 2023. év azonos időszakában kifizetett összegtől. A 2014–2020-as ciklus lezárása még tart, emellett az új agrár- és vidékfejlesztési pályázati felhívások és támogatási jogcímek a KAP Stratégiai terv pályázati menetrendje alapján 2024 tavaszától folyamatosan kerülnek meghirdetésre, így a jövőben a kifizetések felfutása várható.



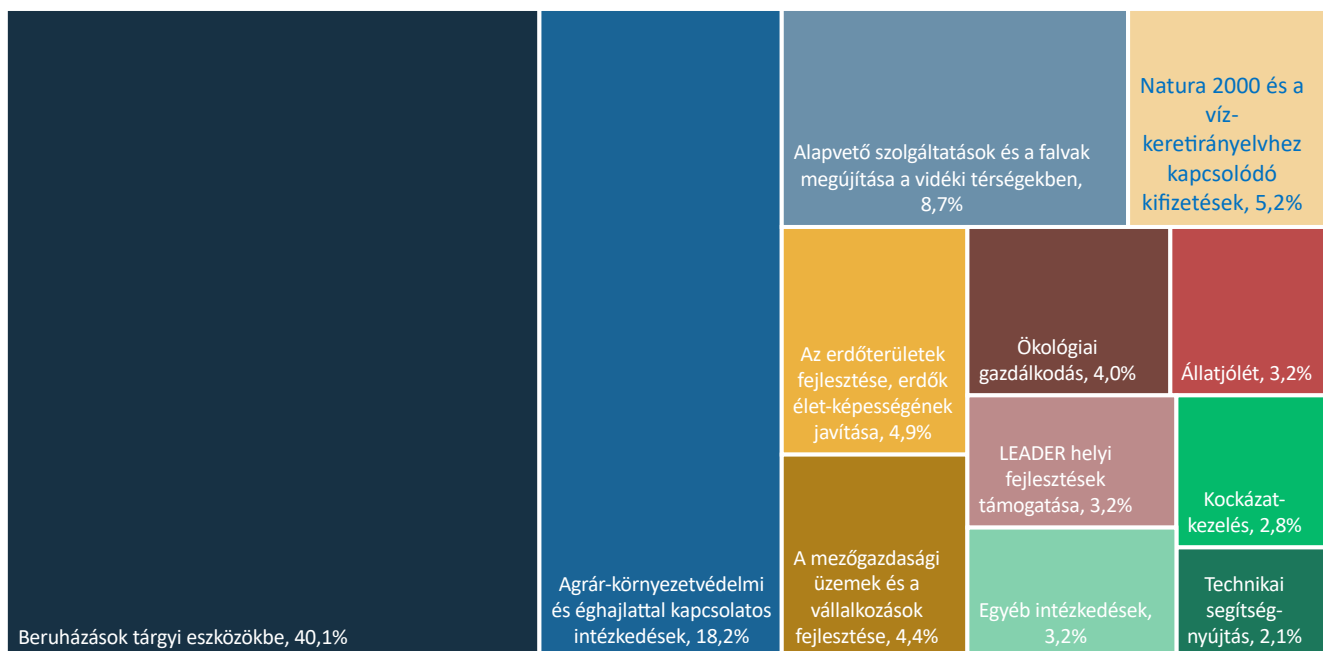
9. ábra: **A vidékfejlesztési és halászati programok kifizetéseinek több mint egyharmadát tárgyi eszközök beszerzésére fordították 2024 első fél évében**



Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) indulása óta 2024. június 30-ig 2403,8 milliárd forintot fizettek ki a pályázóknak.
- A kumulált adatokat vizsgálva elmondható, hogy a tárgyi eszközökbe történő beruházások tették ki a kifizetések több mint 40 százalékát, összegük megközelítette a 965 milliárd forintot. A támogatások 18,2 százaléka, 437,9 milliárd forint az agrár-környezetvédelmi intézkedésekre fordítódott (10. ábra).

10. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint felét a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2016 és 2024 között**



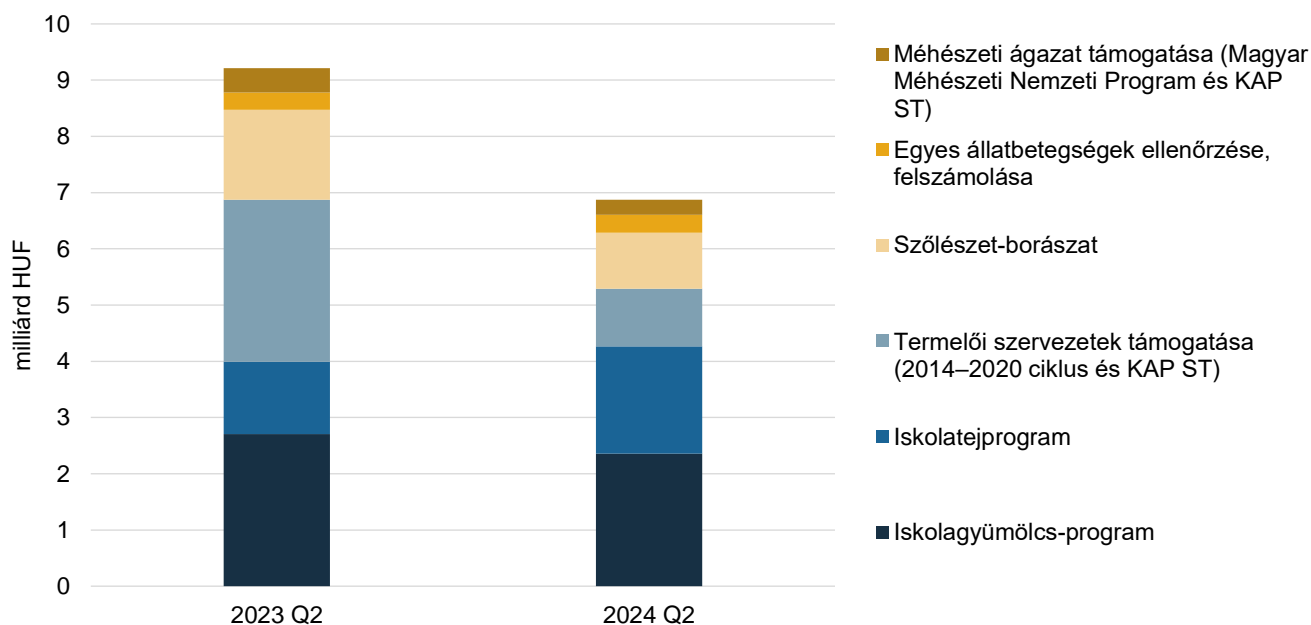
Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kifizetések 8,7 százalékát, 210,2 milliárd forintot alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására folyósították a kedvezményezetteknek, a Natura 2000-hez és a vízkeret-irányelvhez kapcsolódott 126,0 milliárd forint, az erdőterületek fejlesztéséhez 117,7 milliárd forint, a mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztéséhez 105,3 milliárd forint teljesítés.

## Piaci és egyéb támogatások

- A piacsabályozó intézkedésekre uniós és nemzeti forrásból együttesen 6,9 milliárd forintot, az előző évi összegnél 2,3 milliárd forinttal kevesebbet folyósítottak 2024-ben (11. és 12. ábra).
- A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 1,7 milliárd forintot fordítottak, amit nemzeti költségvetésből 4,1 milliárd forinttal egészítettek ki.
- A programok közül az iskolagyümölcs-program támogatására összesen 2,4 milliárd forintot, az iskolatejprogram támogatására 1,9 milliárd forintot költöttek, ez a két intézkedés tette ki a piacsabályozó intézkedések közel kétharmadát június 30-ig. Egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására 321,1 millió forint jutott.
- A KAP ST forrásaiból 1,0 milliárd forint támogatást folyósítottak a zöldség-gyümölcs ágazat termelői szervezetei számára, a méhészeti ágazat pedig 265,2 millió forint támogatásban részesült 2024 első fél évében.
- A borászati ágazat csaknem egy milliárd forint uniós támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében.

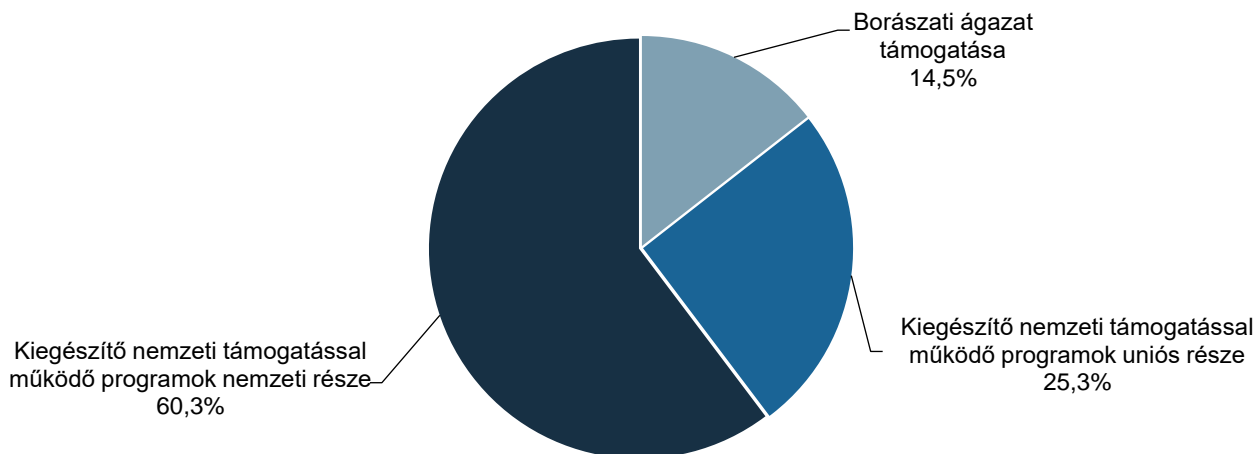
11. ábra: **Piacsabályozó intézkedések keretében 6,9 milliárd forint támogatást folyósítottak 2024 első fél évében**



Megjegyzés: A piacsabályozó intézkedésekre kifizetett támogatások összegét ezen felül 2024 első fél évében 143,1 millió forint visszaszedett összeg csökkentette, melyet nem tudunk konkrét intézkedésekhez kapcsolni.

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

12. ábra: **A kiegészítő nemzeti támogatással működő programok meghatározóak voltak a piaci támogatásokon belül 2024 első fél évében**

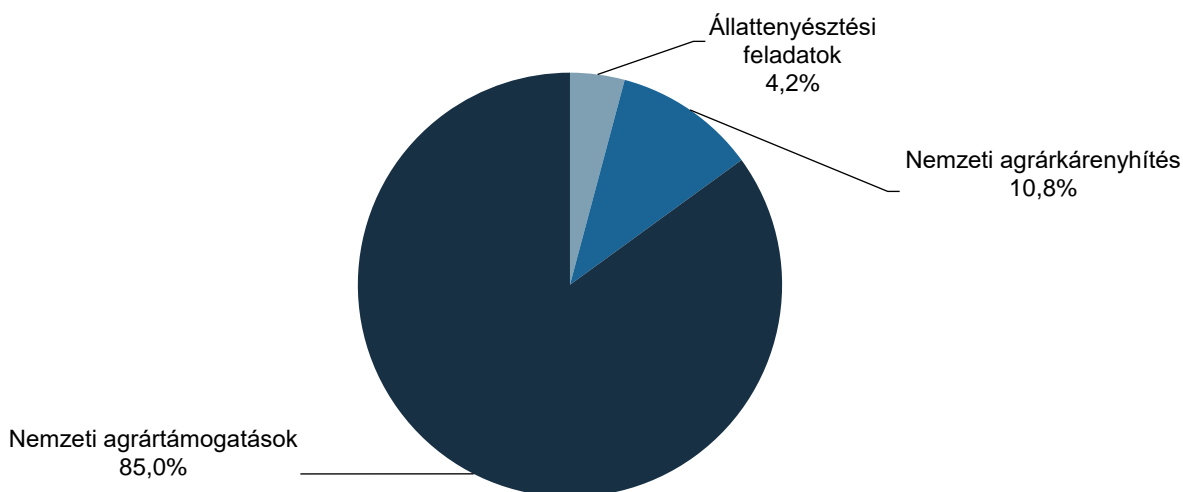


Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Nemzeti támogatások

- A nemzeti támogatások jogcímeire 26,4 milliárd forint támogatási összeg került folyósításra 2024. június 30-ig, amelynek több mint négyötöde (22,4 milliárd forint) a nemzeti agrártámogatások előirányzat jogcímein jutott el a gazdákhhoz (13. és 14. ábra). Ez az összeg az előző évi kifizetés egyharmada, a csökkenés a 2022. évi súlyos aszályhelyzet enyhítésére 2023-ban folyósított rendkívüli mértékű agrárkárenyhítésből adódik. A többi jogcím tekintetében (állatjóléti támogatások kivételével) az előző év azonos időszakával összevetve növekedés történt.

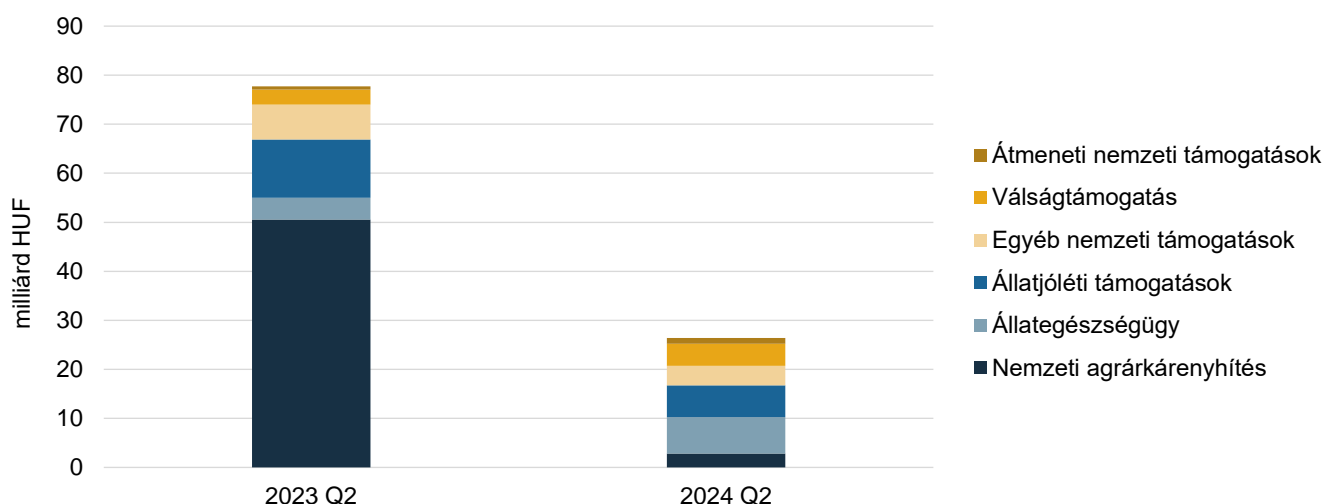
13. ábra: **A nemzeti támogatások 85 százalékát a nemzeti agrártámogatások jogcímein folyósították 2024 első fél évében**



Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A nemzeti agrártámogatások között kiemelt szerepe van az állatjóléti támogatásoknak, melynek keretében 7,3 milliárd forintot (ebből 0,9 milliárd forint válságtámogatás) vettek igénybe a sertés- és baromfiágazat vállalkozásai.
- Állategészségügyi intézkedésekre összességében 7,4 milliárd forintot folyósítottak az állattartóknak, amelyen belül az egyes állatbetegségek megelőzésére, leküzdésére 5,4 milliárd forintot, az állati hulla ártalmatlanítására 2,0 milliárd forintot fordítottak.
- A 2023-tól indult új támogatási ciklusban az átmeneti nemzeti támogatások megmaradtak, 2024-től fokozatosan csökkentve, de egészen 2027-ig nyújthatók a tej-, a húsmarha-, a juh- és a dohányágazatnak. A KAP Stratégiai terv intézkedéseinek keretében híztobikartartás jogcímen 1,1 milliárd forint jutott el a gazdálkodókhoz, emellett 62,9 millió forint nemzeti tejtámogatást folyósítottak 2024 első fél évében.
- A termelőket ért agrárkárok enyhítése a gazdálkodók befizetéseiből és az azt kiegészítő nemzeti költségvetésből valósul meg. Miközben a 2022. évi aszálykárok után több mint 50 milliárd forint kárenyhítő juttatásban részesültek a termelők, a 2023-as, káresemények tekintetében kedvezőnek mondható év után 2024-ben 2,9 milliárd forintnyi kifizetés valósult meg a károk mérséklésére.

14. ábra: **Nemzeti támogatások jogcímein 26 milliárd forintot folyósítottak a termelőknek 2024 első fél évében**



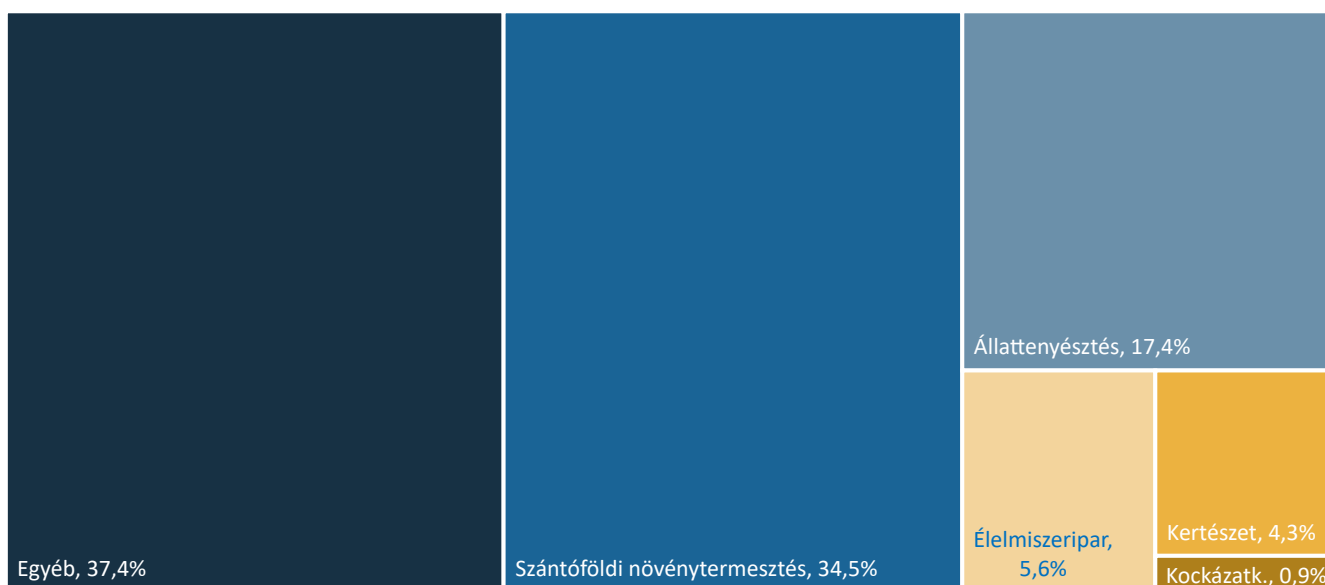
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

- A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazonkénti, illetve alágazonkénti felosztása. A kifizetések besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (például fiatal gazda támogatás, vízgazdálkodás, energiahatékonysági beruházás támogatása), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (például egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése, állatihulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás).

- Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK), Agrár Forgóeszköz Hitelprogram keretében nyújtott kamattámogatás, beruházási hitelek, folyószámlahitelek kamattámogatása, kapcsolódó költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazatonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.
- Az agrártámogatások egyharmadát a szántóföldi növénytermesztők kapták (15. ábra).
- Az állattenyésztők a támogatások 17,4 százalékát használhatták fel.
- A kertészet részesedése mindössze 4,3 százalék volt.
- Az élelmiszeripar a Vidékfejlesztési Program keretében a támogatások 5,6 százalékában részesült.
- Az éghajlati, időjárás kockázatok kezelésére a kifizetések 0,9 százalékát fordították.

15. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők kapták a támogatások egyharmadát 2024 első fél évében**



Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a Vidékfejlesztési Program keretében folyósított támogatások szerepelnek. A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből (Egyéb kategóriában), a BISS-ből és a CRISS-ből, AÖP-ből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

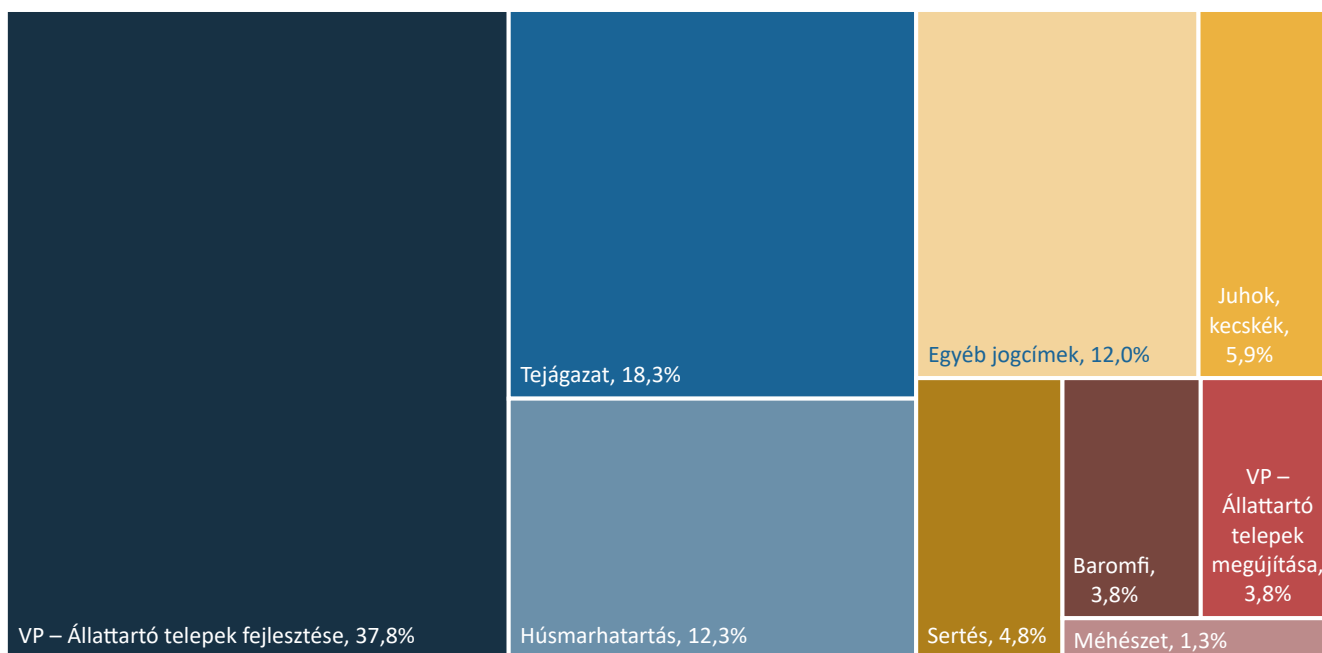
Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Állattenyésztési támogatások

- Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 102,9 milliárd forint támogatást vettek igénybe.
- Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összeg 49,2 százaléka nemzeti költségvetésből került kifizetésre. Az 50,6 milliárd forint nemzeti forrás 53,5 százalékát az állattartó telepek fejlesztése és megújítása intézkedésekre fordították.
- Az állattenyésztési támogatások 50,8 százalékát uniós forrásból folyósították. Ennek az 52,3 milliárd forintnak 51,7 százalékát (27,0 milliárd forint) a termeléshez kötött támogatások tették ki.
- Az állattenyésztési támogatások 30,6 százaléka, 31,5 milliárd forint a szarvasmarha-ágazatba érkezett, ezen belül meghatározó volt a tejágazat részesedése (16. és 17. ábra). A KAP Stratégiai terv részeként 2024 első fél évében 10,7 milliárd forint közvetlen támogatást (rész- és végkifizetés) kaptak az ágazati szereplők tejhasznú tehéntartásra, 10,2 milliárd forintot anyatehéntartásra, 1,1 milliárd forintot hízottbika-tartásra.

- A sertéságazat 4,9 milliárd forint támogatása főként állatjóléti célokat szolgált.
- A baromfiágazat 4,0 milliárd forinthez jutott, ennek csaknem kétharmadát állatjóléti intézkedésekre, egyharmadát állatbetegségek megelőzésére használták fel.
- A juh- és kecskeágazat 6,0 milliárd forint támogatásban részesült, aminek háromnegyedét a termeléshez kötött anyajuh-tartás támogatása jelentette. A méhészeti ágazat szereplőinek 1,3 milliárd forintot folyósítottak 2024. június 31-ig.
- Az állattenyésztők a fent említett támogatásokon felül jelentős összeghez jutottak olyan jogcímeken keresztül is, melyek több alágazat számára is biztosítottak forrást fejlesztési, állategészségügyi, tenyésztésszervezési, génmegőrzési célokra, azonban az alágazatok között való felosztásra nem volt módunk. Az állattartók technológiai fejlesztéseit segítette a Vidékfejlesztési Program, amely 38,9 milliárd forintot biztosított az állattartó telepek fejlesztése, további 3,9 milliárd forintot az állattartó telepek megújítása keretében. A támogatások hozzájárulnak az állattartó gazdaságok versenyképességének javításához.

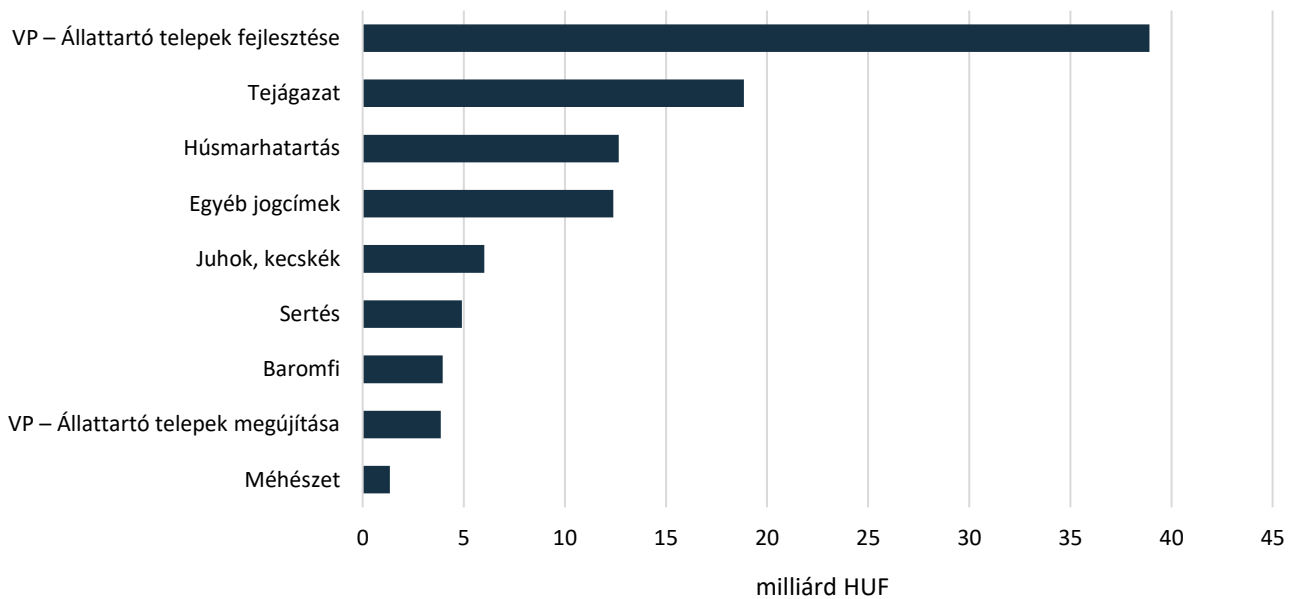
16. ábra: **A támogatások több mint 40 százalékát állattartó telepek fejlesztésére és megújítására kapták az állattenyésztők 2024 első fél évében**



Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



17. ábra: **Állattartó telepek fejlesztésére és megújítására összesen mintegy 43 milliárd forint támogatást kaptak az állattenyésztők 2024 első fél évében**

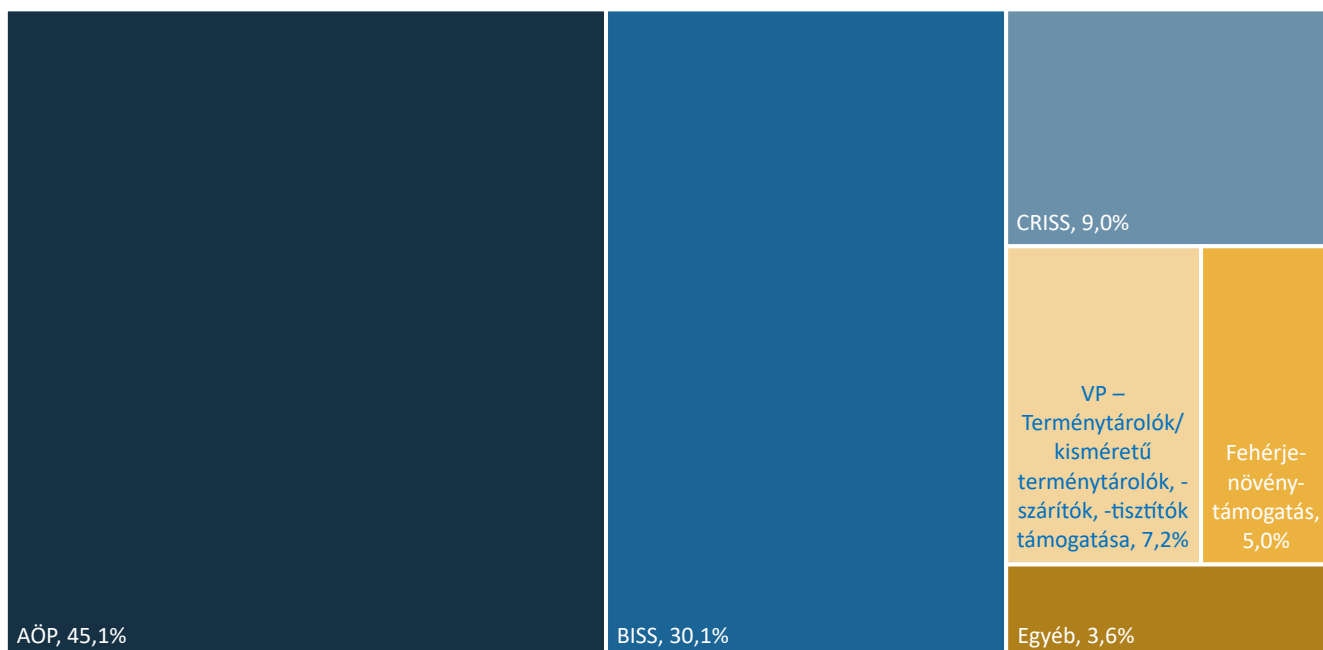


Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

## Szántóföldi növénytermesztők támogatása

- A szántóföldi növénytermesztő ágazat 204,5 milliárd forint támogatásban részesült 2024 első fél évében, amely túlnyomó részben (93,4 százalék) uniós költségvetésből származott. A kifizetések jelentős részét képezték a közvetlen támogatások, amelyek forrását már a KAP Stratégiai terv biztosította, ugyanakkor a korábbi évek jogorvoslati ügyeihez is kapcsolódtak még teljesítések.
- Az ágazat tárgyévi agrártámogatásának csaknem felét, 92,3 milliárd forintot az Agroökológiai Programhoz kapcsolódó kifizetések tették ki.
- Alapszintű jövedelemtámogatásra (BISS) 61,5 milliárd forintot, az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásra (CRISS) 18,5 milliárd forintot kaptak a gazdálkodók. Ez a közvetlen támogatások kifizetési rendjéből adódóan a 2023. évi jogosultságok rész- és végfizetését foglalta magában (18. ábra).
- A Vidékfejlesztési Program 14,7 milliárd forint beruházási támogatást biztosított terménytárolók és kis méretű terménytárolók, -szárítók és -tisztítók fejlesztésére, korszerűsítésére.
- A szemes és a szálás fehérjetakarmány-növények termesztése együttesen mintegy 10,1 milliárd forint támogatásban részesült, a cukorrépa-termesztőknek 3,0 milliárd forint támogatást folyósítottak.
- A dohánytermesztők 2,7 milliárd forint válságtámogatásban részesültek 2024 első három hónapjában.

18. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők jelentős összegű területalapú támogatásban részesültek 2024 első fél évében**



Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből (Egyéb kategóriában), a BISS-ből és a CRISS-ből, AÖP-ből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.  
 Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

### Kertészeti ágazat támogatása

- A kertészeti ágazat 2024. június 30-ig 25,7 milliárd forint támogatásban részesült, amelynek 72,1 százaléka származott uniós, 27,9 százaléka pedig nemzeti forrásból (19. ábra).
- A Vidékfejlesztési Program 10,2 milliárd forinttal, a kifizetések több mint harmadával járult hozzá a kertészeti üzemek korszerűsítéséhez, fejlesztéséhez, megújításához, valamint az időjárási kockázatok megelőzéséhez a kertészeti ültetvényekben.

19. ábra: **A kertészeti támogatások csaknem felét a KAP ST közvetlen támogatási forrásaiból kapták a zöldség- és gyümölcstermesztők 2024 első fél évében**



Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

- A KAP ST forráskeretéből zöldségnövény és ipari zöldségnövény intézkedésekre együttesen a kertészeti ágazat támogatásának 31,6 százaléka, 8,1 milliárd forint érkezett. Az extenzív és az intenzív gyümölcsstermesztés az ágazat támogatási összegének 10,6 százalékát kapta.
- Az iskolagyümölcs-program keretében 2,4 milliárd forint került felhasználásra.
- A szőlészeti és borászati ágazat gazdálkodói 1,0 milliárd forint támogatásban részesültek 2024. június 30-ig.
- A zöldség-gyümölcs termelői szervezetek 1,0 milliárd forint támogatást kaptak a KAP ST forrásaiból.

## Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkarmérséklő rendszerrel, majd 2021-től a IV. pillérrel, a krízisbiztosítással, ami a növénytermesztők mellett már az állattenyésztők számára is támogatást nyújt az időjárási károkon túl az egyéb kockázatokból eredő jövedelemcsökkenés mérséklésére is.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2023. évi időjárás okozta károk kompenzálására 2,9 milliárd forintot folyósítottak 2024-ben a jogosult termelők számára (1. táblázat). A gazdálkodók a 2023-as kárenyhítési évben a tavaszi fagy, az aszály és a jégeső következtében szenvedték el a legsúlyosabb károkat. Több mint 5700 termelői kárbejelentés érkezett csaknem 105 ezer hektárra, ebből a kérelmek elbírálása után 1669 esetben folyósítottak kárenyhítést közel 18 ezer hektár károsodott területre.
- A kockázatkezelési rendszer második pillérét, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatást 2016-tól a Vidékfejlesztési Program keretében hirdették meg. A 2023. év vonatkozásában decemberben megkezdte a Magyar Államkincstár a jóváhagyott kérelmek kifizetését, a 2024. évre áthúzódó kifizetések összege 548,8 millió forint volt.
- Szintén a Vidékfejlesztési Program terhére 1,6 milliárd forintot vettek igénybe a gazdálkodók a tavaszi fagykár megelőzését szolgáló beruházásokra, 562,8 millió forintot a kertészetek időjárási kockázatok megelőzésére, további 71,9 millió forintot jégesőkár megelőzését szolgáló beruházásokra.

1. táblázat: **Nemzeti agrárkárenyhítés keretében 2,9 milliárd forintot folyósítottak a károsult termelőknek 2024-ben**

	millió HUF		
Intézkedés	Uniós forrásból	Nemzeti forrásból	Összesen
Nemzeti agrárkárenyhítés	–	2 857,9	2 857,9
VP – Tavaszi fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása	1 347,8	276,3	1 624,1
VP – Időjárási kockázatok megelőzése kertészetekben	476,7	86,1	562,8
VP – Biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott támogatás	5,7	543,1	548,8
VP – Jégesőkár megelőzésére szolgáló beruházás	60,4	11,5	71,9
<b>Összesen</b>	<b>1 962,7</b>	<b>3 787,6</b>	<b>5 750,3</b>

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Élelmiszeripar támogatása

- Az élelmiszeripari vállalkozások 32,9 milliárd forint támogatásban részesültek a Vidékfejlesztési Program forrásaiból. A kifizetések 96,8 százaléka nemzeti, 3,2 százaléka uniós költségvetésből teljesült (2. táblázat).
- A kifizetések mintegy 70 százaléka, 23,3 milliárd forint az élelmiszer-feldolgozó üzemek komplex fejlesztését szolgálta nemzeti forrásból. Mezőgazdasági termékek értéknövelésére 997,5 millió forintot, élelmiszeripari üzemek fejlesztésére 715,2 millió forintot biztosítottak az ágazat szereplőinek.
- A borászati ágazat 5,9 milliárd forintot fordíthatott az üzemek fejlesztésére, termékfejlesztésre, a hatékonyság fokozására, ami csaknem teljes egészében a borászati tevékenységhez kapcsolódó komplex, akár stratégiai jelentőségű fejlesztések végrehajtására szolgált.
- A takarmány-előállító üzemek a fejlesztésükre irányuló beruházásokhoz 2,0 milliárd forint támogatásban részesültek.

2. táblázat: **Az élelmiszeripar fejlesztéseit a Vidékfejlesztési Program 32,9 milliárd forinttal támogatta 2024 első fél évében**

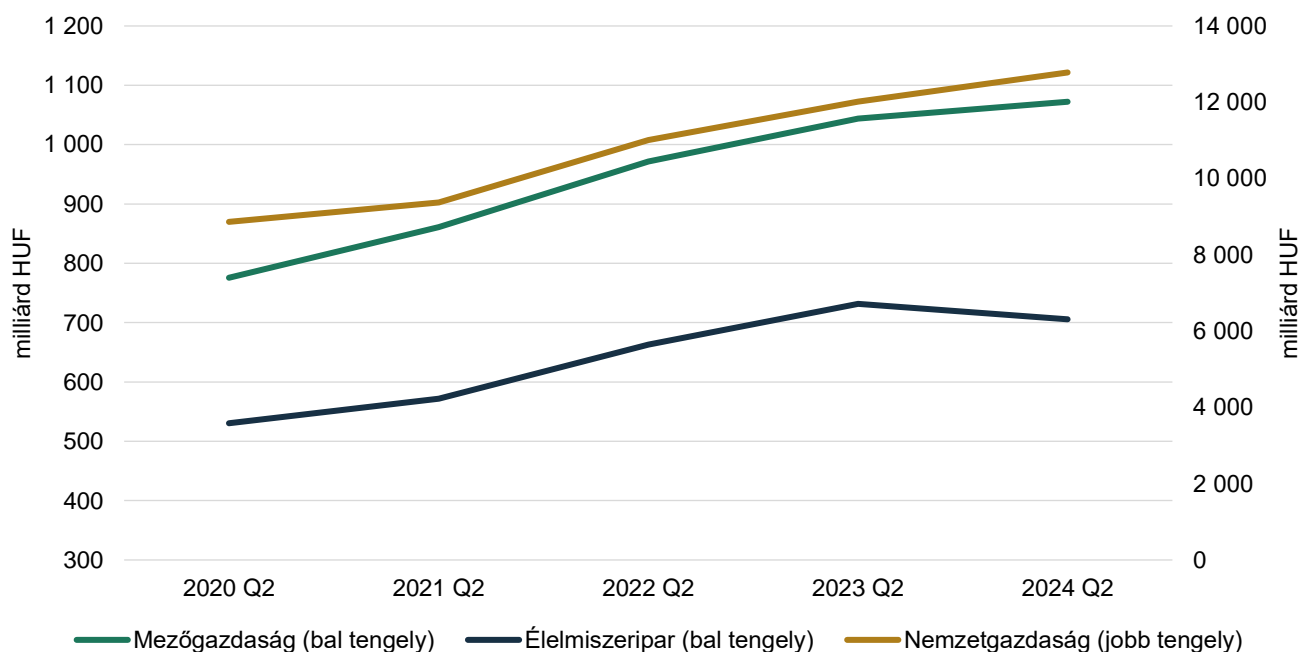
	millió HUF		
Intézkedés	Uniós forrásból	Nemzeti forrásból	Összesen
VP-M04.2.1 – Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése 2021 – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	0,0	23 304,6	23 304,6
VP-M04.2.2 – Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése 2021 – Borászati üzemek	0,0	5 446,6	5 446,6
VP-M04.2.1 – Takarmány-előállító üzemek fejlesztése 2021	0,0	1 979,5	1 979,5
VP-M04.2.1 – Élelmiszeripari üzemek fejlesztése 2021 – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	0,0	715,2	715,2
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése	455,1	114,4	569,5
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	397,1	30,8	427,9
VP-M04.2.2 – Élelmiszeripari üzemek fejlesztése 2021 – Borászati üzemek	0,0	226,9	226,9
VP-M04.2.2 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése – Borászati üzemek	144,4	28,4	172,8
VP-M04.2.3 – Energiahatékonyság javítása – Feldolgozó üzemek	37,7	12,6	50,2
VP-M04.2.2 – Borászat	27,4	5,7	33,1
<b>Összesen</b>	<b>1 061,7</b>	<b>31 864,8</b>	<b>32 926,4</b>

Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a Vidékfejlesztési Program keretében folyósított támogatások szerepelnek.  
 Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

# A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

- A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 6,4 százalékkal 12 780,6 milliárd forintra nőtt egy év alatt (20. ábra).
- Azon belül a devizaalapú hitelek értéke 24,4 százalékkal 6297,2 milliárd forintra növekedett, miközben a forintalapúaké 6,7 százalékkal 6483,4 milliárd forintra csökkent.
- Nemzetgazdasági szinten továbbra is az éven túli hitelek képezték a hitelek több mint háromnegyedét. A teljes hitelállományon belül a rövid lejáratú hitelek értéke 10,8 százalékkal 3057,3 milliárd forintra, a hosszú lejáratúaké 5,1 százalékkal 9723,3 milliárd forintra emelkedett.
- A mezőgazdaság hitelállománya az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,7 százalékkal 1072,3 milliárd forintra nőtt, az élelmiszeriparé 3,5 százalékkal 705,8 milliárd forintra csökkent. Az agrárágazatok együttes hitelállományának aránya a nemzetgazdasági értékhez képest 13,9 százalék volt.

20. ábra: **A mezőgazdaság hitelállománya nőtt, az élelmiszeriparé kismértékben csökkent 2024 második negyedében**

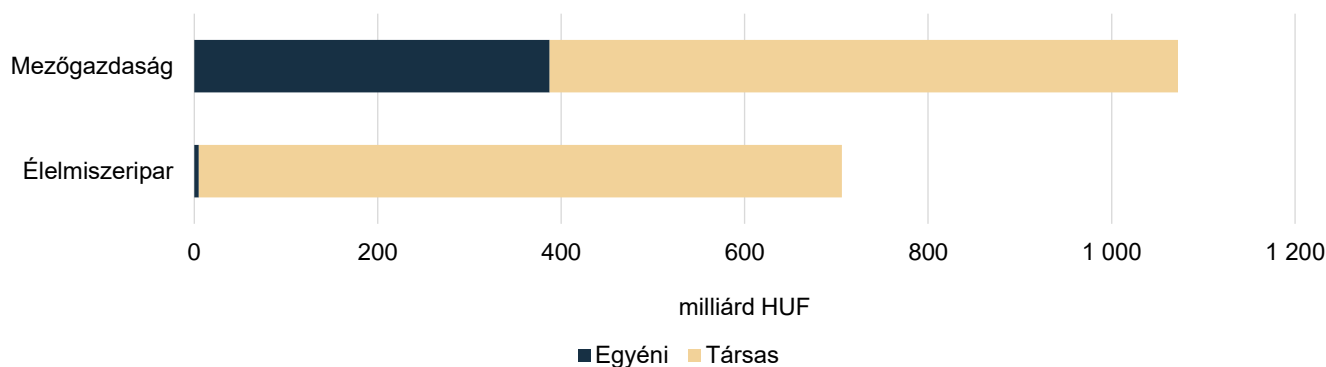


Forrás: AM-, MNB- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaság hitelállományának több mint felét a társas vállalkozások tudhatták magukénak, ami 684,9 milliárd forintot jelentett. Az egyéni gazdaságok 36,1 százalékos részesedése 387,4 milliárd forintnak felelt meg.

- Az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományának szinte teljes egésze (700,9 milliárd forint) a társas vállalkozásokat finanszírozta. Az egyéni vállalkozások 5,0 milliárd forintos hitelállománya a társasokéhoz képest elenyésző volt (21. ábra).

21. ábra: **A mezőgazdaság hitelállományának nagyobb részét, az élelmiszeriparénak pedig a túlnyomó többségét a társas vállalkozások adták 2024 második negyedévében**

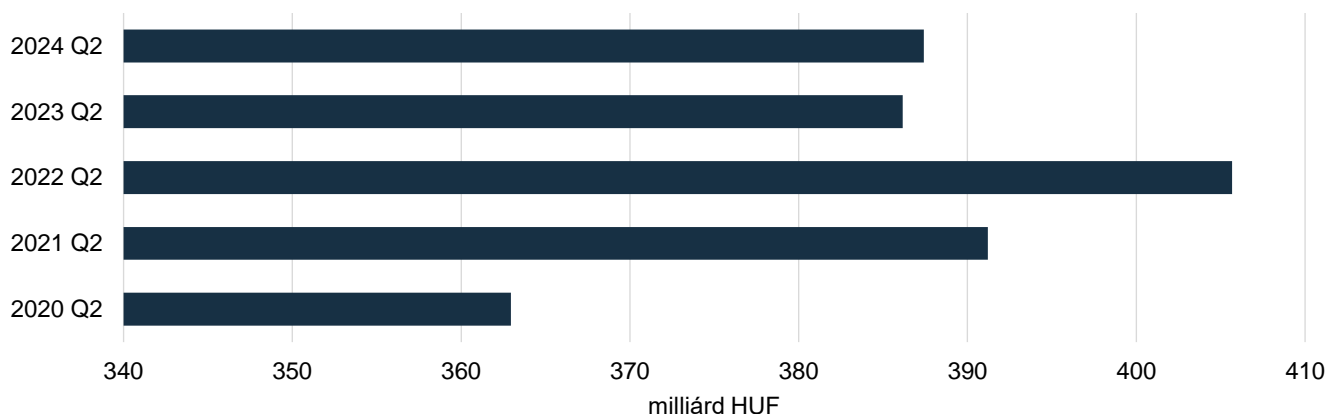


Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya az előző év azonos időszakához képest 0,3 százalékkal 387,4 milliárd forintra emelkedett 2024 második negyedévére (22. ábra).
- Az állománybővülés ellenére a szegmens részesedése a mezőgazdaság teljes hitelállományából 41,7 százalékról (2022 Q2) 37,0 százalékra (2023 Q2), majd 36,1 százalékra (2024 Q2) csökkent, amit a társas vállalkozások egyéni gazdaságokét meghaladó ütemű hitelállomány-gyarapodása eredményezett.

22. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállománya kismértékben nőtt 2024 második negyedévében**

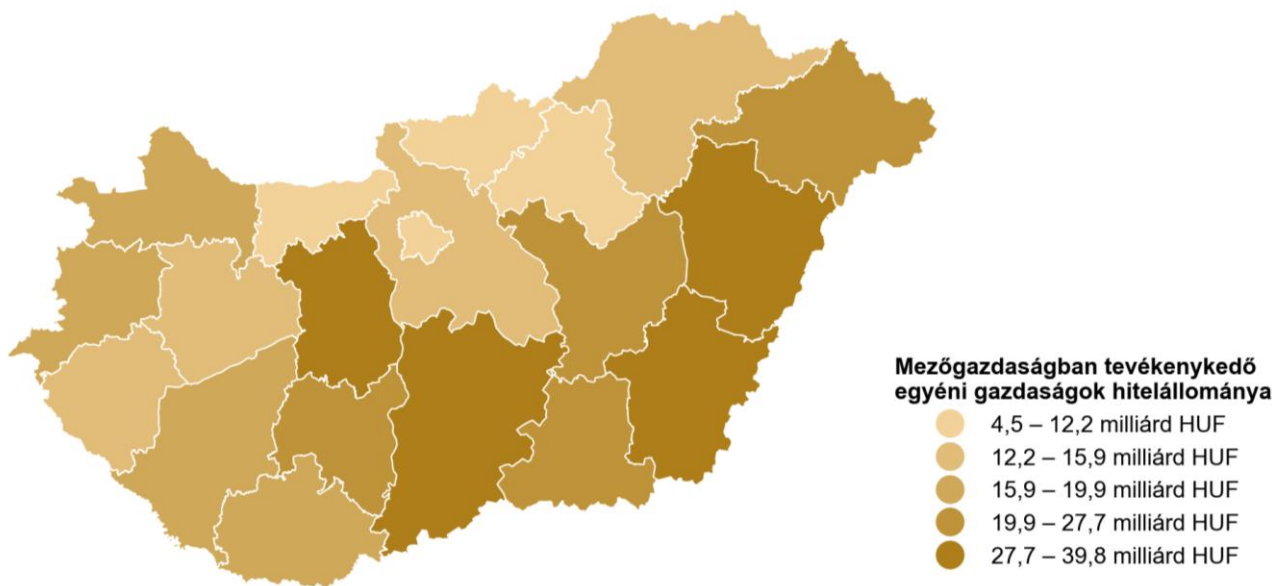


Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya a dél-alföldi és az észak-alföldi régiókban volt a legnagyobb, 19,9 és 39,8 milliárd forint közötti. Azon belül is Hajdú-Bihar, Békés, Bács-Kiskun vármegyékben volt kiemelkedő, 27,7 milliárd feletti az állomány értéke. Kiemelendő még a közép-dunántúli régióból Fejér vármegye, ahol a szegmens hitelállománya szintén meghaladta a 27,7 milliárd forintot 2024 második negyedévében (23. ábra).

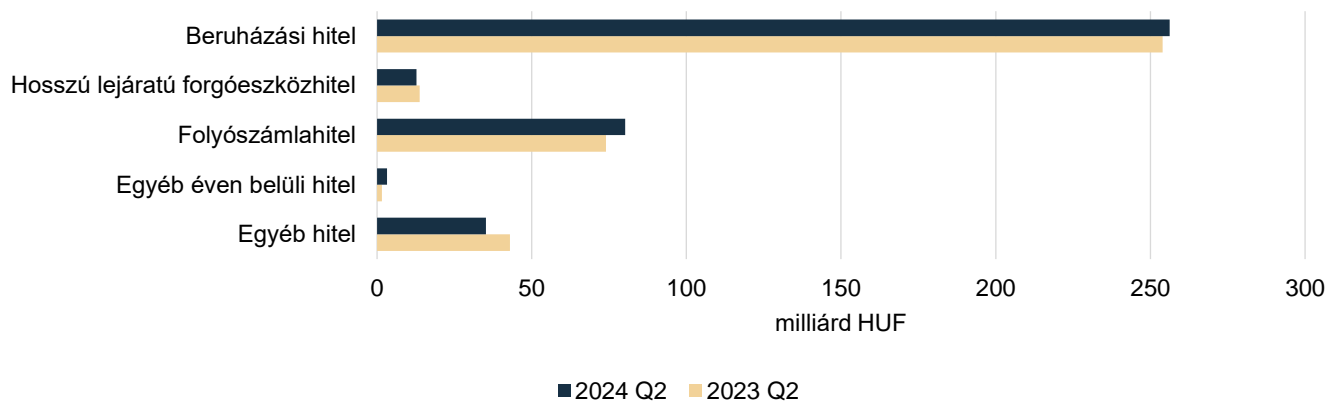
23. ábra: **A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya vármegyei bontásban 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Jellegét tekintve továbbra is a beruházási hitelek domináltak, ugyanakkor a folyószámlahitelek nőttek legnagyobb mértékben, 6,2 milliárd forinttal 80,2 milliárd forintra, miközben az egyéb hitelek állománya 7,8 milliárd forinttal 35,2 milliárd forintra esett vissza (24. ábra).

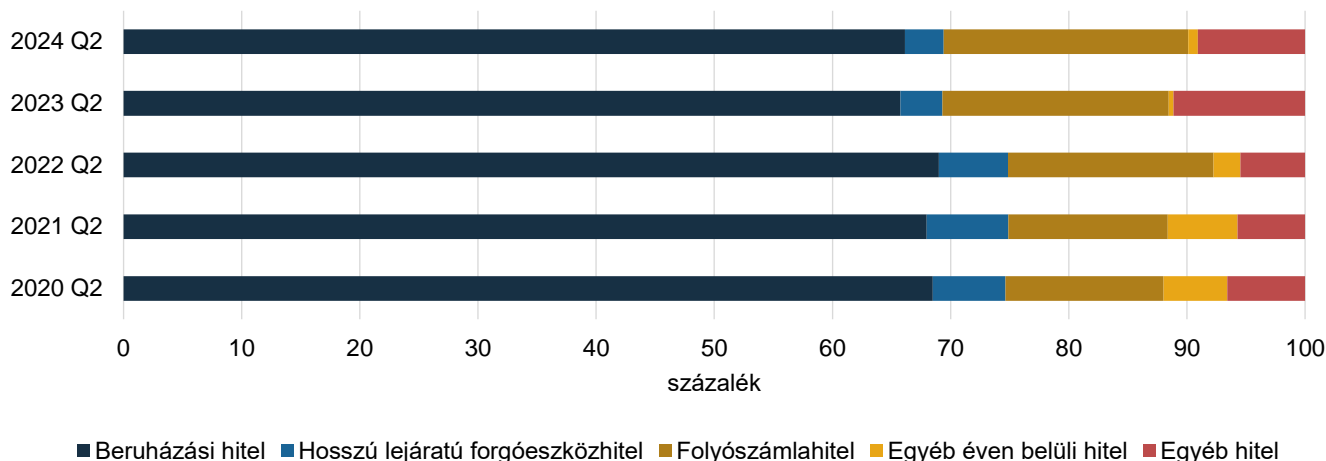
24. ábra: **A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok folyószámlahitelei nőttek legnagyobb mértékben 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az elmúlt öt évben az éven túli hitelek részesedése elsősorban a hosszú lejáratú forgóeszközhitel csökkenése következtében 74,7 százalékról (2020 Q2) 69,4 százalékra (2024 Q2) esett vissza, miközben a folyószámlahitelek aránya 13,4 százalékról 20,7 százalékra emelkedett ugyanezen időszakban (25. ábra).

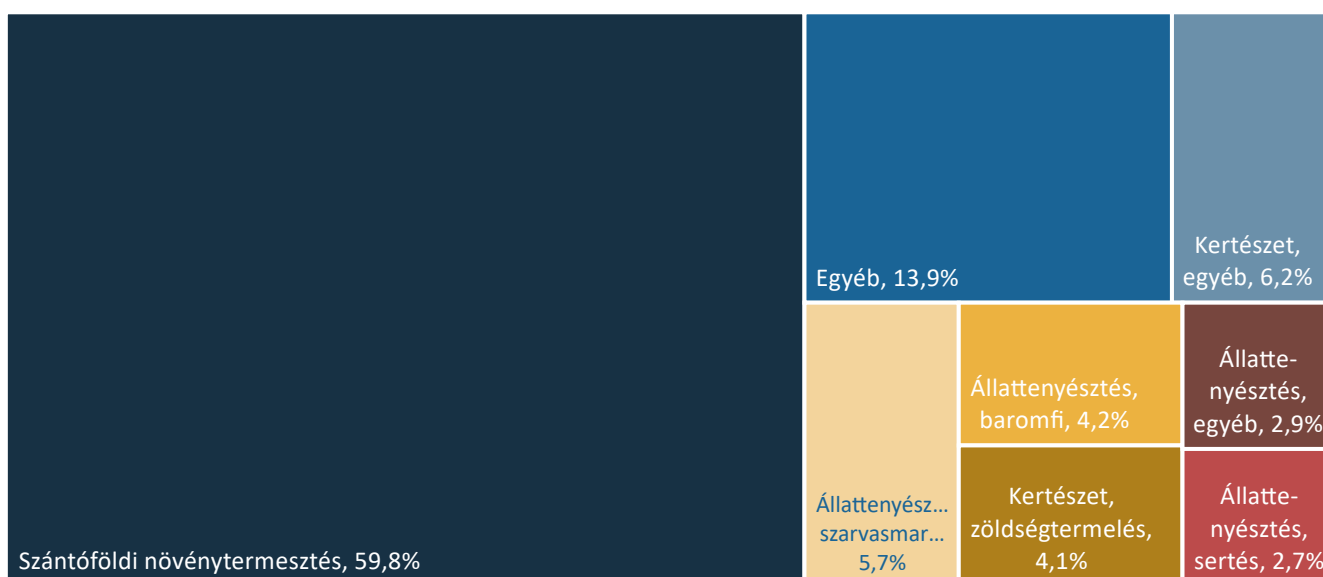
25. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállományában a folyószámlahitelek részesedése nőtt 2024 második negyedévében**



Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományának legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztőkhöz került. Az állattartással és -tenyésztéssel foglalkozók együttesen a hitelállomány 15,6 százalékát, a kertészeti ágazat szereplői 10,3 százalékát adták 2024. június 30-án (26. ábra).

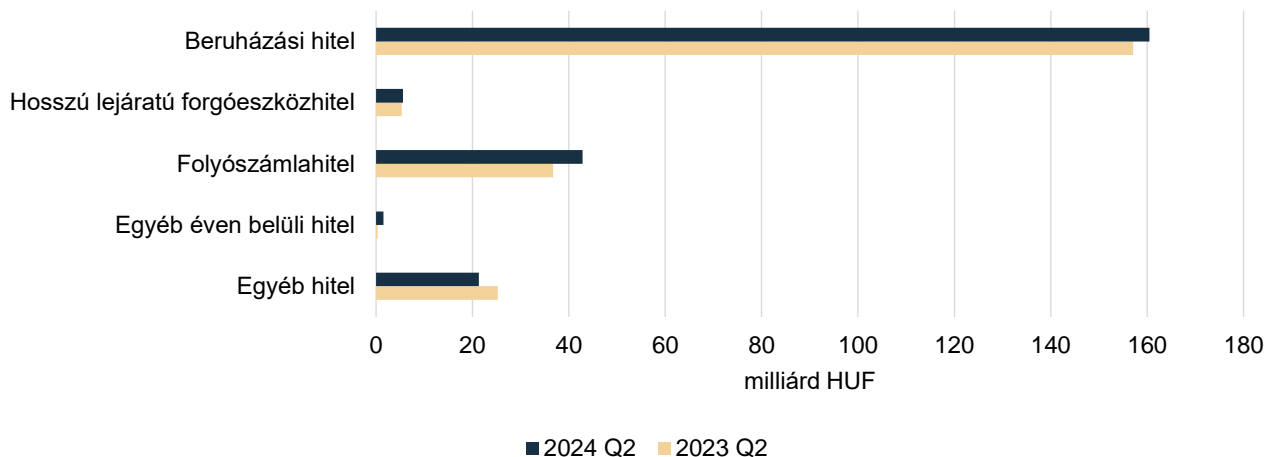
26. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hiteleinek közel 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2024. június 30-án**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó egyéni gazdaságok hitelállománya 6,9 milliárd forinttal 231,7 milliárd forintra nőtt, amely elsősorban a folyószámlahiteleknek (+6,1 milliárd forint) és a beruházási hiteleknek (+3,4 milliárd forint) volt tulajdonítható (27. ábra).

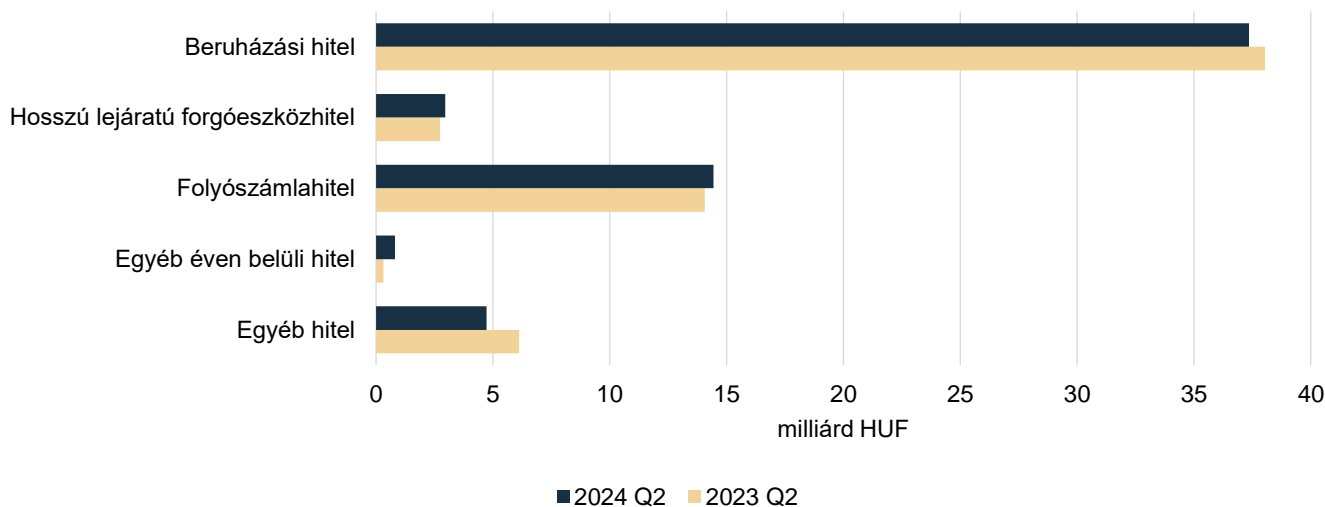
27. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő egyéni gazdaságok beruházási és folyószámlahitelei emelkedtek 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az állattenyésztés 60,3 milliárd forintos hitelállománya 1,7 százalékkal maradt el az elmúlt év azonos időszakától.
- A szóban forgó hitelállomány csökkenését elsősorban az egyéb hitelek (1,4 milliárd forintos) és a beruházási hitelek (0,7 milliárd forintos) mérséklődése okozta, miközben a folyószámlahitelek állománya 0,4 milliárd forinttal bővült (28. ábra).

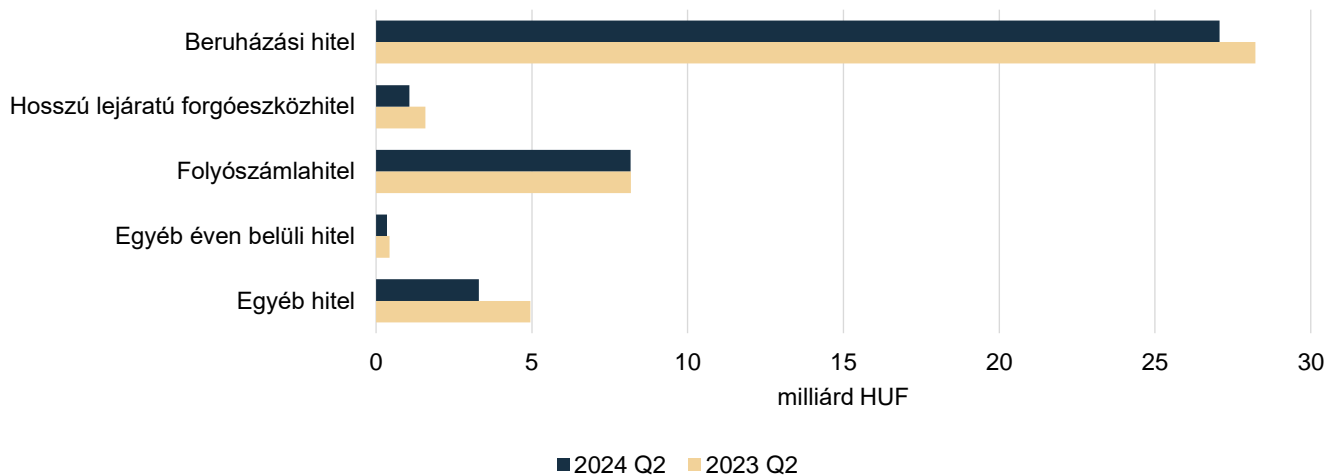
28. ábra: **Az állattartó egyéni gazdaságok hiteleinek csökkenése elsősorban az egyéb hiteleknél jelentkezett 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészet hitelállománya 7,9 százalékkal 40,0 milliárd forintra csökkent az előző év azonos időszakához képest. Azon belül is az egyéb hitelek és a hosszú lejáratúak mérséklődtek leginkább, a folyószámlahitelek állománya nem változott (29. ábra).

29. ábra: **A kertészetben tevékenykedő egyéni gazdaságoknál az egyéb hitelek mellett a hosszú lejáratúak csökkentek 2024 első negyedében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok 7,1 milliárd forinttal kevesebb, 21,1 milliárd forint új hitelt vettek fel 2024 második negyedében, mint egy évvel korábban (3. táblázat).

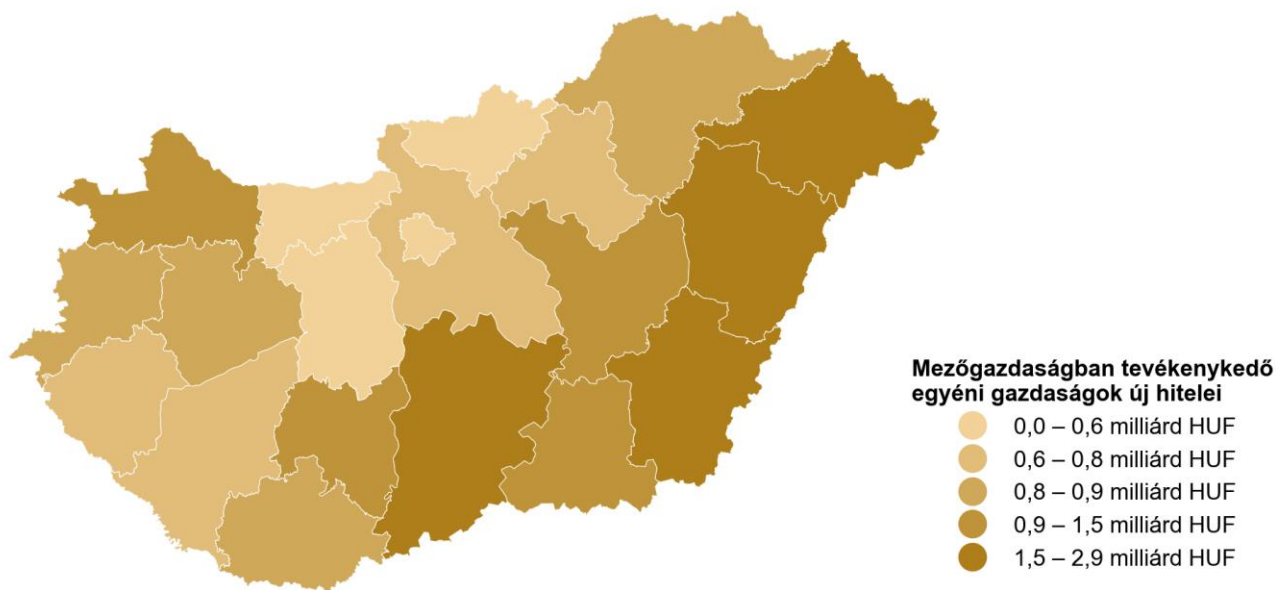
3. táblázat: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok új hiteleinek több mint 50 százaléka a szántóföldi növénytermesztő ágazatba érkezett 2024 második negyedében**

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	11,4	3,5	0,8	3,9	1,0	2,1
Állattenyésztés	3,2	0,7	0,3	1,0	0,5	0,8
ebből						
baromfi	0,7	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0
sertés	0,5	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1
szarvasmarha	1,6	0,2	0,1	0,3	0,3	0,6
Kertészet	2,5	0,4	0,2	1,2	0,2	0,5
ebből						
zöldségtermelés	0,8	0,2	0,1	0,5	0,0	0,0
Egyéb	3,9	0,9	0,1	1,4	0,4	1,0
<b>Összesen</b>	<b>21,1</b>	<b>5,5</b>	<b>1,4</b>	<b>7,6</b>	<b>2,1</b>	<b>4,4</b>

Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az új hitelek legnagyobb része (54,3 százalék) a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta. Az állattenyésztők részesedése együttesen 15,3 százalék volt, amelyből a szarvasmarha-szakágazat 7,5 százalékot, a baromfi-szakágazat 3,1 százalékot, a sertés-szakágazat pedig 2,4 százalékot tudhatott magáénak.
- A szegmens továbbra is a folyószámlahitelek és a beruházási hitelek iránt mutatta a legnagyobb érdeklődést, ugyanakkor az előző év azonos időszakához képest e két hiteltípusnál volt a legnagyobb a visszaesés értéke is (előbbinél –5,6 milliárd forint, utóbbinál –2,9 milliárd forint).
- Az előző év azonos időszakához képest a szektor számára folyósított egyéb éven belüli hitelek értéke nőtt leginkább, 1,4 milliárd forinttal, azon belül is főként a szántóföldi növénytermesztők és az állattenyésztők vettek fel új hitelt 2024 második negyedévében.
- A legtöbb új hitelt az alföldi régiókban, azon belül is Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés és Bács-Kiskun vármegyékben vették fel a mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok 2024 második negyedévében. Ez 1,5 és 2,9 milliárd forint közötti összeget jelentett (30. ábra).

30. ábra: **A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok új hitelei vármegyei bontásban 2024 második negyedévében**

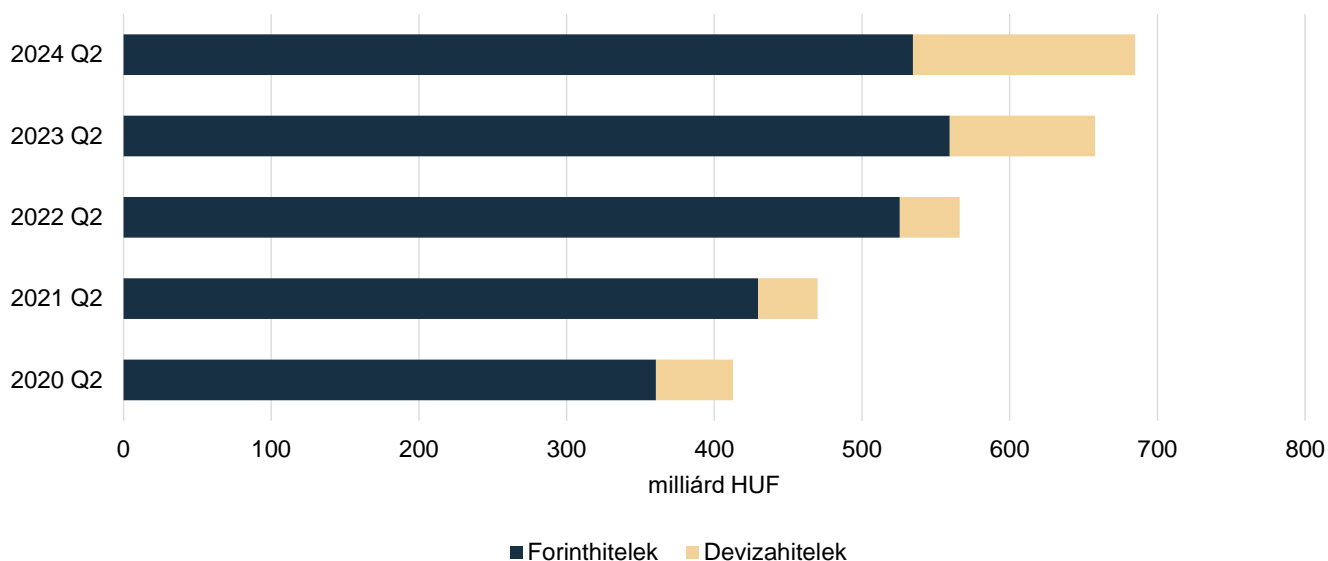


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának dinamikus növekedése tovább folytatódott, az állomány értéke 2024 második negyedévének végére 4,1 százalékkal 684,9 milliárd forintra bővült (31. ábra).
- A növekedés a devizahiteleknek volt tulajdonítható, amelyek állománya 98,3 milliárd forintról 150,4 milliárd forintra nőtt.

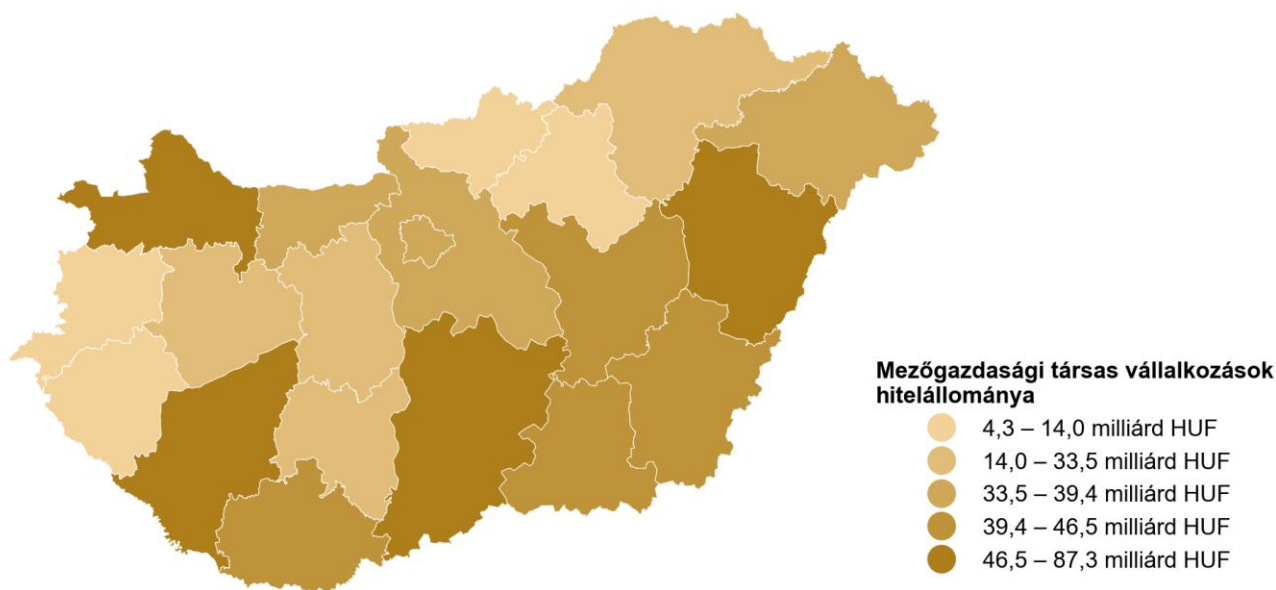
31. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek növekedése a devizahiteleknek volt tulajdonítható 2024 második negyedében**



Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya szintén az alföldi régiókban volt a legnagyobb (39,4 és 87,3 milliárd forint közötti), emellett a dunántúli régióból Somogy, illetve Győr-Moson-Sopron vármegyében volt még kiemelkedő, 46,5 milliárd forint feletti 2024 második negyedében (32. ábra).

32. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya vármegyei bontásban 2024 második negyedében**

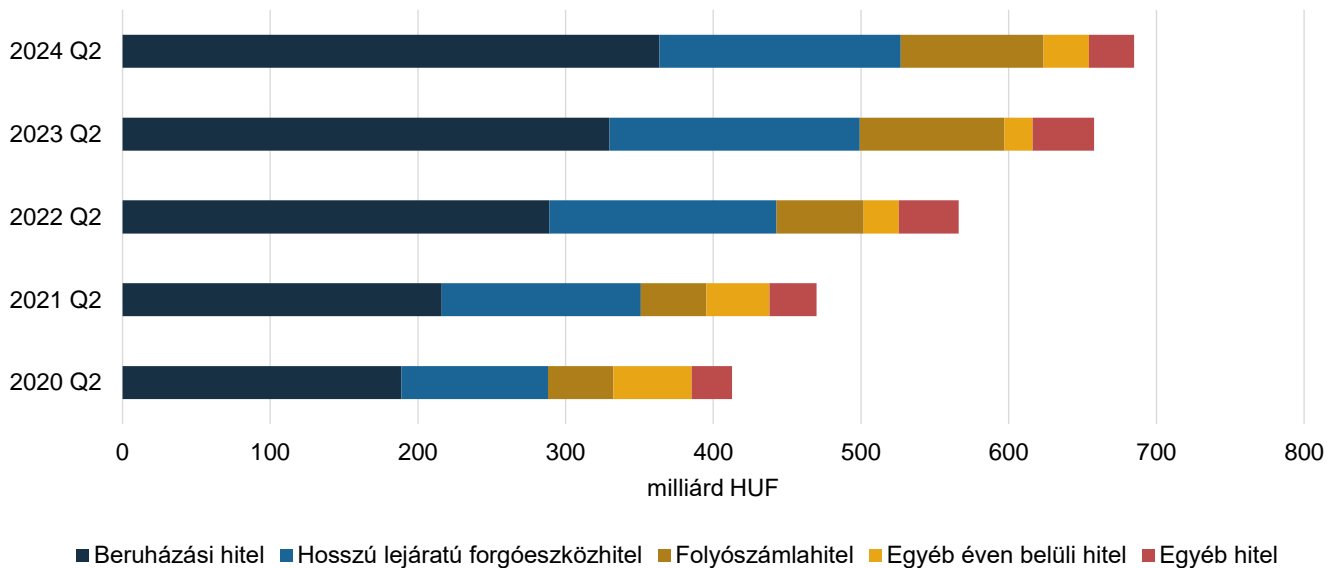


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



- Lejáratot tekintve az éven túli hitelállomány bővülése volt kiemelkedő, a hitelösszeg 27,7 milliárd forinttal (5,5 százalékkal) 526,9 milliárd forintra gyarapodott 2024 második negyedévében. Azon belül a beruházási hitelek 10,2 százalékkal 363,4 milliárd forintra nőttek, a hosszú lejáratú forgóeszközhitelk azonban 3,5 százalékkal 163,5 milliárd forintra mérséklődtek (33. ábra).
- Az éven belüli hitelek (folyószámlahitelek és egyéb éven belüli hitelek) állománynövekedése kisebb volt: 10,4 milliárd forinttal (8,9 százalékkal) 127,4 milliárd forintra bővült egy év alatt.

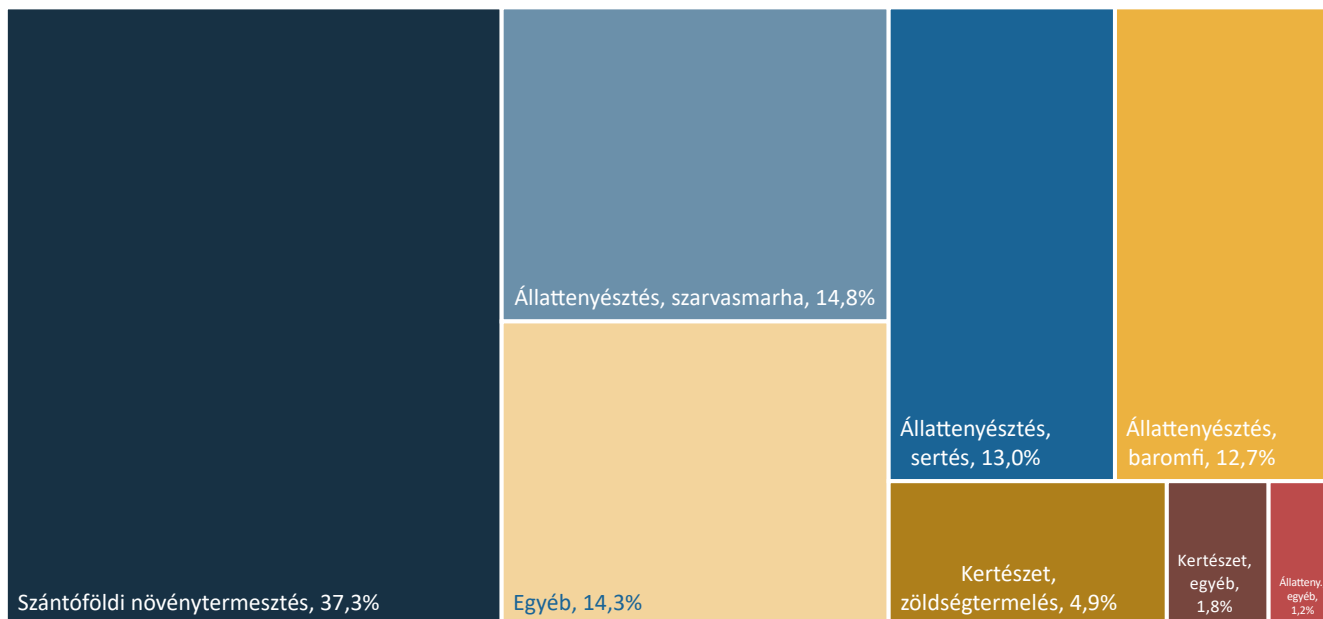
33. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli hitelei növekedtek leginkább 2024 második negyedévében**



Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az éven túli hitelek aránya a társas vállalkozások teljes hitelállományán belül a 2023. évi megtorpanástól eltekintve folyamatosan nőtt, 69,8 százalékról (2020 Q2) 76,9 százalékra (2024 Q2) emelkedett négy év alatt. A részesedést az előző év azonos időszakához képest 1,0 százalékpontos emelkedés jellemezte.
- A hosszú lejáratú hitelekben belül a beruházási hitelek részesedése a teljes hitelállományból 3,0 százalékponttal 53,1 százalékra emelkedett.
- Az éven belüli hitelek részesedése a szegmens hitelállományából változóan alakult: a 2020 második negyedévi 23,6 százalékról 14,7 százalékra csökkent (2022 Q2), majd 2023 második negyedévéig ismét emelkedett, 2024. június 30-ra 18,6 százalékot ért el.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának legnagyobb része, 41,7 százaléka az állattenyésztéssel foglalkozó társas vállalkozásokhoz, több mint egyharmada pedig a szántóföldi növénytermesztőkhöz került. Az állattartók körében a szarvasmarhatartók részesedése volt a legmagasabb. A kertészeti ágazat kisebb, 6,7 százalékos részesedéssel bírt. Az egyéb ágazatokban tevékenykedők részesedése 14,3 százalékot tett ki (34. ábra).

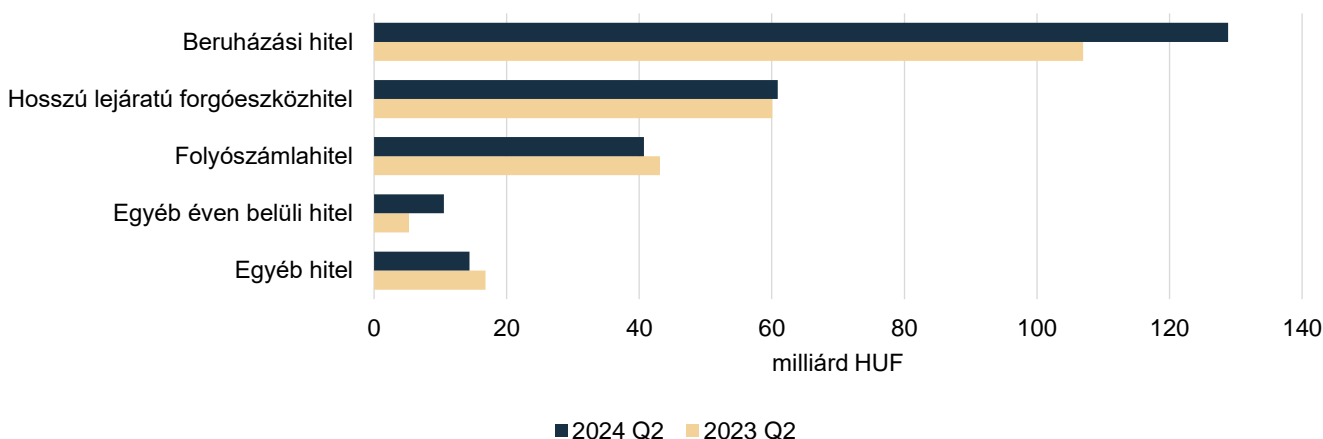
34. ábra: **Az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 2024. június 30-án**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó társas gazdaságok hitelállománya 255,4 milliárd forintra bővült, ami 23,2 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos negyedévi értékét.
- A növekedés fő mozgatórugói az éven túli hitelek voltak, azon belül is a beruházási hitelek 21,9 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek 0,8 milliárd forinttal gyarapodtak, de a rövid lejáratú hitelek is emelkedtek (+2,9 milliárd forinttal) (35. ábra).

35. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások éven túli hitelei növekedtek leginkább 2024 második negyedévében**



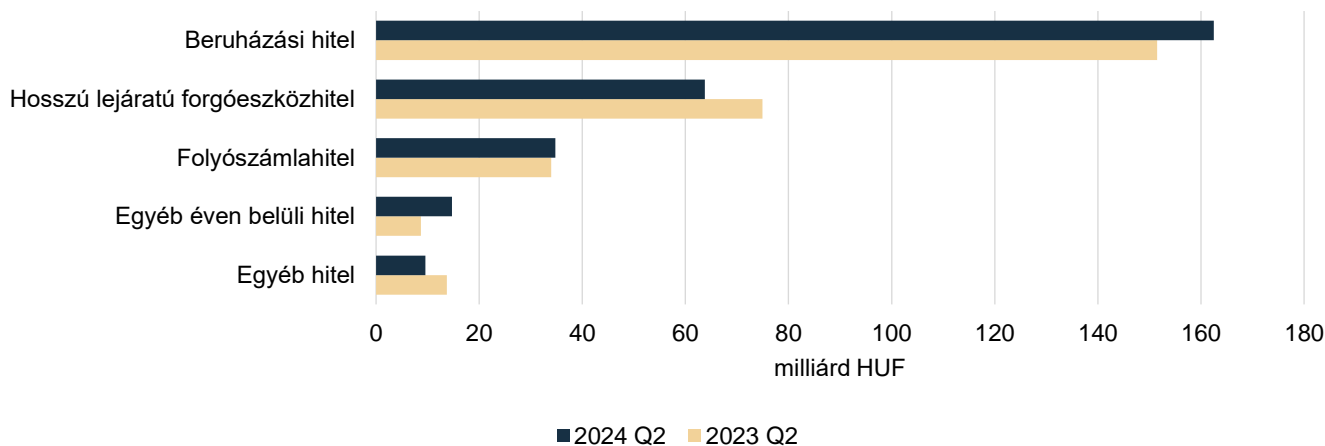
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest az állattenyésztésben tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 0,9 százalékkal 285,3 milliárd forintra bővült, amit főként a

beruházási hitelek állománygyarapodása eredményezett. A beruházási célú hitelállomány 7,2 százalékkal 162,5 milliárd forintra emelkedett 2024 második negyedévének végére.

- A szóban forgó szegmens hitelállományának növekedéséhez az éven belüli (folyószámla- és egyéb éven belüli) hitelek is hozzájárultak, amelyek állománya összesen 16,0 százalékkal 49,5 milliárd forintra nőtt (36. ábra).

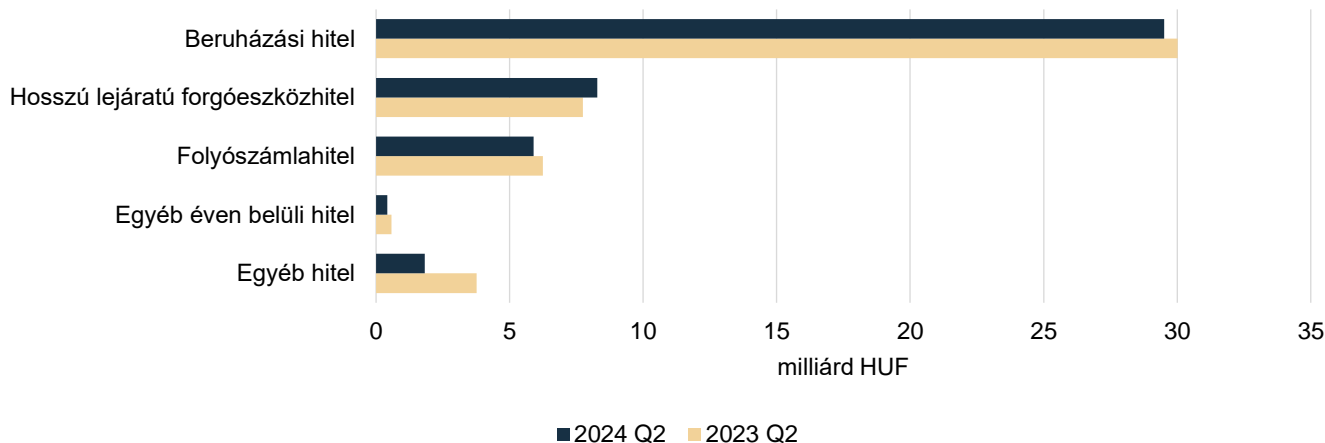
36. ábra: **Az állattenyésztő társas vállalkozások beruházási hitelei több mint 7 százalékkal bővültek 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészetben tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 5,0 százalékkal 45,9 milliárd forintra csökkent 2024 második negyedévének végére.
- Az állományon belül kizárólag a hosszú lejáratú forgóeszközhitel növekedett 0,5 milliárd forinttal 8,3 milliárd forintra. A többi hiteltípus tekintetében kisebb visszaesések mutatkoztak. A kertészet társas vállalkozásaihoz rendelt hitelállomány továbbra is a legkisebbnek számított az alágazatok között (37. ábra).

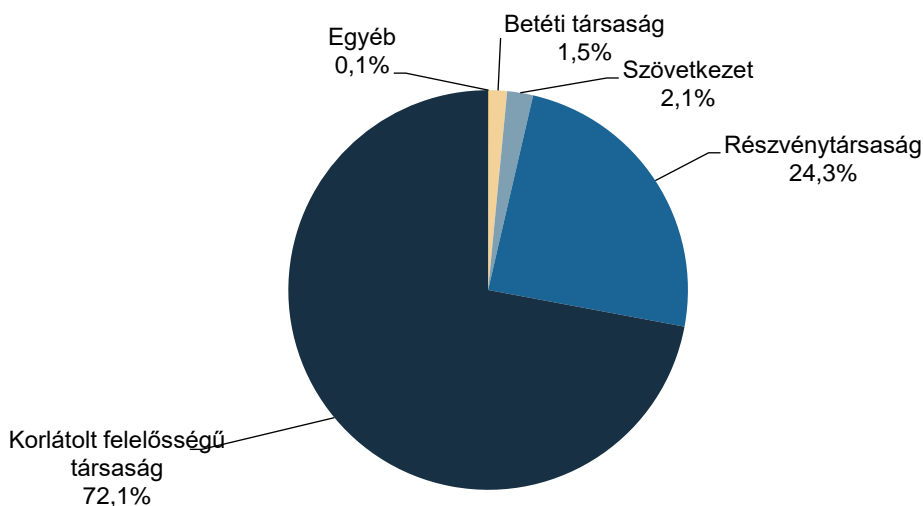
37. ábra: **A kertészetben tevékenykedő társas vállalkozások esetében kizárólag a hosszú lejáratú forgóeszközhitel nőtt 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A gazdálkodási formákat tekintve elmondható, hogy 2024 második negyedévének végén a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége a korlátolt felelősségű társaságokhoz, csaknem egynegyede pedig a részvénytársaságokhoz tartozott. A többi szervezet elenyésző részesedéssel bírt az állomány egészében (38. ábra).

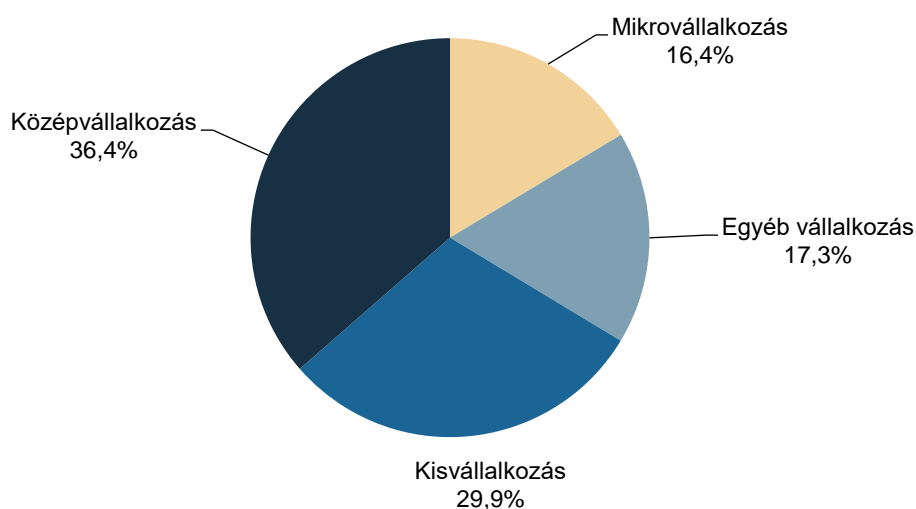
38. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint 70 százaléka a korlátolt felelősségű társaságokat finanszírozta 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományának 82,7 százaléka (566,6 milliárd forint) mikro-, kis- és középvállalkozásokhoz tartozott 2024 második negyedévének végén.
- A közép- és kisvállalkozások hitelállományból való részesedése volt a legnagyobb, előbbi 36,4, utóbbi 29,9 százalék, miközben a mikro- és egyéb vállalkozások egyaránt 16-17 százalékos részesedéssel bírtak 2024 második negyedévében (39. ábra).

39. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint egyharmadát a középvállalkozások tudhatták magukénak 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások 38,5 milliárd forinttal kevesebb, 47,3 milliárd forint új hitelt vettek fel 2024 második negyedévében, mint egy évvel korábban (4. táblázat).
- Az új hitelek legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta (36,8 százalék), ugyanakkor az állattenyésztők részesedése (34,4 százalék) alig maradt el ettől. Az új hitelek közül a baromfi-szakágazat 17,4 százalékot, a szarvasmarha-szakágazat 11,7 százalékot, a sertés-szakágazat pedig 5,0 százalékot tudhatott magáénak.
- A mezőgazdasági társas vállalkozások kicsivel nagyobb érdeklődést mutattak a hosszú lejáratú hitelek iránt, de a rövid lejáratú hitelek iránti keresletük alig maradt el ettől 2024 második negyedévében.
- Az előző év azonos időszakához képest kizárólag az egyéb éven belüli hitelek értéke nőtt, 3,4 milliárd forinttal, azon belül a szántóföldi növénytermesztők vettek fel 2,4 milliárd forinttal nagyobb hitelösszeget a szóban forgó céllal.

4. táblázat: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hiteleinek legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztési és az állattenyésztési ágazatba érkezett 2024 második negyedévében**

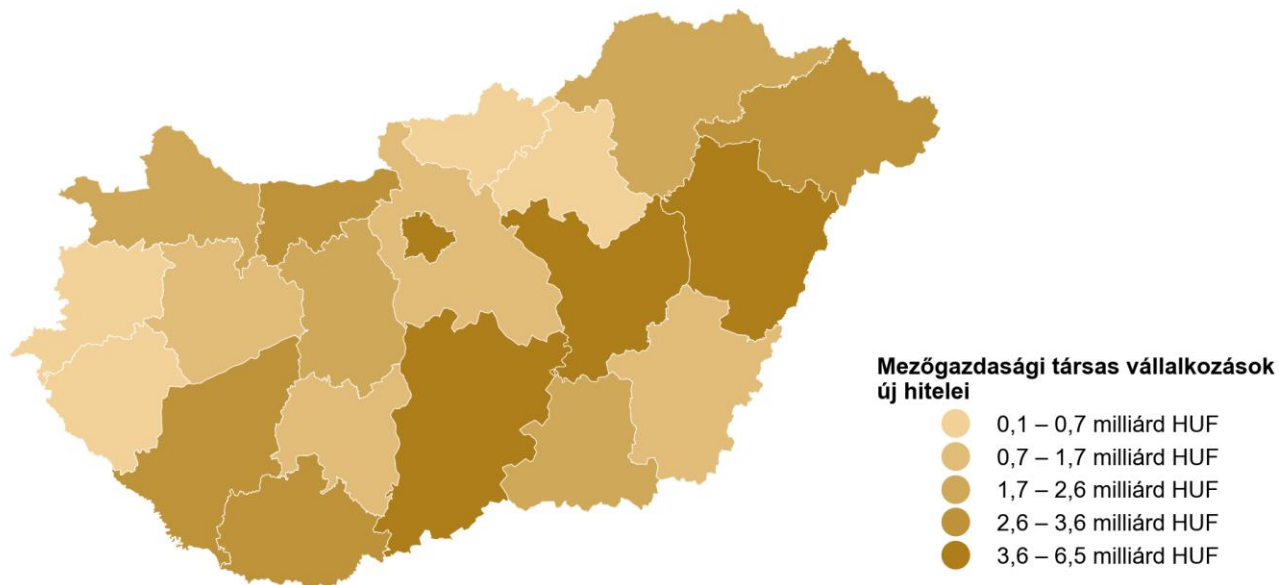
milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	17,4	4,0	4,6	2,8	3,3	2,7
Állattenyésztés	16,3	2,4	4,6	2,7	5,7	0,8
ebből						
baromfi	8,2	0,9	3,2	0,8	3,4	0,0
sertés	2,3	0,0	0,8	0,4	0,9	0,2
szarvasmarha	5,5	1,5	0,6	1,5	1,4	0,6
Kertészet	2,8	1,1	0,6	0,7	0,3	0,1
ebből						
zöldségtermelés	2,0	1,0	0,5	0,2	0,1	0,1
Egyéb	10,9	2,3	2,9	1,2	4,1	0,4
<b>Összesen</b>	<b>47,3</b>	<b>9,7</b>	<b>12,6</b>	<b>7,5</b>	<b>13,4</b>	<b>4,0</b>

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Területi eloszlás alapján Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok és Hajdú-Bihar vármegyékben, valamint Budapesten vették fel a mezőgazdasági társas vállalkozások a legtöbb új hitelt (3,6 és 6,5 milliárd forint közötti összeget) 2024 második negyedévében (40. ábra).

40. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hitelei vármegyei bontásban 2024 második negyedévében**

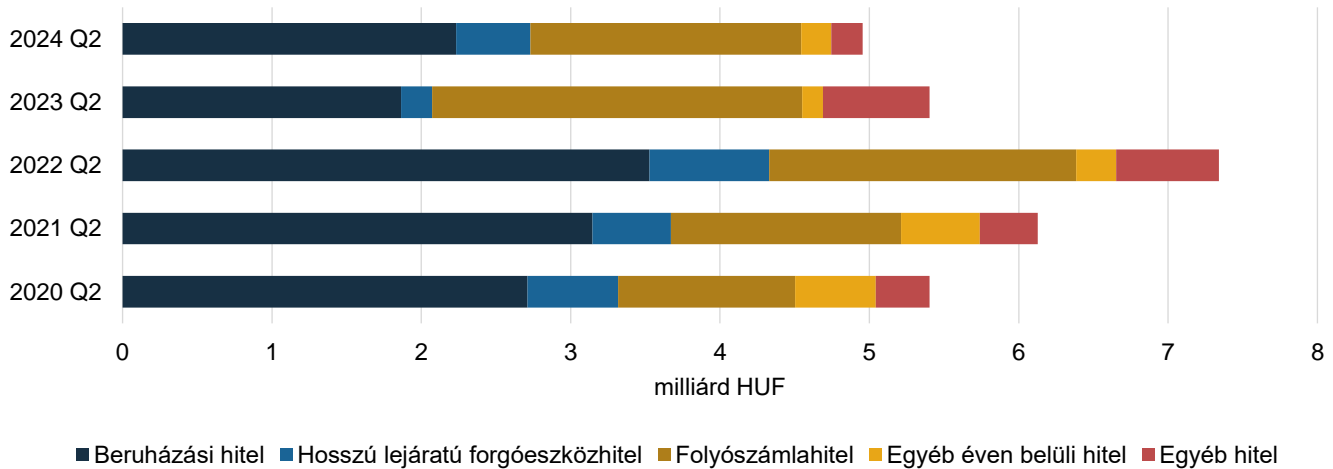


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozásainak 5,0 milliárd forintos hitelállománya 8,3 százalékkal volt kevesebb az előző év azonos időszaki értékénél.
- A csökkenés a folyószámlahiteleknél és az egyéb hiteleknél jelentkezett, miközben a hosszú lejáratú hitelek és az egyéb éven belüli hitelek állománya gyarapodott.
- A beruházási hitelek részesedése 10,5 százalékponttal 45,1 százalékra nőtt, a hosszú lejáratú forgóeszközhitelek aránya 6,2 százalékponttal 10,0 százalékra emelkedett. A folyószámlahitelek aránya 9,2 százalékponttal 36,6 százalékra, az egyéb hitelek aránya 9,0 százalékponttal, 4,2 százalékos szintre mérséklődött (41. ábra).
- A piaci hitelek részesedése 37,7 százalékról 37,1 százalékra csökkent, ezáltal a kedvezményes hitelek nagyobb arányt képviseltek az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállományában az egy évvel korábbi azonos negyedév értékéhez képest.
- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek értéke 0,3 milliárd forintot tett ki 2024 második negyedévének végén. Ez az összeg 0,1 milliárd forinttal volt kevesebb, mint egy évvel korábban.

41. ábra: **Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelei a folyószámla- és az egyéb hitelek mérséklődése miatt csökkentek 2024 második negyedében**

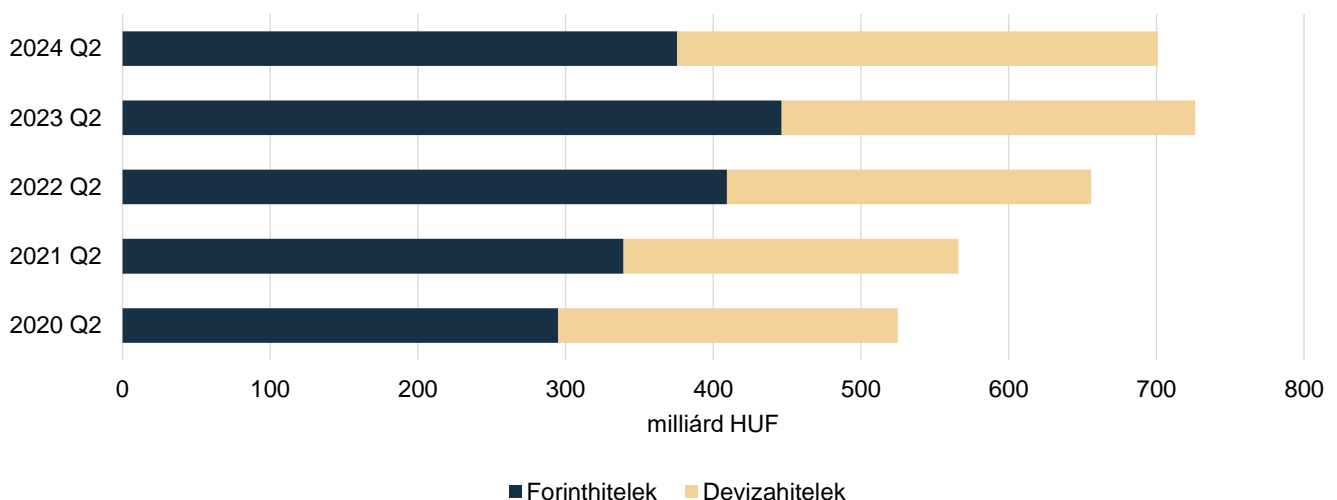


Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának dinamikus növekedése megtorpant, az állomány 2024 második negyedének végén 700,9 milliárd forintot ért el, ami 3,5 százalékkal volt kevesebb, mint az előző év azonos időszakában (42. ábra).
- A hitelállomány csökkenését a forinthitelek 15,9 százalékos, 70,9 milliárd forintos visszaesése okozta, miközben a devizahitelek állománya 16,3 százalékkal emelkedett, ami 45,6 milliárd forintos növekedésnek felelt meg. Mindezek eredményeképpen a devizahitelek hitelállományból való részesedése 7,9 százalékponttal nőtt.

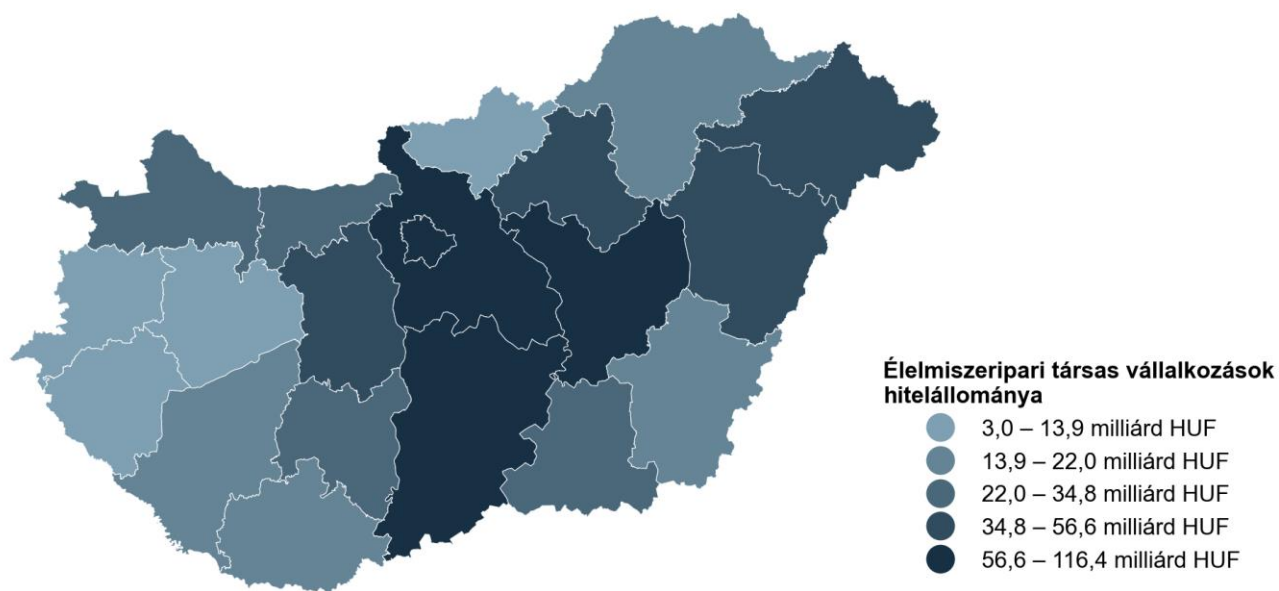
42. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek csökkenése a forinthiteleknek volt tulajdonítható 2024 második negyedében**



Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Területi eloszlás alapján az ország középső részére koncentráltak a legnagyobb hitelösszegek: Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun és Pest vármegyében, valamint a fővárosban egyaránt 56,6 és 116,4 milliárd forint között volt az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya 2024 második negyedében (43. ábra).

43. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya vármegyei bontásban 2024 második negyedében**

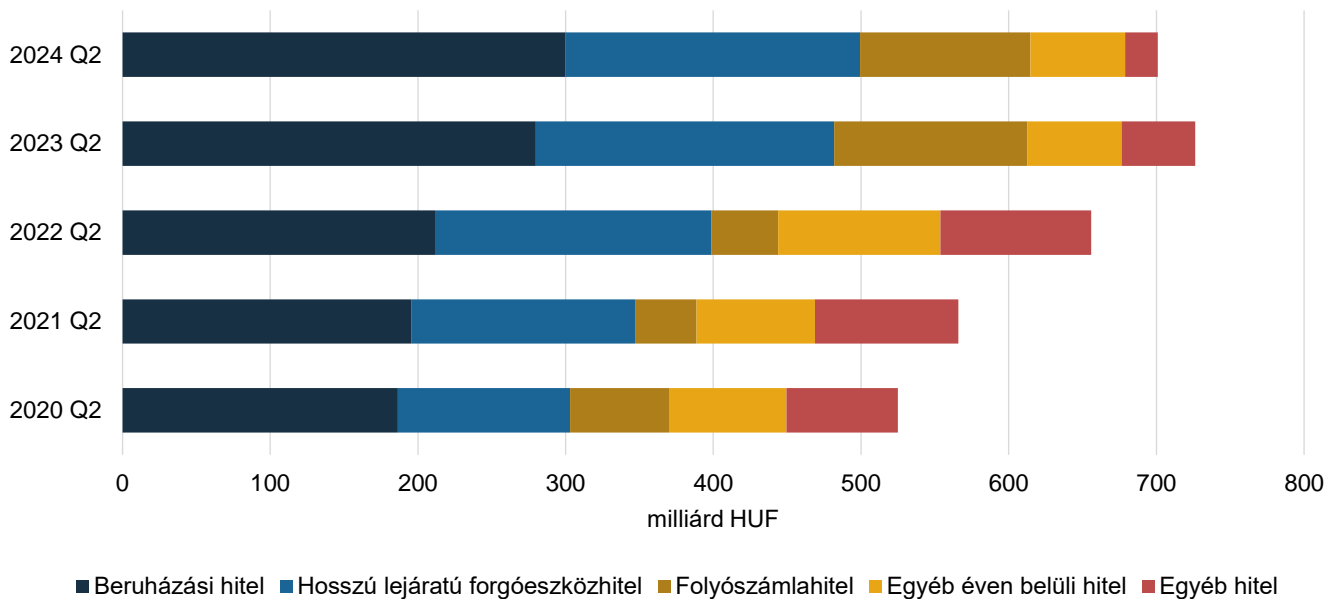


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelein belül az egyéb hitelek állománya csökkent a legnagyobb ütemben (55,8 százalékkal, 27,8 milliárd forinttal).
- Az éven belüli hitelek összességében véve csökkentek, melynek oka a folyószámlahitelek állományának visszaesése volt (11,9 százalékkal, 15,6 milliárd forinttal). Ezzel egyidejűleg az egyéb éven belüli hitelek állománya kismértékben bővült.
- Az éven belüli hitelekkel ellentétben a hosszú lejáratú hitelek állománya nőtt. A beruházási hitelek 7,2 százalékkal (+20,2 milliárd forint) bővültek, ellensúlyozva ezzel a hosszú lejáratú forgóeszközhitel mérséklődését (44. ábra).
- Mindezek eredményeképpen a hosszú lejáratú hitelek részesedése 2024 második negyedében a teljes hitelállományból 4,9 százalékponttal 71,3 százalékra emelkedett.



44. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományában az éven belüli és az egyéb hitelek csökkentek 2024 második negyedében**



Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának legnagyobb részét, 27,9 százalékát a kiemelt szakágazatokon kívüli, egyéb élelmiszeripari tevékenységet végzők tudhatták magukénak. Ezt követte a húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása alágazat, amely szakágazatai együttesen a hitelállomány 17,8 százalékát adták. Kiemelkedő volt még az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat a maga 15,2 százalékos részarányával.
- Az élelmiszeripari társas vállalkozásainak hitelállományán belül legnagyobb mértékben a malomipari termék gyártása alágazat hitelállománya esett vissza (–17,9 milliárd forinttal), de az olaj gyártása szakágazat hitelállományának csökkenése is meghaladta a 10 milliárd forintot (–10,8 milliárd forint). Ugyanakkor a baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazat hitelállománya 6,1 milliárd forinttal növekedett.
- A malomipari termék gyártása alágazat hitelállományának jelentős visszaesését a hosszú lejáratú hitelek csökkenése (ezen belül a beruházási hitelek –6,2 milliárd forintos, a hosszú lejáratú hitelek –6,3 milliárd forintos mérséklődése) okozta. Az olaj gyártása szakágazatét pedig a hosszú lejáratú forgóeszközhitel csökkenése (–10,4 milliárd forint) idézte elő.
- A baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazat hitelállományának növekedésében a folyószámlahitelek (+8,4 milliárd forint) növekedése játszott a főszerepet (5. táblázat).

5. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint 40 százalékát a beruházási hitelek adták 2024 második negyedévében**

milliárd HUF

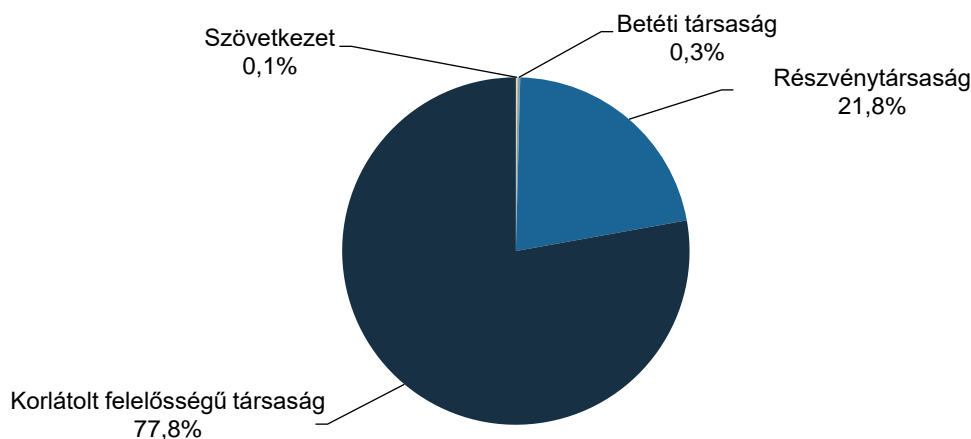
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	48,5	21,5	12,1	7,8	7,0	0,2
Baromfi-hús-feldolgozás, -tartósítás	66,5	22,5	19,7	23,0	1,3	0,2
Hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása	9,9	2,7	5,9	0,7	0,4	0,1
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	3,3	1,3	0,5	0,6	0,9	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldséglé-feldolgozás, -tartósítás	102,9	26,2	44,2	9,9	21,6	1,0
Olaj gyártása	50,0	28,6	7,0	14,2	0,1	0,0
Tejtermék gyártása	43,3	15,2	13,3	5,9	8,6	0,4
Malomipari termék gyártása	39,4	12,5	19,5	2,5	3,9	1,0
Kenyér, friss pékáru gyártása	34,4	23,1	3,8	6,4	0,8	0,4
Tésztafélék gyártása	16,3	6,3	8,7	1,2	0,0	0,1
Tartósított lisztésáru gyártása	11,8	7,6	1,7	2,0	0,5	0,0
Haszonállat-eledelel gyártása	41,7	22,0	10,9	6,3	1,7	0,8
Hobbiállat-eledelel gyártása	3,6	1,1	0,0	1,2	1,1	0,3
Szőlőbor termelése	33,8	13,3	8,6	4,8	5,6	1,5
Egyéb élelmiszeripar	195,4	96,2	43,8	28,9	10,5	16,1
<b>Összesen</b>	<b>700,9</b>	<b>300,0</b>	<b>199,4</b>	<b>115,3</b>	<b>64,1</b>	<b>22,0</b>

Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részesedésük együttesen 99,6 százalék volt 2024. június 30-án. Legkisebb hitelállománnyal a közkereseti társaságok, a szövetkezetek, valamint a betéti társaságok rendelkeztek (45. ábra).

45. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint háromnegyedét a korlátolt felelősségű társaságok tudhatták magukénak 2024 második negyedévében**

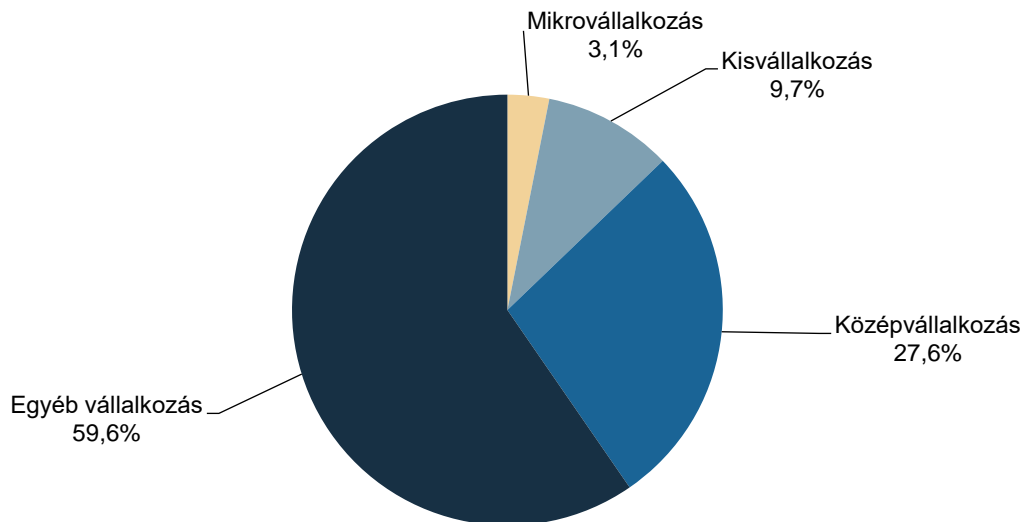


Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának több mint felét az egyéb vállalkozások adták, a mikro-, kis- és középvállalkozások hiteleinek aránya a teljes állományból 40,4 százalékot képviselt, ami 283,1 milliárd forintnak felelt meg (46. ábra).

46. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint fele az egyéb vállalkozásokat finanszírozta 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 2024 második negyedévében 64,8 milliárd forintnyi új hitelt vettek fel, ami **71,1 milliárd forinttal volt kevesebb** az egy évvel korábnál (6. táblázat).
- Beruházási céllal csupán 6,0 milliárd forint új hitelösszeget folyósítottak 2024 második negyedévében, amely több mint 75 százalékos visszaesést jelentett az egy évvel korábbi értékhez képest. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel csökkenése (–62,6 százalék, –37,8 milliárd forint) szintén jelentős volt. Összességében véve az éven túli új hitelállomány több mint 55 százalékkal, 58,9 milliárd forinttal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az éven belüli hitelek közül csak az egyéb éven belüli hitelek gyarapodtak, kismértékben. Az egyéb hitelek visszaesése is számottevő volt.
- Az új hitelösszeg legnagyobb része (34,9 százalék) 2024 második negyedévében hosszú lejáratú forgóeszközhitel volt, emellett az egyéb éven belüli hitelek (29,4 százalék) és a folyószámlahitelek (25,9 százalék) képviseltek még nagyobb hányadot, így az éven belüli hitelek részesedése együttesen 55,3 százalékot tett ki.
- Szakágazati viszonylatban a legkiemelkedőbb visszaesés a malomipari termék gyártásánál volt megfigyelhető, ahol az új hitelek értéke 20,1 milliárd forinttal volt kevesebb az előző évinél. Ennek legnagyobb részét a hosszú lejáratú hitelek visszaesése (–15,2 milliárd forint) okozta. Az egyéb élelmiszeripari gyártás szakágazat új hitelei 18,1 milliárd forinttal, az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás új hitelei 12,1 milliárd forinttal csökkentek a vizsgált időszakban.
- Az új hitelek legnagyobb része, 29,9 százaléka a gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba került, döntően hosszú lejáratú forgóeszközhitel formájában. Jelentős volt még a baromfiús feldolgozása, tartósítása terület 12,6 százalékkal, valamint a tejtermék gyártása szakágazat 10,8 százalékkal.

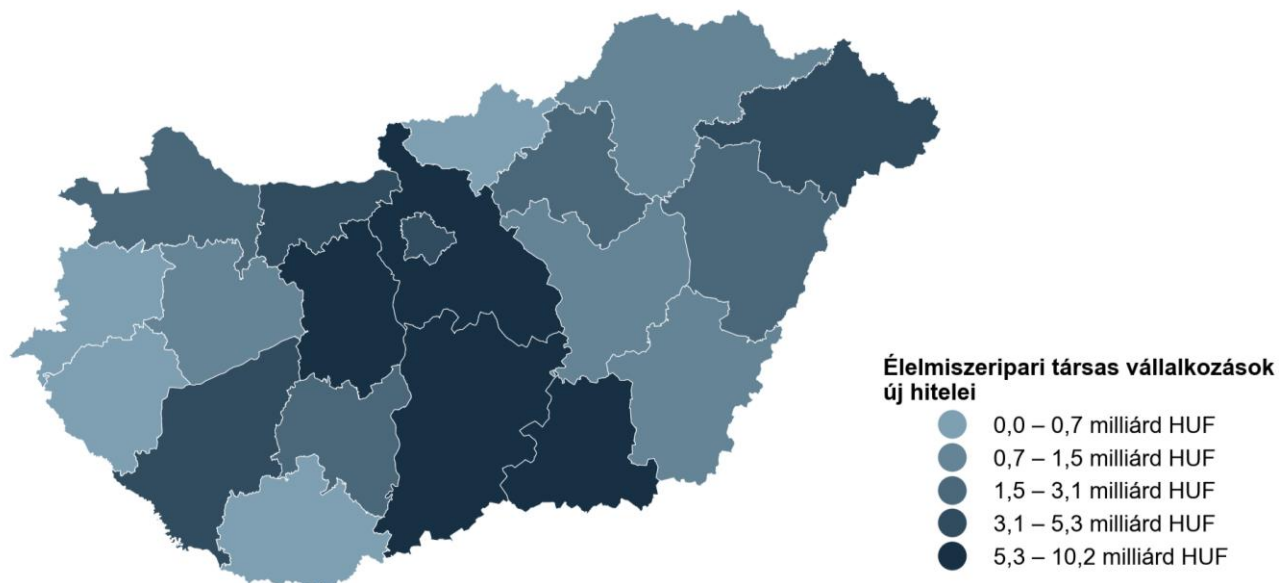
6. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hiteleinek zöme hosszú lejáratú forgóeszközhitel volt 2024 második negyedében**

milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámlahitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	6,0	0,2	0,7	5,1	0,0	
Baromfihús-feldolgozás, -tartósítás	8,2	0,2	6,6	1,3	0,0	
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	1,1	0,0	0,6	0,0	0,4	0,0
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	19,4	0,6	5,4	0,7	12,7	0,0
Olaj gyártása	0,0	0,0	0,0			
Tejtermék gyártása	7,0	0,9	0,2	5,9	0,0	
Malomipari termék gyártása	0,7	0,3	0,2	0,2	0,0	0,0
Kenyér, friss pékáru gyártása	2,7	0,9	0,3	0,7	0,8	0,0
Tésztafélék gyártása	4,2	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
Tartósított lisztesáru gyártása	1,6	1,0	0,1	0,5	0,0	
Haszonállat-eledel gyártása	3,0	0,2	2,1	0,7	0,0	
Hobbiállat-eledel gyártása	1,0	0,1	0,9	0,0		
Szőlőbor termelése	3,6	0,3	0,3	0,5	2,4	0,2
Egyéb élelmiszeripar	6,2	1,2	1,2	1,0	2,7	0,1
<b>Összesen</b>	<b>64,8</b>	<b>6,0</b>	<b>22,6</b>	<b>16,8</b>	<b>19,1</b>	<b>0,3</b>

Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

47. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hitelei vármegyei bontásban 2024 második negyedében**

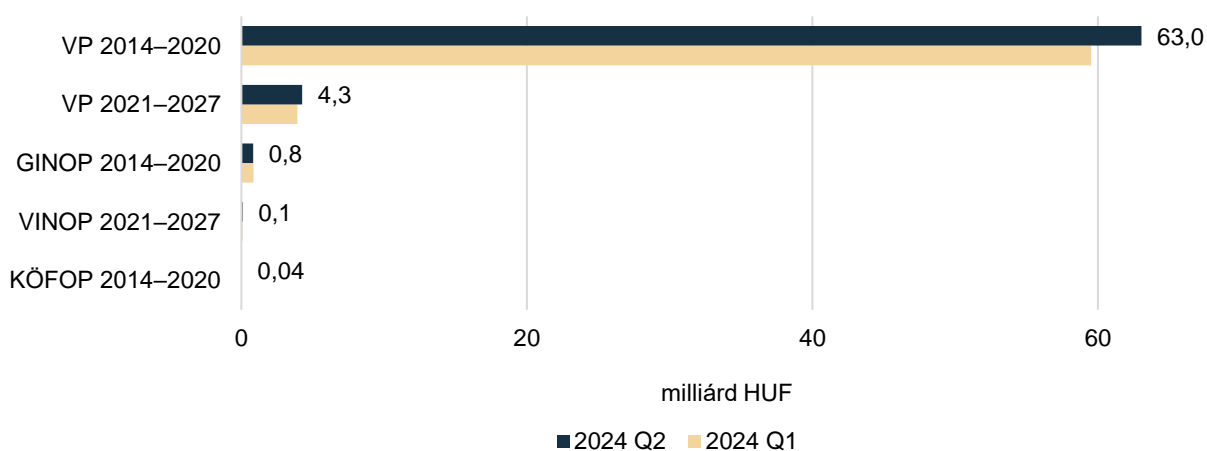
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A területi eloszlás alapján megfigyelhető, hogy az ország középső részén (Csongrád-Csanád, Bács-Kiskun, Pest, Fejér vármegye) lévő élelmiszeripari társas vállalkozások vették fel a legtöbb új hitelt 2024 második negyedében, 5,3 és 10,2 milliárd forint közötti értékben (47. ábra).

## Az agrártámogatásokhoz kapcsolódó hitelezés

- Az MNB HITREG adatgyűjtése lehetőséget biztosít arra is, hogy az agrárgazdasági hitelállományon belül a támogatásokhoz kapcsolódó hitelezés is bemutatásra kerüljön.
- A teljes agrárgazdasági hitelállomány 1807,3 milliárd forintról (2024 Q1) 1778,1 milliárd forintra (2024 Q2) csökkent az elmúlt negyedévben, amelyből az **operatív programokhoz** kapcsolódó hitelállomány 64,4 milliárd forintot (2024 Q1), valamint 68,3 milliárd forintot (2024 Q2) tett ki. A legnagyobb részt mindkét időszakban a Vidékfejlesztési Program (VP) 2014–2020 intézkedéseire folyósított hitelösszegek tették ki (48. ábra).

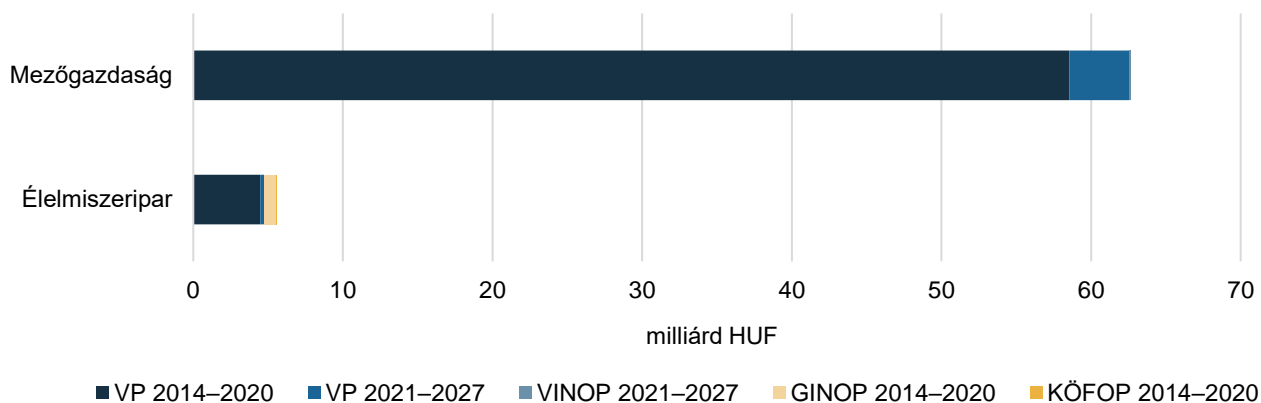
48. ábra: **Az operatív programokhoz kapcsolódó hitelállományban a Vidékfejlesztési Program 2014–2020 volt a meghatározó 2024 második negyedévében is**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az operatív programokhoz kapcsolódó hitelállomány több mint 90 százaléka, azaz 62,7 milliárd forint a mezőgazdasághoz tartozott 2024 második negyedévének végén (49. ábra).

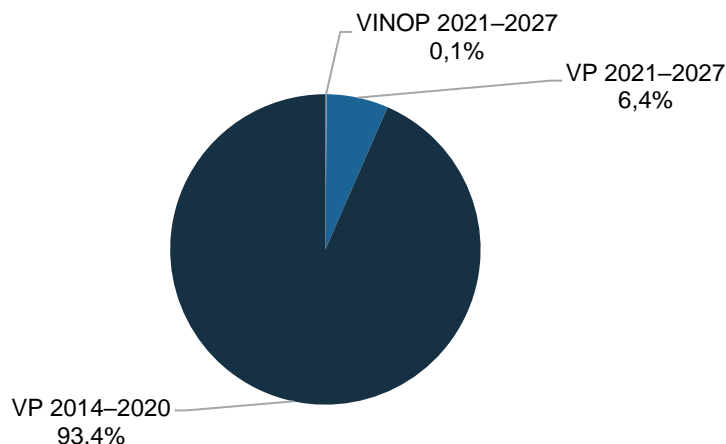
49. ábra: **Az operatív programokhoz kapcsolódó hitelállomány zöme a mezőgazdasághoz tartozott 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok és társas vállalkozások operatív programokhoz kapcsolódó hitelállományán belül a Vidékfejlesztési Programokhoz, azon belül is a 2014–2020-as időszakihoz tartozó állomány volt a meghatározó (93,4 százalék) (50. ábra).

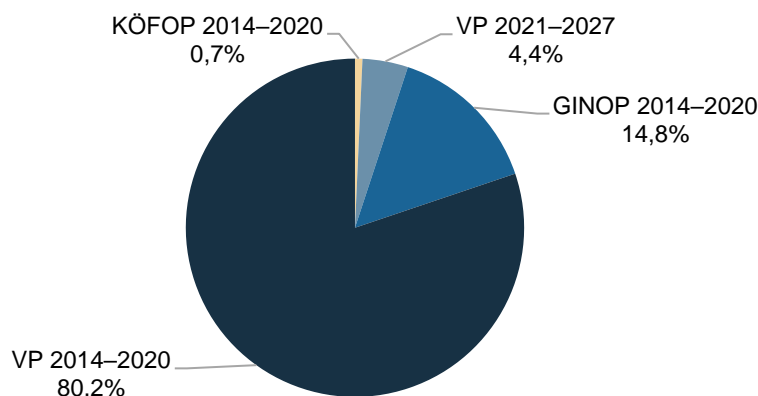
50. ábra: **Az operatív programokhoz kapcsolódó hitelállomány megoszlása a mezőgazdaságban 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari vállalkozások operatív programokhoz köthető hitelállományán belül a Vidékfejlesztési Programokon kívül a GINOP 2014–2020 intézkedéseire folyósított hitelösszegek is jelentős részesedéssel bírtak 2024 második negyedévében (51. ábra).

51. ábra: **Az operatív programokhoz kapcsolódó hitelállomány megoszlása az élelmiszeriparban 2024 második negyedévében**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A támogatások előfinanszírozásához biztosított hitelösszeg a teljes agrárgazdasági hitelállomány 0,8 százaléka (14,7 milliárd forint) volt 2024 második negyedévében. Ezen belül a mezőgazdasági támogatások előfinanszírozására 11,0 milliárd forintot, az élelmiszeripari támogatások előfinanszírozására 3,7 milliárd forintot folyósítottak 2024 második negyedévében.

## Kedvezményes finanszírozási programok az agrárgazdaságban

A kedvezményes hitelezést az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel (ASZK) mellett alapvetően két hitelprogram, az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ (ASZB MAX+), valamint a Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram alakította 2024 második negyedévében is. Előbbi már 2022-ben is elérhető volt az agrárvállalkozások számára, utóbbi 2023-ban újonnan került a repertoárba, ebben az évben Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram 2024 néven. A szóban forgó hitelprogramokon túl az agrárvállalkozások kedvezményes finanszírozását szolgálta továbbá a Gyármentő Beruházási Hitelprogram, valamint a Jövő Exportőrei Beruházási és Forgóeszközhitelek, illetve az Exportélénkítő Beruházási és Forgóeszközhitelek. Emellett továbbra is igénybe vehették az MFB Refinanszírozási Programját<sup>1</sup>, de a Forgóeszköz Hitelprogramoknál a szerződések megkötése 2023. december 31-ig volt lehetséges (7. táblázat). A felsorolt programok többségéhez az állam jellemzően kamat-, illetve kezességdíj-támogatást nyújtott, továbbá állami kezesség vagy viszontgarancia vállalásával is segítette a forráshoz jutást.

### 7. táblázat: Főbb állami szerepvállalással egybekötött, agrár érintettségű finanszírozási programok és intézkedések

<b>MFB Zrt. hitelprogramja</b>
MFB Széchenyi Mikrohitel Refinanszírozási Program 2.0
<b>EXIM hitelprogramjai</b>
Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram
Beruházási hitel
Zöldhitel
Gyármentő Beruházási Hitelprogram
Jövő Exportőrei Beruházási Hitelek
Exportélénkítő Beruházási Hitel
Jövő Exportőrei Forgóeszközhitel
Exportélénkítő Forgóeszközhitel
Kárenyhítő/Fordulat Hitelprogram
<b>KAVOSZ Zrt. hitelprogramjai</b>
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel
Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+
<b>Kezességvállalás a meglévő hitelkonstrukciók mellé</b>

Forrás: Az AKI Pénzügykutató Osztályán készült saját szerkesztés

### Magyar Nemzeti Bank

- Az MNB által 2020. április 20-án elindított mikro-, kis- és középvállalkozások megsegítését célzó Növekedési Hitelprogram Hajrá! (NHP Hajrá!) konstrukció 2021. szeptember 30-án lezárult, ezáltal 2024 második negyedévében a vállalkozásoknak már nem volt lehetőségük hitelfelvételre a szóban forgó kedvezményes konstrukció keretében, viszont az aktuális hitelállomány mértékében továbbra is nagy szerepe van az említett hitelprogramnak, így az nem hagyható figyelmen kívül<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> <https://www.mfb.hu/vallalkozasok/agrarium/hitel>

<sup>2</sup> <https://www.mnb.hu/nhphajra#tuti>



## Magyar Fejlesztési Bank

- Az MFB Zrt. és az Agrárminisztérium (AM) által indított hitelprogramok keretében – MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB TЭСZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – 2023 végéig igényelhettek forrást a gazdálkodók<sup>3</sup>. A hitelprogramokhoz kapcsolódóan a termelők legfeljebb évi 4,0 százalékpontos mértékű kamattámogatásban részesülhetnek.
- Az MFB Zrt. az ágazat közvetlen hitelezésén túl pénzügyi vállalkozások részére refinanszírozási forrást biztosít a KAVOSZ Zrt. által koordinált Széchenyi Kártya Program részét képező Széchenyi Mikrohitel MAX és MAX+ konstrukciók keretében történő hitelkihelyezésekhez. A Széchenyi Mikrohitel Refinanszírozási Program 2.0-t 80 milliárd forintos keretösszeggel hirdették meg<sup>4</sup>.

## KAVOSZ

- A KAVOSZ Zrt. által az agrárvállalkozások számára beruházási hiteltélok megvalósításához, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz-beszerzéshez nyújtott Agrár Széchenyi Beruházási Hitel (ASZB) GO! hitelkonstrukciót az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ váltotta fel, ami széles körben felhasználható agrárberuházási hiteltélokra, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz-beszerzésre. A konstrukció keretében akár 1,4 milliárd forint hitelösszeg is igényelhető, legfeljebb 10 éves futamidőre, fix 5 százalékos éves nettó ügyleti kamattal. A hitel fő biztosítója az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása<sup>5</sup>.

## Eximbank

- A Covid-járvány miatti, az állami intézkedések kereteit szabályozó átmeneti bizottsági közlemény alapján az Eximbank Zrt. még 2020-ban elindította a Kárenyhítő Hitelprogramot és Kárenyhítő Hitelfedezeti Programot, majd 2021 márciusában a magyar kkv-k számára a Covid-19-járvány kitörése következtében kialakult romló üzleti körülmények utáni újraindulás támogatása, az ehhez szükséges fejlesztési igények hitellel történő finanszírozása érdekében a Fordulat Beruházási Hitelprogramot. Végül az orosz-ukrán háború és az energiaválság következményeinek enyhítésére irányuló újabb bizottsági közlemény alapján elindult a Gyármentő Hitelprogram, majd annak folytatásaként 2023 elején a Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram.<sup>6</sup> A hitelprogram nem kifejezetten az agráriumot célozza, ugyanakkor az agrárvállalkozások részesedése így is jelentősnek bizonyult. A szóban forgó hitelprogram Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram 2024 néven folytatódott, és az év elején újraindított 200 milliárd forintos többletforrás 100 százaléka az Eximbank 2024. júniusáig megkötötte a hitelszerződéseket a magyar vállalkozásokkal<sup>7</sup>.
- A vállalkozások kedvezményes finanszírozását a fentiekén kívül a Jövő Exportőrei Beruházási Hitelek és az Exportélnékítési Beruházási Hitel<sup>8</sup>, valamint a Jövő Exportőrei Forgóeszközhitel és az Exportélnékítési Forgóeszközhitel<sup>9</sup> segítették 2024 második negyedében is.

<sup>3</sup> <https://www.mfb.hu/mfb-agrar-forgoeszkoz-hitelprogram-2020-s2669>, <https://www.mfb.hu/mfb-tesz-forgoeszkoz-hitelprogram-2020-s2670>, <https://www.mfb.hu/mfb-elelmiszeripari-forgoeszkoz-hitelprogram-2020-s2674>

<sup>4</sup> <https://www.mfb.hu/vallalkozasok/mukodo/hitel/mfb-szechenyi-mikrohitel-refinanszirozasi-program-20-t208-p208>

<sup>5</sup> <https://www.kavosz.hu/hitelek/agrar-szechenyi-beruhazasi-hitel-max-plusz/>

<sup>6</sup> Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és leányvállalata. Konszolidált pénzügyi kimutatások az EU által befogadott IFRS standardok alapján. 2023. december 31. Letöltés ideje: 2024.09.25.

<sup>7</sup> <https://www.portfolio.hu/bank/20240613/lezarult-a-baross-gabor-hitelprogram-megerkezett-rola-az-osszesites-692173>

<sup>8</sup> <https://exim.hu/beruhazasfinanszirozas/>

<sup>9</sup> <https://exim.hu/forgoeszkozhitel/>



- A 2021-ben lezárt, a pandémia kedvezőtlen gazdasági hatásai miatt súlyos átmeneti likviditási nehézséggel küzdő vállalatoknak nyújtott Kárenyhítő hitelkonstrukció folyósítása 2023-ban folytatódott, emellett a vállalkozások a Fordulat Hitelprogramhoz kapcsolódóan is igényelhettek forrást a tavalyi évben<sup>10</sup>. A szóban forgó hitelprogramokra 2024-ben már nem volt lehetőség hitelfelvételre, azonban a kedvezményes hitelállomány értékét jelentősen befolyásolják.

### Kezességvállalás

- Az orosz–ukrán háború által a gabona-, olajosnövény-, takarmány-, energia- és műtrágyapiacra világszerte előidézett extrém áremelkedés hatásainak és negatív következményeinek tompítása érdekében a vállalkozások likviditásának fenntartása, versenyképességük erősítése, ennél fogva a beruházások megvalósításában való segítségnyújtás fontos feladattá vált. A hitelfelvétel lehetőségének fenntartását kiemelten segíti a kezességvállalás biztosítása, valamint a kamat- és kezességdíj-támogatás. Mindezek következtében tovább erősödött a kezességvállalás szerepe. Az AVHGA és a Garantiqa Zrt. továbbra is készfizető kezességet vállalt a főbb kedvezményes hitelprogramok, úgymint például az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ mellé. A Garantiqa Zrt. 2024-től az eddigi állami viszontgarancia mellett nagyságrendileg 600 milliárd forint összegű új hitelportfolióhoz tud kezességet vállalni közvetlen uniós viszontgaranciával biztosított kezességvállalással, ezzel elősegítve a kkv-k hitelfelvételén keresztül a működőtőke-beáramlást és a beruházások volumenének emelkedését, ezáltal is támogatva a gazdaság növekedését<sup>11</sup>.

### Egyéb intézkedések

- Miközben az új hitelek iránti keresletre a támogatott hitelprogramok alacsony kamatlába „élénkítő” hatással volt, a hitelállomány törlesztését a pandémia kezdetén az első intézkedések között bevezetett fizetési **moratórium**<sup>12</sup> 2023-ban is lassította. A moratórium időszakának fenntartását a legtöbb vállalkozás esetében 2022. december 31-ig tartották indokoltnak<sup>13</sup>, ugyanakkor a Magyar Közlönyben 2022. augusztus 8-án megjelent hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 292/2022. (VIII. 8.) Kormányrendelet<sup>14</sup>, valamint a hiteltörlesztési moratórium igénybevételéhez alkalmazandó kérelemről szóló 23/2022. (VIII. 8.) AM rendelet<sup>15</sup> az aszálykárosult termelők számára 2023. december 31-ig lehetővé tette a fizetési moratórium igénybevételét a 2022. augusztus 31. napján fennálló hitel- vagy kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönökre, ezáltal érdemben befolyásolva a hitelállomány alakulását.
- A szóban forgó hiteltörlesztési moratóriummal 1499 mezőgazdasági ügyfél összesen 3339 hitelügylete, azaz az ágazat hiteleinek 7,8 százaléka volt érintett 2023 második negyedében. A moratórium alá eső hitelek állománya ebben az időszakban 191,9 milliárd forintot tett ki, ami a mezőgazdaság hitelállományának 18,4 százalékát jelentette. A moratóriumi érintettség fokozatosan csökkent, 2023 végére a hitelügyletek 7,1 százaléka, a hitelállomány 17,6 százaléka esett moratórium alá. A fizetési moratóriumot 2024 első negyedében már nem lehetett igénybe venni, így az a hitelállomány törlesztésére nem gyakorolt hatást.

<sup>10</sup> <https://www.vg.hu/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/2023/06/sosem-helyezett-meg-ki-annyi-hitelt-az-eximbank-mint-tavaly>

<sup>11</sup> <https://garantiqa.hu/tovabbra-is-megkerulhetetlen-a-garantiqa-a-kkv-szektor-finanszirozasan/>

<sup>12</sup> A fizetési moratórium mind a lakosság, mind a vállalatok körében a 2020. március 18. napján huszonnégy órákor fennálló szerződések alapján már folyósított kölcsönökre terjedt ki, azaz a veszélyhelyzet fennállása alatt az adós a hitelező által üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége teljesítésére fizetési haladékot kapott.

<sup>13</sup> <https://kormany.hu/hirek/2023-ban-megszunik-a-fizetesi-moratorium>

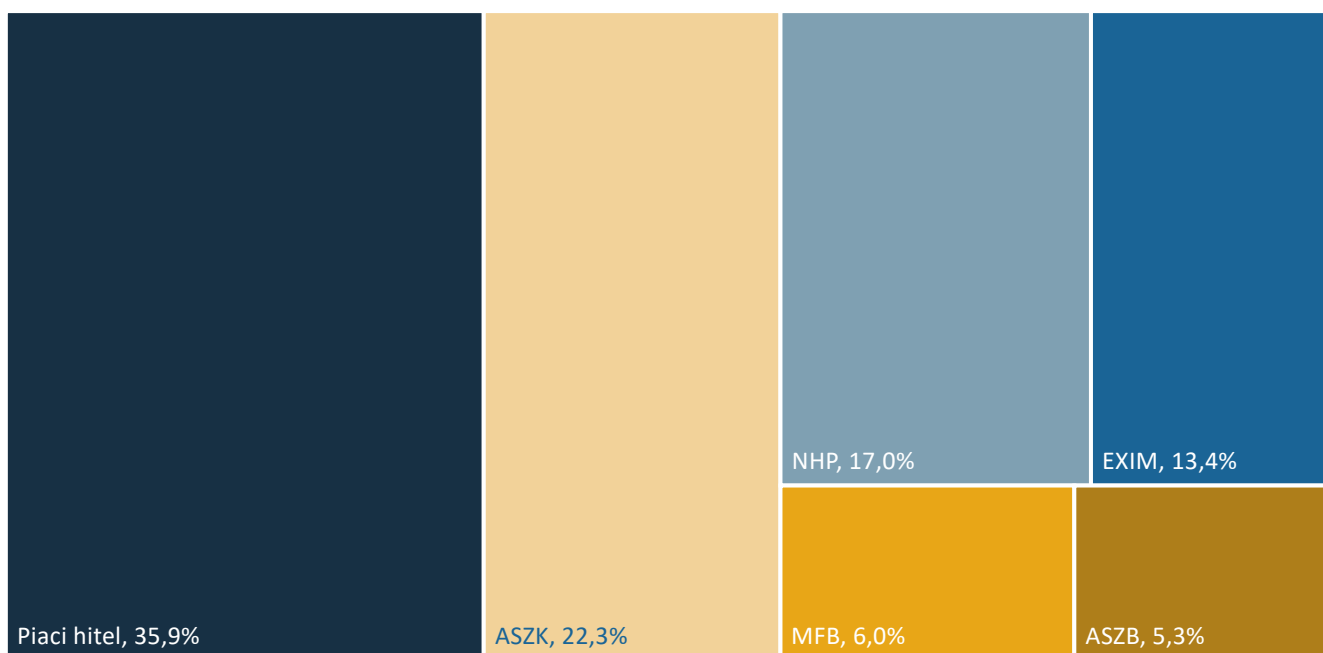
<sup>14</sup> 292/2022. (VIII. 8.) Korm. rendelet a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről

<sup>15</sup> 23/2022. (VIII. 8.) AM rendelet a hiteltörlesztési moratórium igénybevételéhez alkalmazandó kérelemről

## Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok és társas vállalkozások hitelállományának 64,1 százaléka kedvezményes hitel volt 2024 második negyedévében, azon belül is az ASZK folyószámla-hitelkeret összege és az NHP volt meghatározó (52. ábra).

52. ábra: **A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedők hitelállományának több mint 60 százalékát a kedvezményes hitelek adták 2024 második negyedévében**



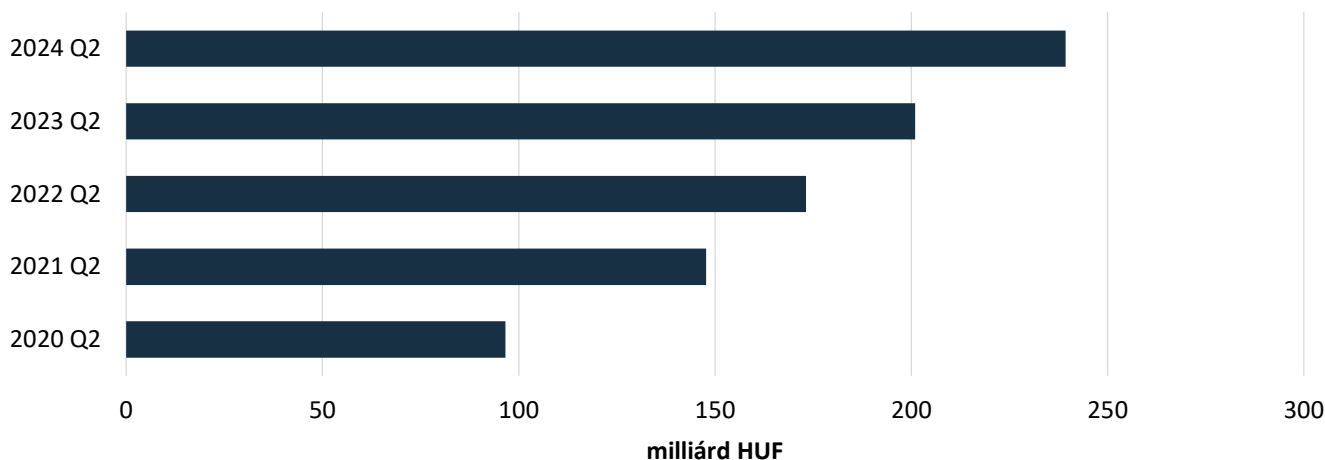
Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, MNB HITREG-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

### Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- Az előző évek tendenciájának megfelelően 2024 második negyedévében tovább nőtt a mezőgazdasági vállalkozások ASZK folyószámla-hitelkeret összege, és a növekedés üteme magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában. A szerződések száma 20,9 százalékkal 42 629 darabra, a leszerződött összeg 32,3 százalékkal 680,9 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Az ASZK folyószámla-hitelkeret összege 19,0 százalékkal növekedett, és 2024 második negyedévének végére elérte a 239,3 milliárd forintot (53. ábra).

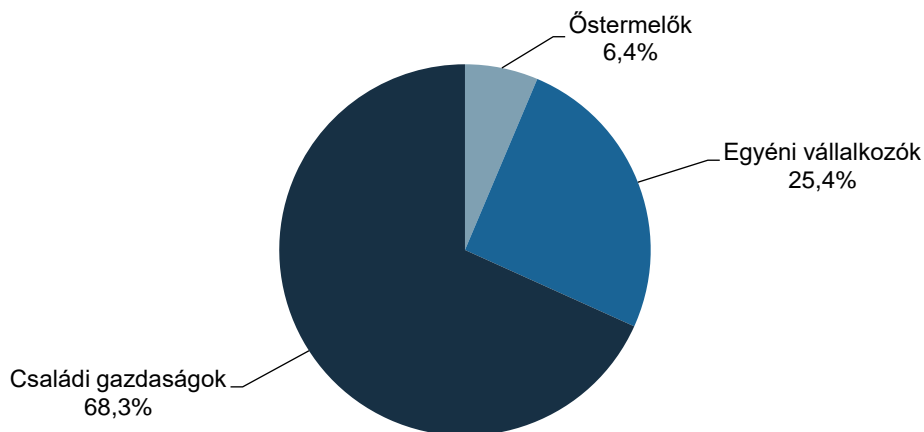
53. ábra: **A mezőgazdaság ASZK folyószámla-hitelkeretének összege 19 százalékkal növekedett 2024 második negyedében**



Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságokhoz volt köthető a mezőgazdasági ASZK folyószámla-hitelkeret összegéből 151,7 milliárd forint, a társas vállalkozások a fennálló hitelkeretből 87,6 milliárd forintot tudhattak magukénak 2024. június 30-án.
- A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelkeretének kétharmada a családi gazdaságokhoz, 25,4 százaléka az egyéni vállalkozókhoz került (54. ábra).

54. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok ASZK fennálló folyószámla-hitelkeretének több mint kétharmada a családi gazdaságokhoz tartozott 2024 második negyedében**

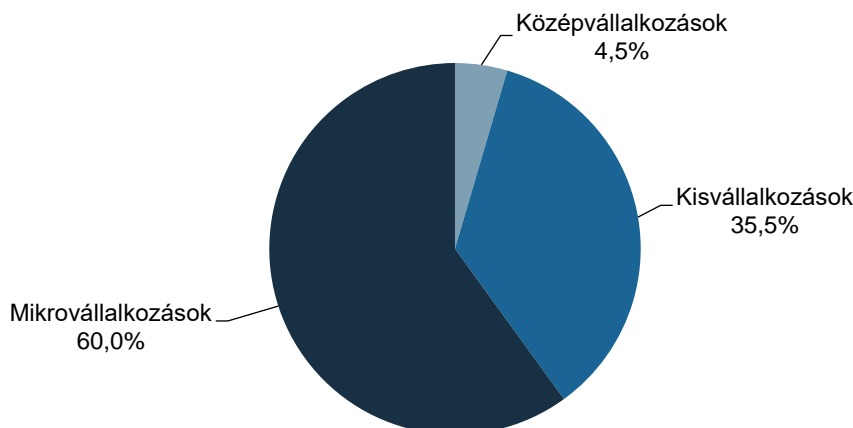


Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A társas vállalkozások közül a legnagyobb fennálló hitelkerettel továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek, részesedésük 60,0 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások az ASZK fennálló hitelkeret több mint egyharmadát tudhatták magukénak (55. ábra).

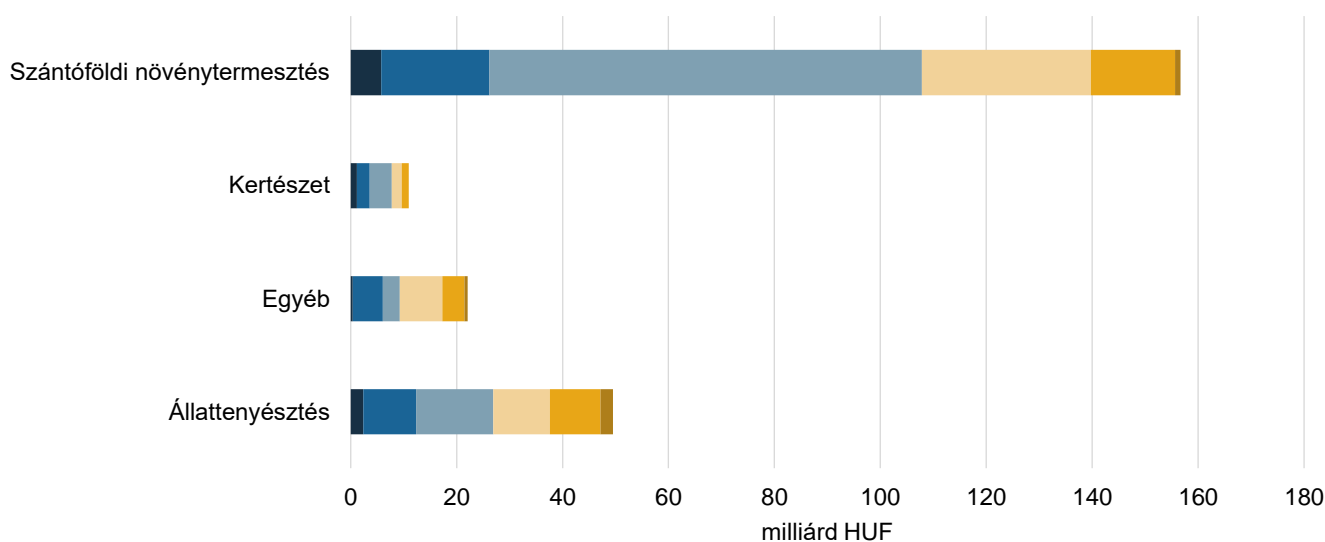
55. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások ASZK folyószámla-hitelkeretének 60 százalékát a mikroállalkozások tudhatták magukénak 2024. június 30-án**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások ASZK fennálló folyószámla-hitelkeret összege emelkedett, 113,2 milliárd forintról 156,7 milliárd forintra, melynek fő oka a családi gazdaságok hiteleinek 17,0 milliárdos, valamint a mikroállalkozások hiteleinek 12,5 milliárd forintos bővülése (56. ábra).

56. ábra: **Az ASZK folyószámla-hitelkeret összegének több mint 50 százaléka a szántóföldi növénytermesztő családi gazdaságokhoz tartozott 2024. június 30-án**



■ Östermelő ■ Egyéni vállalkozó ■ Családi gazdaság ■ Mikroállalkozás ■ Kisvállalkozás ■ Középvállalkozás

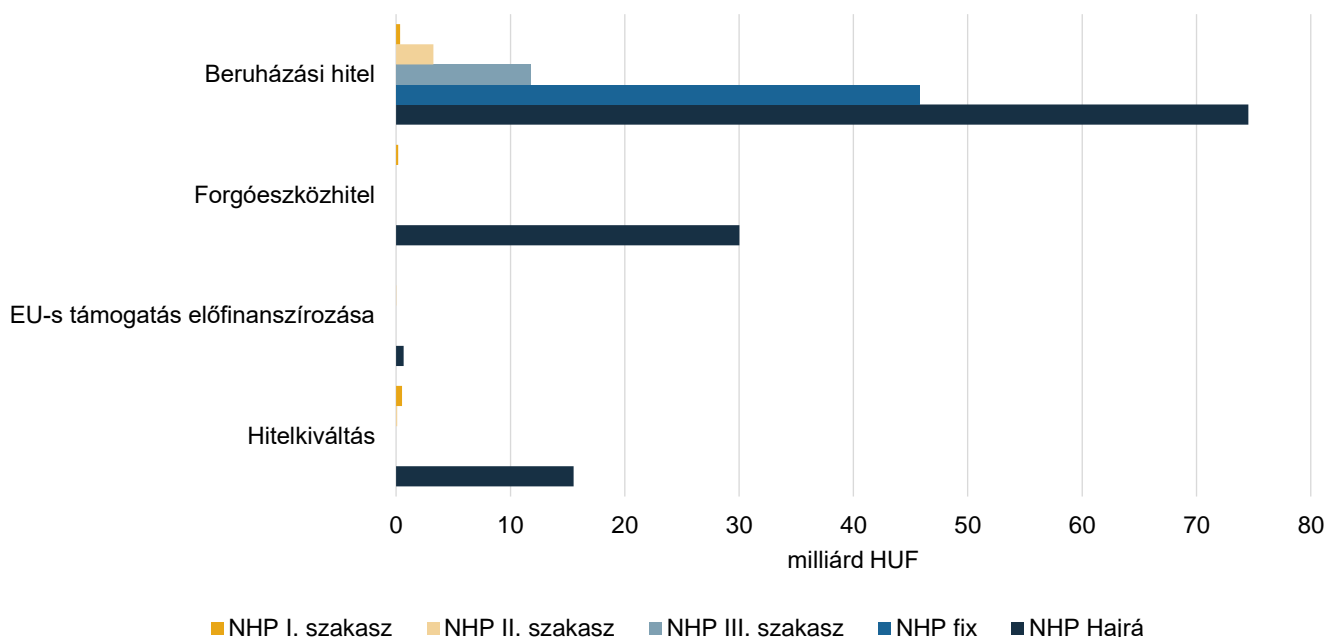
Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: növényi szaporítóanyag termesztése; vegyes gazdálkodás; növénytermesztési szolgáltatás; állattenyésztési szolgáltatás; betakarítást követő szolgáltatás; vetési célú magfeldolgozás; vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység; fakitermelés; vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; erdészeti szolgáltatás.  
 Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az Agrár Széchenyi Beruházási hitelkonstrukció keretében a mezőgazdaságban tevékenykedők fennálló hitelállománya 56,8 milliárd forint volt 2024. június 30-án.

## Növekedési Hitelprogram

- A Növekedési Hitelprogram I–III. szakaszához kapcsolódóan a mezőgazdaság (őstermelőkkel együtt számított) fennálló hitelállománya 16,2 milliárd forintot tett ki 2024 második negyedévének végén, amelynek zöme, 95,0 százaléka beruházási hitelnek minősült (57. ábra).
- Az NHP fix konstrukció esetében a hitelállományt teljes egészében beruházási céllal folyósították. A hitelprogram fennálló állománya 45,8 milliárd forintot tett ki 2024. június 30-án.
- A mezőgazdasági vállalkozások NHP Hajrá! konstrukció keretében fennálló hitelállománya 120,7 milliárd forint volt 2024 második negyedévének végén, amelyek többségét, 86,6 százalékát éven túli hitelek formájában folyósították. Azon belül a beruházási hitelek aránya 61,7 százalékot tett ki.

57. ábra: **Az NHP Hajrá! konstrukció fennálló állománya több mint 120 milliárd forint volt 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által biztosított, a mezőgazdaságba kihelyezett hitelállomány 26,3 milliárd forint volt 2024. június 30-án, ami 73,4 százalékát tette ki az egy évvel korábbi értéknek. Az NHP Hajrá! konstrukcióhoz kapcsolódóan 24,4 milliárd forintot folyósítottak (8. táblázat).

8. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása a mezőgazdaságban 2020 és 2024 második negyedéve között**

milliárd HUF

Időszak		Mezőgazdaság			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!
2020	Q1	8,4	0,5	11,0	–
	Q2	8,1	0,5	13,8	1,0
	Q3	7,9	0,5	–	8,0
	Q4	6,6	0,5	–	19,5
2021	Q1	6,7	0,4	–	28,8
	Q2	6,6	0,4	–	38,5
	Q3	6,4	0,4	–	43,0
	Q4	5,8	0,4	–	42,0
2022	Q1	5,2	0,3	–	40,6
	Q2	4,9	0,3	–	38,3
	Q3	4,6	0,3	–	36,3
	Q4	4,3	0,2	–	34,4
2023	Q1	4,0	0,2	–	33,0
	Q2	3,7	0,1	–	31,9
	Q3	3,8	0,1	0,0	30,1
	Q4	3,5	0,1	0,0	28,4
2024	Q1	3,3	0,1	0,0	25,3
	Q2	1,7	0,1	0,0	24,4

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## MFB-hitelprogramok

- A mezőgazdasági ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 63,9 milliárd forintot tett ki 2024. június 30-án, ami 5,4 százalékkal volt kevesebb, mint egy évvel korábban (9. táblázat).

9. táblázat: **Az MFB-hitelek több mint 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2024. június 30-ig**

milliárd HUF

Megnevezés	Szántóföldi növénytermesztés	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok	0,0				0,0
Társas vállalkozások	40,7	6,5	9,3	6,7	63,2
ebből					
mikrovállalkozás	35,2	6,4	6,1	2,7	50,4
kisvállalkozás	0,6	0,0	1,9	0,5	3,0
középvállalkozás	0,3		0,0	3,3	3,6
nagyvállalkozás	4,6	0,2	1,4	0,2	6,3
Nem besorolható	0,2	0,3	0,1	0,1	0,7
<b>Összesen</b>	<b>40,9</b>	<b>6,8</b>	<b>9,4</b>	<b>6,8</b>	<b>63,9</b>

Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

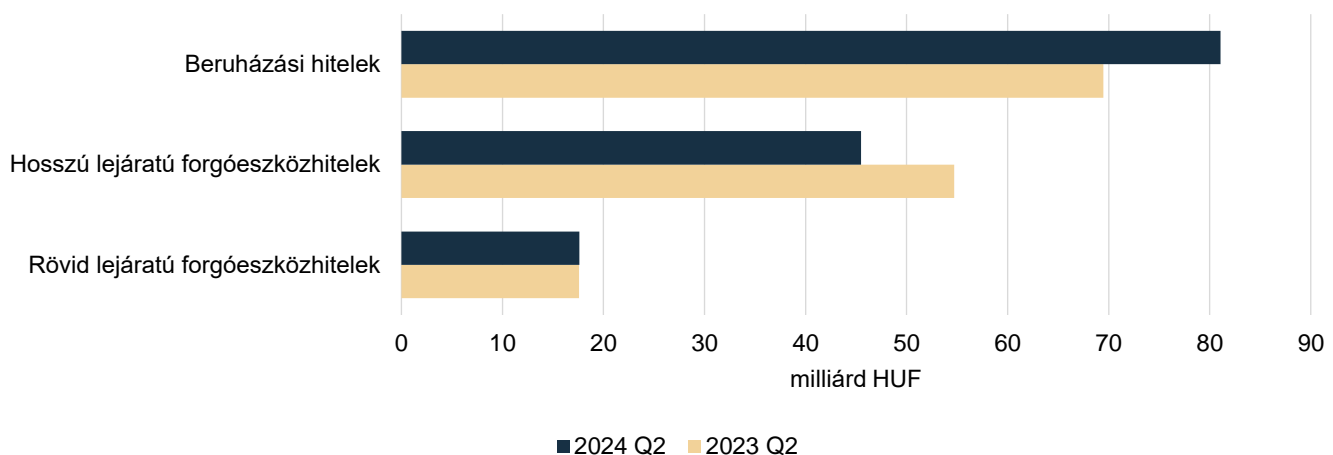
Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaság kedvezményes MFB-hitelállományából továbbra is a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 63,9 százalék, azon belül is a mikro-vállalkozások tudhatták magukénak a hitelösszeg zömét, 86,1 százalékát. A kedvezményes hitelállományból az állattenyésztési ágazat 14,8 százalékkal, a kertészeti ágazat 10,6 százalékkal részesedett.

## EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által a mezőgazdasági ágazat részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 1,7 százalékkal nőtt, ezáltal az állomány 144,2 milliárd forintra emelkedett egy év alatt (58. ábra).
- A növekedés a beruházási hiteleknél volt a legnagyobb mértékű, az állomány 69,5 milliárd forintról 81,1 milliárd forintra bővült 2024 második negyedévére.
- A hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya azonban visszaesett, összege 54,7 milliárd forintról 45,5 milliárd forintra csökkent az előző év azonos időszakához képest. A rövid lejáratú forgóeszközhitel nem változott.

58. ábra: **Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya kismértékben nőtt a mezőgazdaságban 2024 második negyedében**

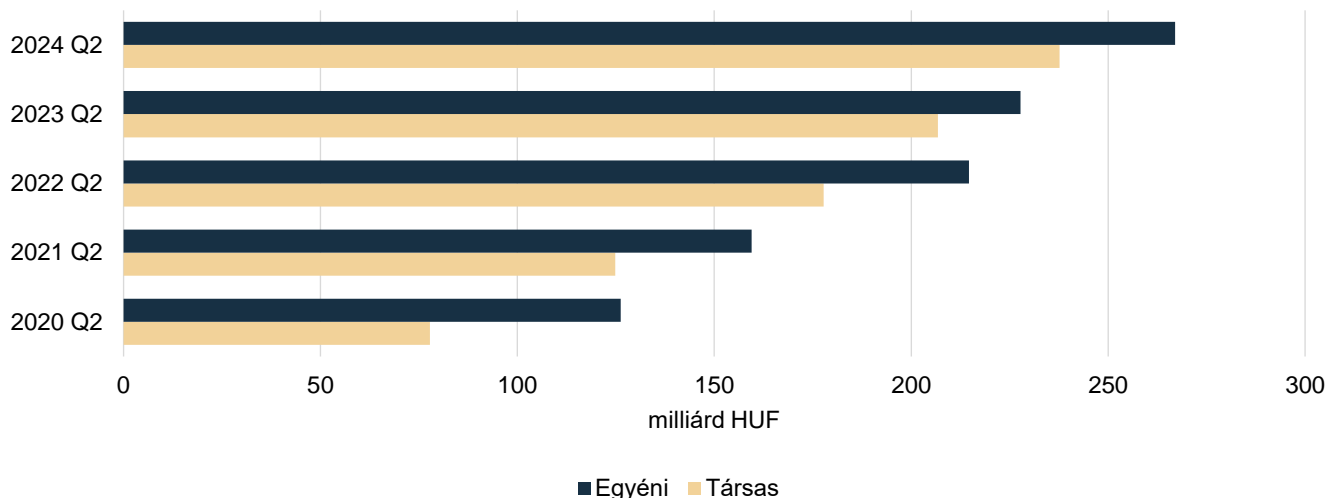


Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaság garantált hitelállományában az elmúlt öt évben tapasztalt dinamikus emelkedés 2024 második negyedévében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 16,1 százalékkal 504,7 milliárd forintra nőtt.
- Az egyéni gazdaságok és a társas vállalkozások garantált hitelállományának növekedési üteme hasonló volt, előbbi 17,2 százalékkal (+39,3 milliárd forint), utóbbi 14,9 százalékkal (+30,9 milliárd forint) bővült. Ezáltal az egyéni gazdaságok hitelállományon belüli részesedése 0,5 százalékponttal emelkedett (59. ábra).

59. ábra: **A garantált hitelek tovább növekedtek a mezőgazdaságban 2024 második negyedévében**

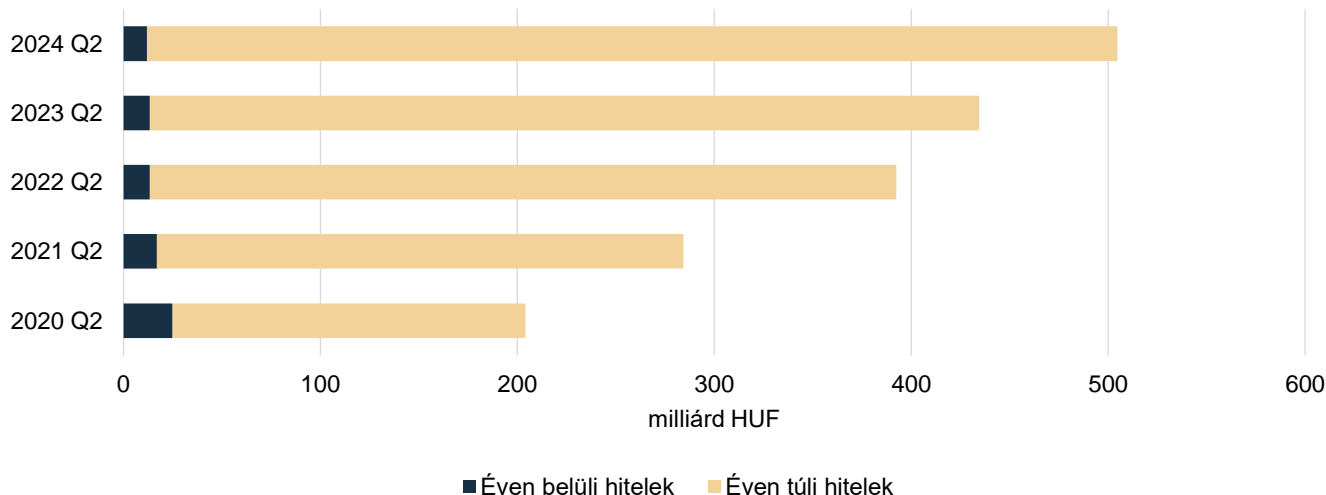


Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,4–76,0 százalék volt 2024 második negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások hosszú távú finanszírozási igénye tovább erősödött: az éven túli hitelek állománya 17,0 százalékkal 492,9 milliárd forintra nőtt. Azon belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel összeg 16,0 százalékkal 309,6 milliárd forintra emelkedett, a beruházási hitelek 18,9 százalékkal 183,3 milliárd forintra bővültek.
- Az éven belüli garantált hitelek értéke az előző évi értékhez képest 11,8 százalékkal 11,8 milliárd forintra esett vissza (60. ábra).

60. ábra: **A mezőgazdaságban az éven túli garantált hitelek aránya tovább nőtt 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,4–76,0 százalék volt 2024 második negyedévének végén.

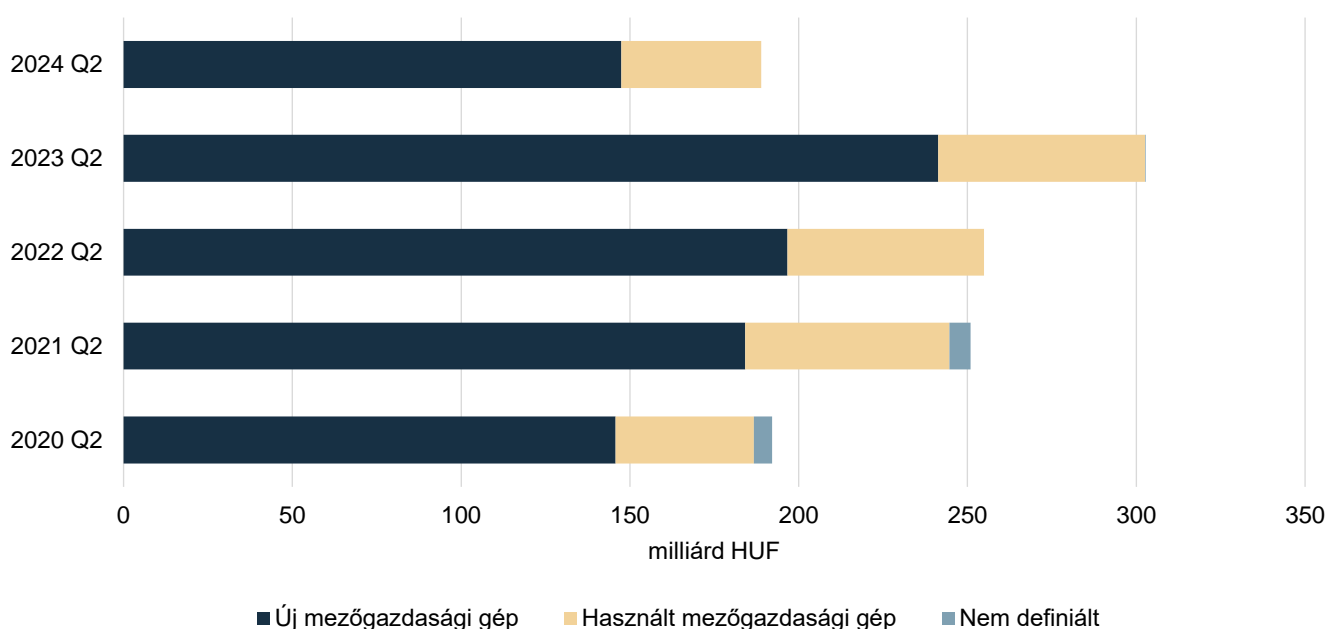
Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



## Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

- A lízingcégek mezőgazdasági tőkeintlévősége 2020 és 2023 között fokozatosan bővült, azonban 2024 második negyedévének végére 37,6 százalékkal 113,9 milliárd forintra mérséklődött.
- A csökkenés mind az új, mind a használt gépeknél jelentkezett. Előbbiek tőkeintlévősége 38,9 százalékkal 147,4 milliárd forintra, utóbbiaké 32,3 százalékkal 41,5 milliárd forintra esett vissza.
- A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részesedése volt kiemelkedő – a teljes vizsgált időszakban átlagosan 75,0 százalék feletti –, és arányuk egy év alatt 1,7 százalékponttal, 78,1 százalékra csökkent (61. ábra).

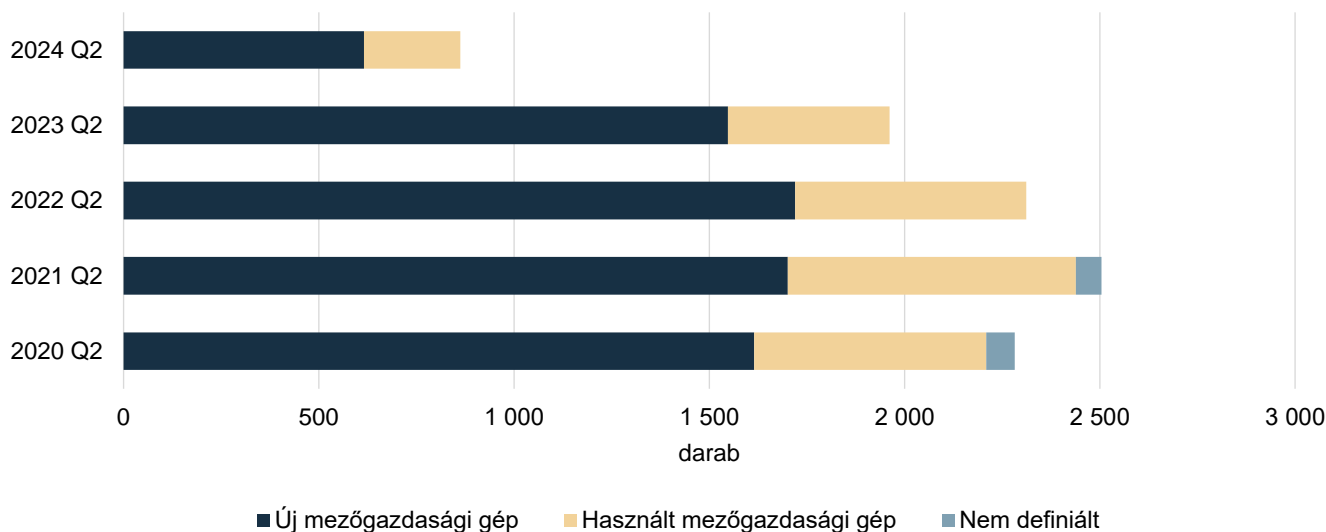
61. ábra: **Az új és a használt mezőgazdasági gépek állománya is csökkent 2024 második negyedévében**



Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A tőkeintlévőségekhez hasonlóan a lízingszerződések száma is csökkent az előző év azonos időszaki értékéhez képest (–56,1 százalékkal), 862 darabra mérséklődött 2024 második negyedévének végére. Az új mezőgazdasági gépre vonatkozó szerződések számában is csökkenés volt tapasztalható, 60,2 százalékkal esett vissza az állomány, összesen 932 szerződést kötöttek a vizsgált időszak végére. A használt mezőgazdasági gépeknél is visszaesés jelentkezett, mert ezekre 40,6 százalékkal kevesebb, összesen 168 szerződést kötöttek.
- Az új gépekre kötött lízingszerződések aránya a korábbi évi 78,9 százalékról 71,5 százalékra csökkent, a használt gépeké 21,1 százalékról 28,5 százalékra nőtt (62. ábra).

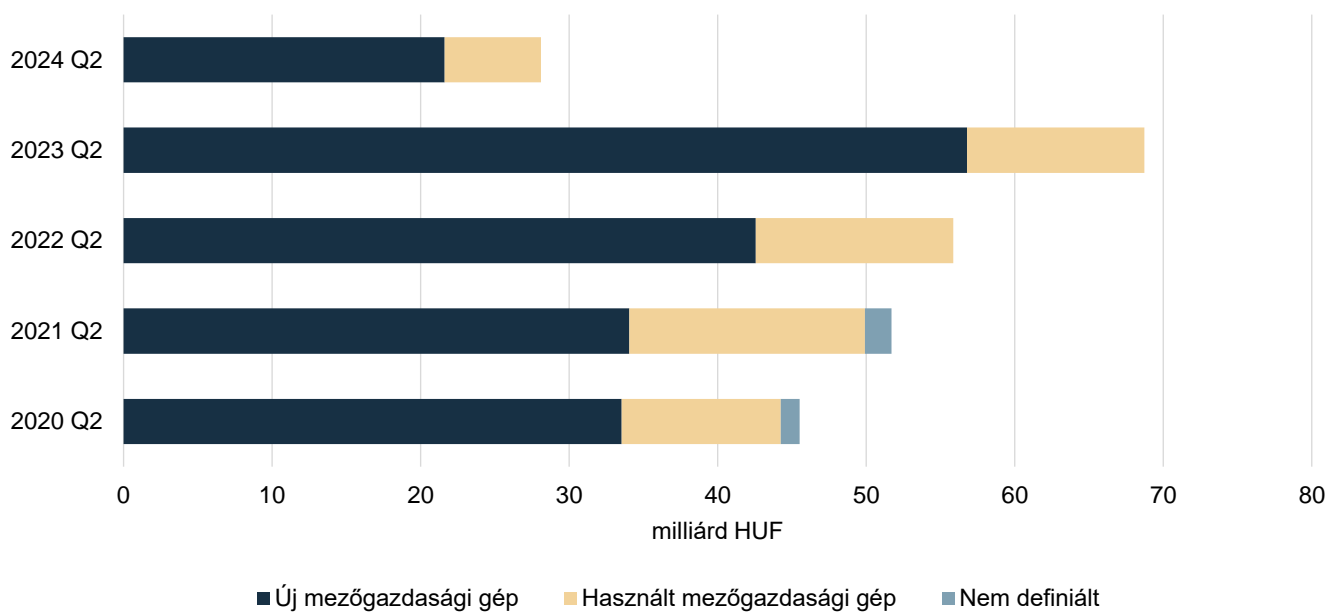
62. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági gépekre kötött szerződéseinek számottevően csökkentek 2024 második negyedévében**



Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest a lízingcégek által finanszírozott összeg 59,1 százalékkal mérséklődött, 68,7 milliárd forintról 28,1 milliárd forintra apadt.
- Az új gépeknél a visszaesés 61,9 százalékos volt, 21,6 milliárd forintra zsugorodtak a kihelyezések, a használt mezőgazdasági gépek esetében pedig 45,7 százalékos csökkenés jelentkezett, 11,9 milliárd forintról 6,5 milliárd forintra (63. ábra).

63. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései jelentősen csökkentek 2024 második negyedévében**

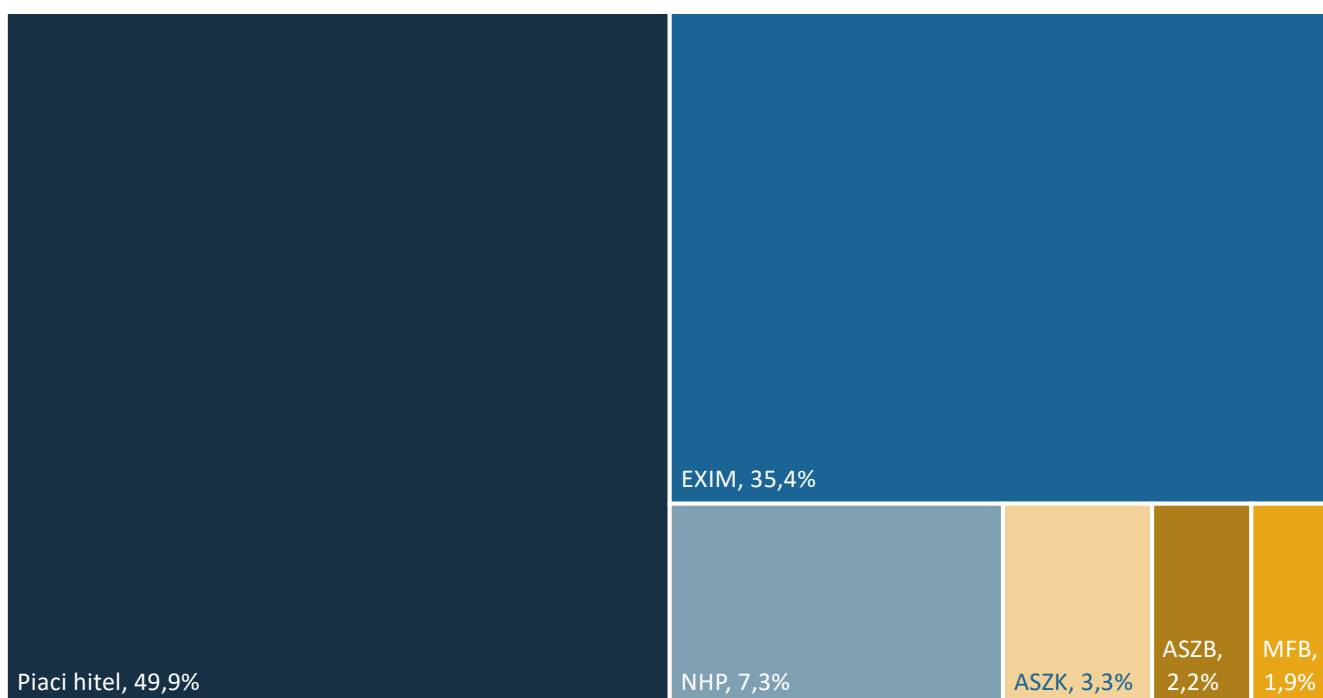


Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások hitelállományának több mint fele, 50,1 százaléka kedvezményes hitel volt 2024 második negyedévében, azon belül is az Eximbank által finanszírozott hitelek fennálló állománya volt meghatározó (64. ábra).

64. ábra: **Az élelmiszeripari hitelek több mint 50 százaléka kedvezményes hitel volt 2024. június 30-án**



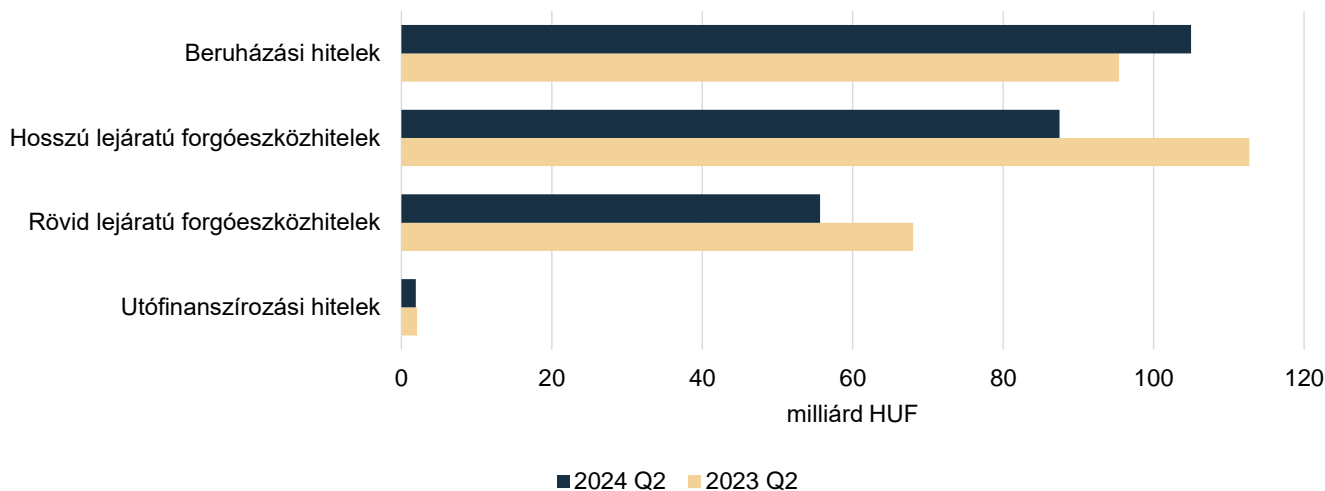
Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, MNB HITREG-, MFB-, KAVOSZ--adatok és Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

### EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által az élelmiszeripar részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 10,1 százalékkal csökkent, 250,0 milliárd forintra mérséklődött az egy évvel korábbi azonos negyedévhez viszonyítva (65. ábra). A változáshoz a rövid és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel járult hozzá legnagyobb mértékben: előbbi állománya 18,2 százalékkal (–12,4 milliárd forinttal), utóbbié 22,4 százalékkal (–25,3 milliárd forinttal) esett vissza egy év alatt. A beruházási hitelek viszont 10,1 százalékkal (+9,6 milliárd forinttal) bővültek.

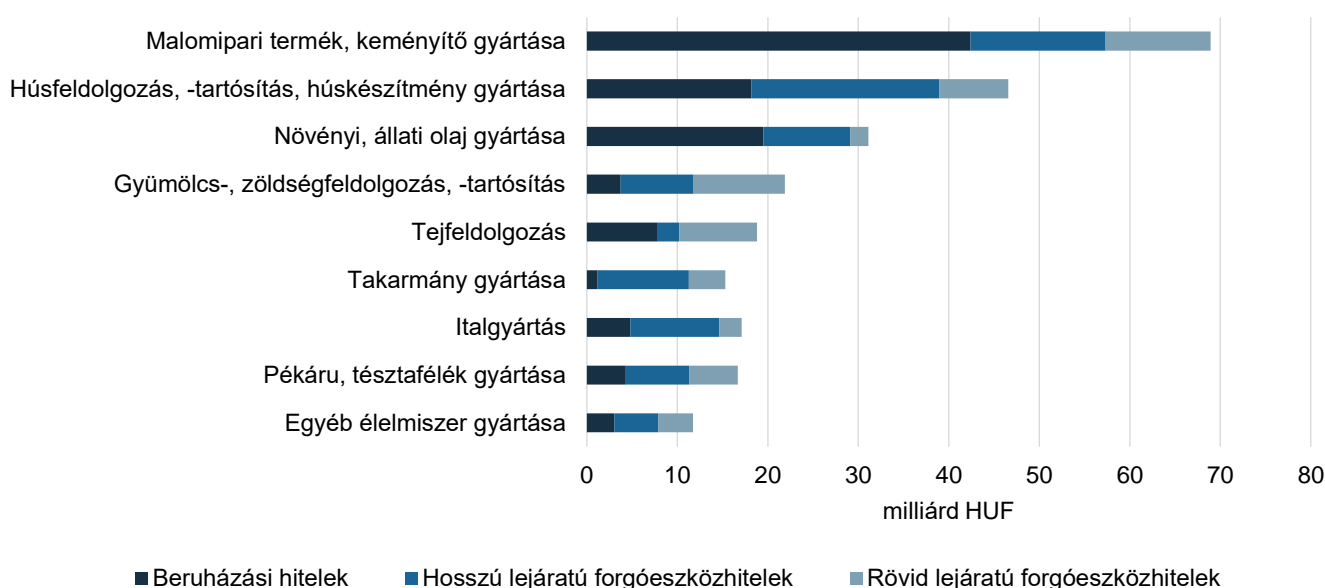
65. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei közül a forgóeszközhitel, azon belül is a hosszú lejáratúak csökkentek leginkább 2024 második negyedében**



Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek közel felét, 46,2 százalékát továbbra is a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok tudhatták magukénak. Ez az arány az előző év azonos időszakában 2,6 százalékponttal volt magasabb.
- A szegmensek közül a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat önmagában az összes felvett hitel 27,6 százalékát adta, a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok pedig összesen a hitelállomány 18,6 százalékát képviselték. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 134,5 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (66. ábra).

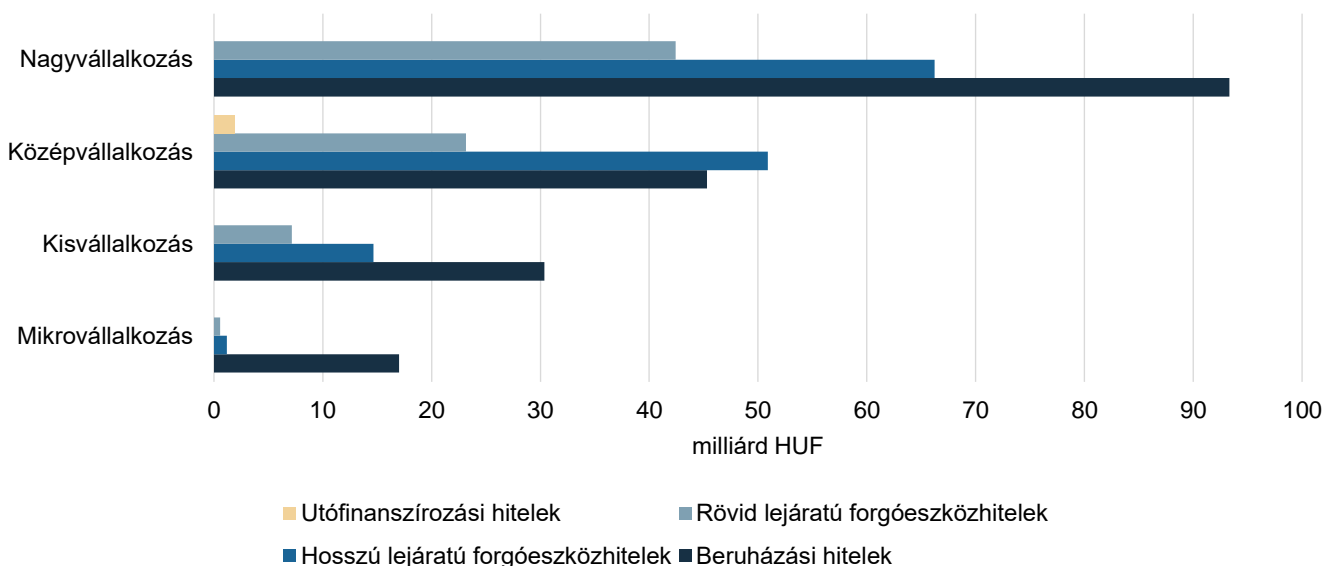
66. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hiteleit főként a malomipar és a húsfeldolgozás szereplői vették igénybe 2024 második negyedében is**



Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (82,0 százalékát) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 323,2 milliárd forintot jelentett (67. ábra).

67. ábra: **Az Eximbank exportösztönző hiteleit főként a nagyvállalkozások vették igénybe hosszú lejáratú hitel formájában 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdasági ágazat hitelállományát is tartalmazza.

Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

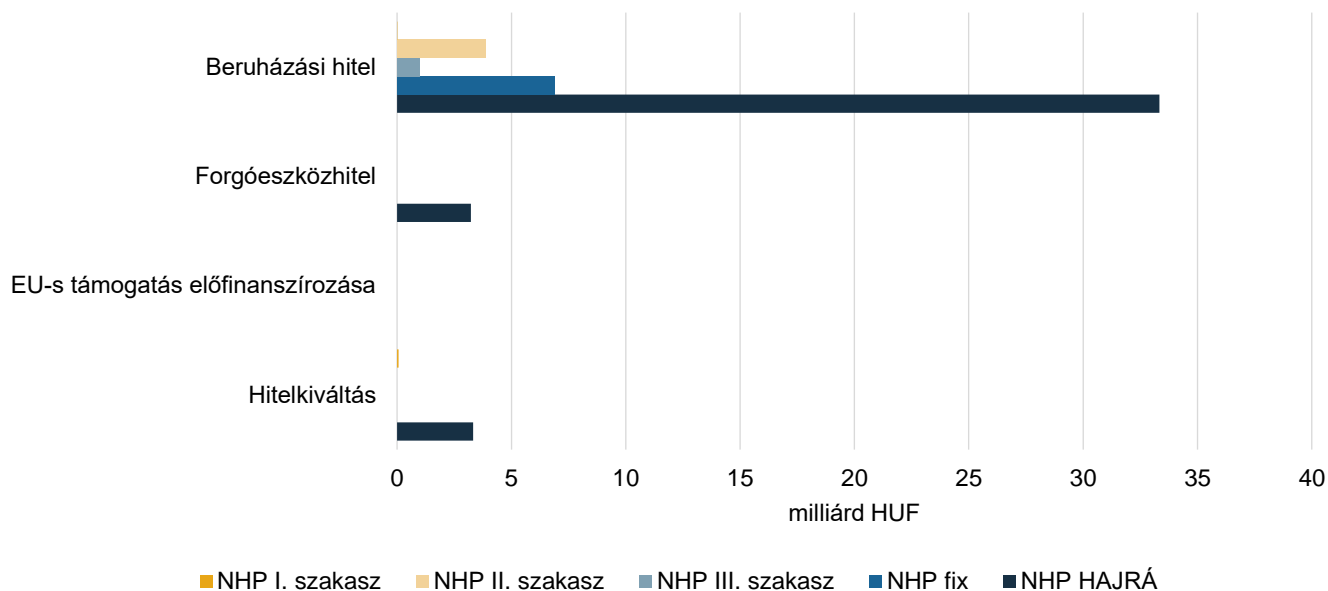
- Lejárati idő szerint hasonló struktúra figyelhető meg a nagy- és középvállalkozások hitelállományában. A hosszú lejáratú (éven túli) hitelek továbbra is 75 százalék feletti részarányt képviseltek mindkét esetben.
- A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül a beruházási hitelek (+13,2 milliárd forinttal) nőttek, a hosszú (–25,2 milliárd forinttal) és a rövid lejáratú forgóeszközhitel (–10,7 milliárd forinttal) csökkentek. A beruházási hitelek és a hosszú lejáratú hitelek összege és aránya (előbbi 93,3 milliárd forint, 46,2 százalék, utóbbi 66,2 milliárd forint, 32,8 százalék) továbbra is meghatározó maradt. A szóban forgó szegmens rövid lejáratú forgóeszközhitelének aránya 21,0 százalékra csökkent.
- A középvállalkozásoknál kizárólag a beruházási hitelek állománya bővült (+7,4 milliárd forinttal), azonban a hosszú lejáratú forgóeszközhitel értéke és aránya (50,9 milliárd forint, 42,0 százalék) így is kiemelkedő maradt 2024 második negyedévében is.
- Az éven túli hitelek domináltak a mikro- és kisvállalkozásoknál is, ezen belül a beruházási hitelek aránya volt magas. A mikrovállalkozások esetében a hosszú lejáratú hitelek aránya 96,9 százalékot, a kisvállalkozások esetében 86,3 százalékot tett ki a hitelállomány egészéből.

## Növekedési Hitelprogram

- Az élelmiszeripar fennálló hitelállománya az NHP-konstrukciókhoz kapcsolódóan 51,7 milliárd forint volt 2024 második negyedévében, és ez 44,9 százalékos csökkenést jelentett az egy évvel korábbi helyzethez képest. A hitelállomány 77,2 százalékát, 39,9 milliárd forintot az NHP Hajrá! keretében folyósították, javarészt (83,6 százalékban)

beruházási hitel formájában. A forgóeszközhitel és a hitelkiváltás részesedése hasonló volt, előbbi 8,1 százalék, utóbbi 8,3 százalék (68. ábra).

68. ábra: **Az NHP Hajrá! élelmiszeripari hitelei elsősorban beruházásokat finanszíroztak 2024 második negyedévében**



Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat. Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által biztosított, az élelmiszeriparba kihelyezett hitelállomány 49,8 százalékkal volt kevesebb az előző év azonos időszakánál, ezáltal 3,5 milliárd forintot tett ki 2024. június 30-án. Az állomány 90,9 százalékát az NHP Hajrá!-hoz kapcsolódóan folyósították az ágazatban tevékenykedők számára (10. táblázat).

10. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása az élelmiszeriparban 2020 és 2024 második negyedévének vége között**

milliárd HUF

Időszak	Élelmiszeripar				
	I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!	
2020	Q1	3,9	0,1	1,6	–
	Q2	3,8	0,1	2,0	–
	Q3	3,8	0,4	–	1,1
	Q4	2,0	0,4	–	3,9
2021	Q1	1,5	0,3	–	6,0
	Q2	1,5	0,4	–	7,8
	Q3	1,5	0,3	–	8,8
	Q4	1,3	0,3	–	8,5

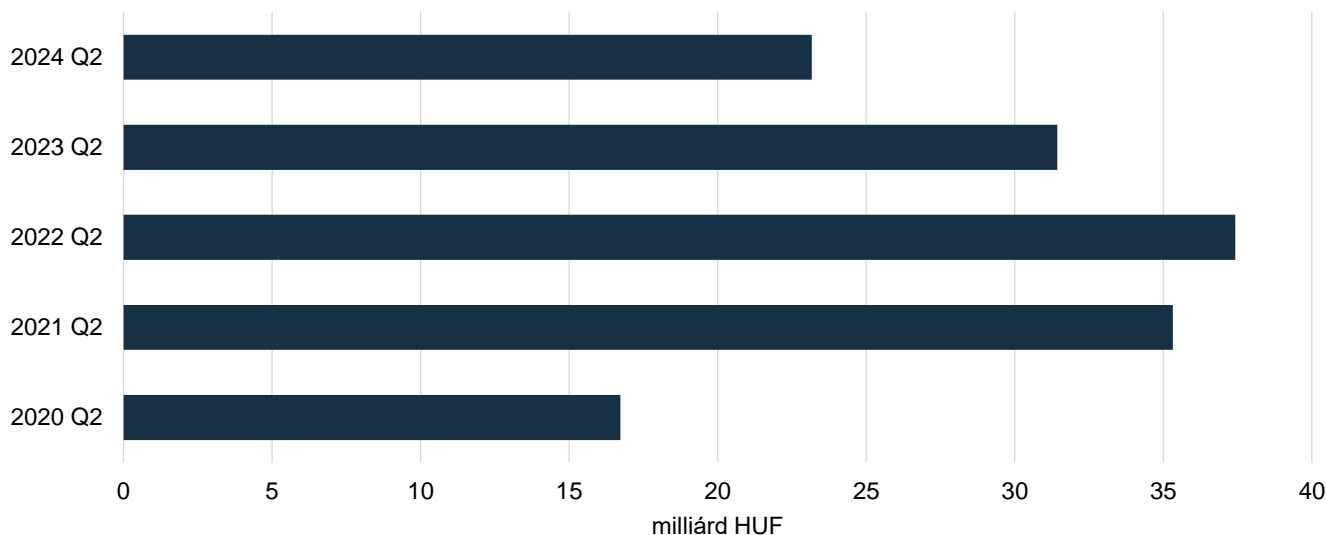
Időszak		Élelmiszeripar			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!
2022	Q1	1,3	0,3	–	8,7
	Q2	1,2	0,3	–	8,1
	Q3	1,0	0,3	–	8,3
	Q4	1,0	0,4	–	8,0
2023	Q1	0,9	0,3	–	7,6
	Q2	0,7	0,2	–	6,1
	Q3	0,7	0,0	0,0	5,5
	Q4	0,4	0,1	0,0	5,2
2024	Q1	0,3	0,0	0,0	4,5
	Q2	0,3	0,0	0,0	3,2

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.  
 Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

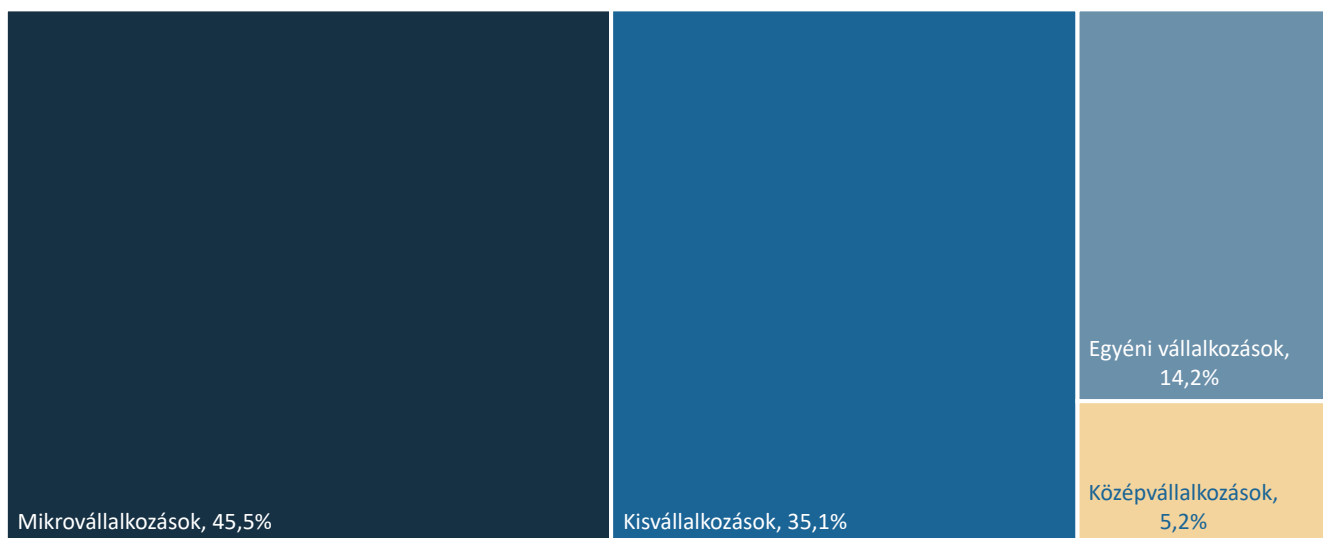
- Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeretének korábbi növekedése csökkenésbe váltott: a hitelkeret összege 26,3 százalékkal 23,2 milliárd forintra mérséklődött 2024 második negyedévének végére (69. ábra).

69. ábra: **Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeretének korábbi növekedése csökkenésbe váltott, amely folytatódott 2024 második negyedében is**



Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeret összegének zöme a társas vállalkozásokhoz köthető, a 23,2 milliárd forintos hitelállományból 19,9 milliárd forintot tudhattak magukénak 2024. június 30-án. Azon belül is a mikrovállalkozások rendelkeztek a legnagyobb hitelállománnyal (70. ábra).

70. ábra: **Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeret összegének közel felét mikrovállalkozások igényelték 2024. június 30-ig**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az ASZK folyószámla-hitelkeret mellett az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel keretében is kedvezményes hitelhez juthattak az élelmiszeripari vállalkozások. Az ágazat fennálló állománya a szóban forgó hitelkonstrukcióhoz kapcsolódóan 15,4 milliárd forint volt 2024. június 30-án.

## MFB-hitelprogramok

- Az élelmiszeripari ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2024. június 30-án 13,0 milliárd forintot tett ki, amely összeg 0,9 milliárd forinttal volt több az előző év azonos időszaki értékénél (11. táblázat).
- A hitelösszeget szinte teljes egészében a társas vállalkozások igényelték, amelyek körében a nagyvállalkozások bírtak meghatározó részesedéssel (92,1 százalék).

11. táblázat: **Az MFB élelmiszeripari hitelei elsősorban a nagyvállalkozásokat finanszírozták 2024 második negyedévében**

milliárd HUF

Megnevezés	Hitelek értéke
Egyéni gazdaságok	
Társas vállalkozások	10,4
ebből	
mikrovállalkozás	0,1
kisvállalkozás	0,1
középvállalkozás	0,6
nagyvállalkozás	9,6
nem ismert	2,7
<b>Összesen</b>	<b>13,1</b>

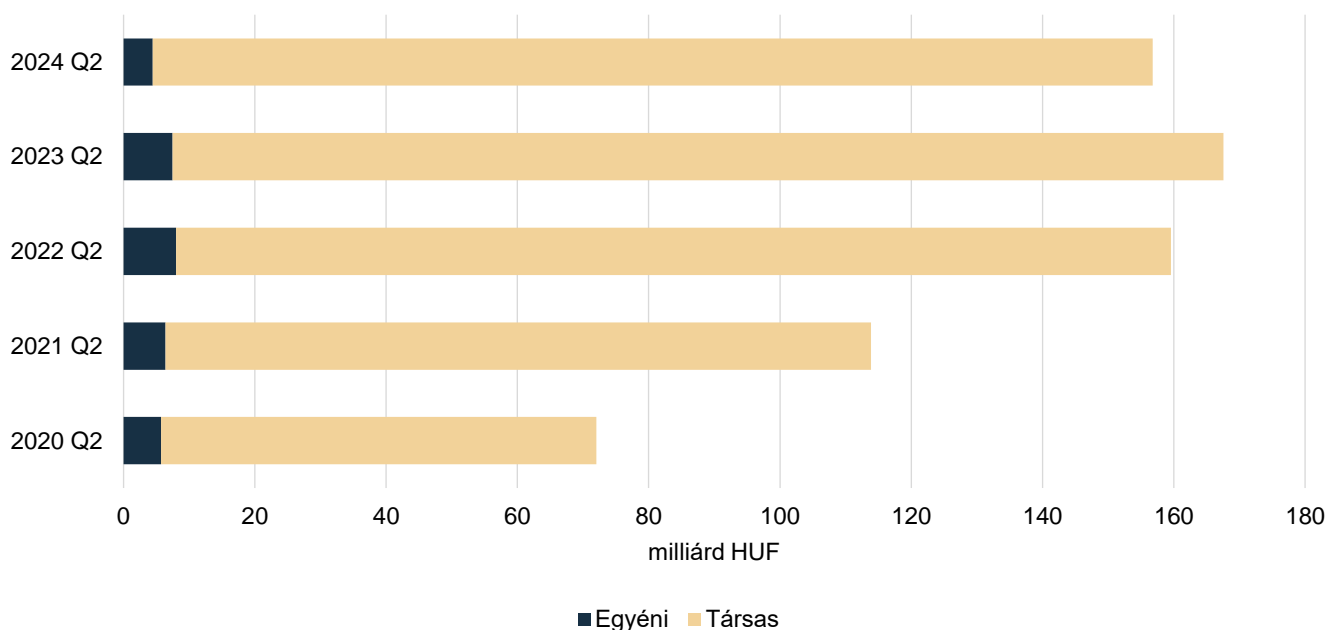
Megjegyzés: Az adatok a 2024. június 30-i állapotot tükrözik.  
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



## Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban

- A mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar garantált hitelállományában is dinamikus emelkedés volt megfigyelhető az elmúlt négy évben. A változás iránya 2024 második negyedévében megfordult: a garantált hitelek összege 6,4 százalékkal 156,8 milliárd forintra csökkent az egy évvel korábbi negyedévhez képest (71. ábra).
- Az egyéni gazdaságok garantált hitelállománya csökkent nagyobb ütemben, 40,4 százalékkal, miközben a társas vállalkozásoké 4,8 százalékkal mérséklődött, ugyanakkor előbbi visszaesése értékben kevesebb (–3,0 milliárd forint) volt, mint az utóbbié (–7,7 milliárd forint). Mindezek eredményeképpen az egyéni gazdaságok garantált hiteleinek értéke 4,5 milliárd forintra, a társas vállalkozásoké pedig 152,3 milliárd forintra változott egy év alatt.

71. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások garantált hitelállománya mérséklődött 2024 második negyedévében**

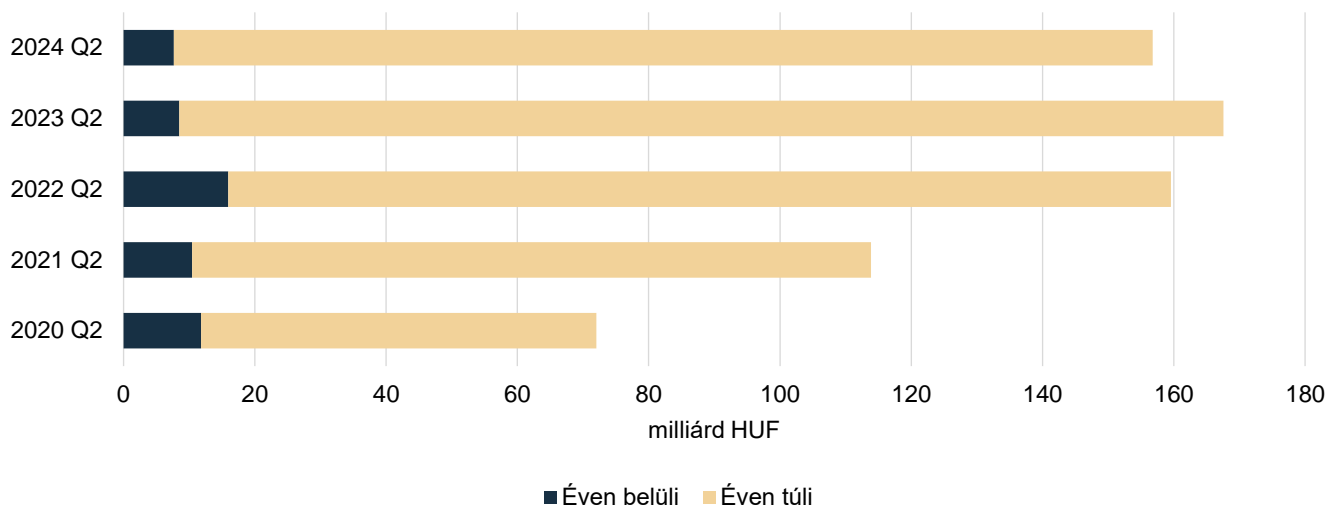


Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,4–76,0 százalék volt 2024 második negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari vállalkozások garantált hitelállományában az éven belüli és éven túli hitelek eltérő mértékben változtak. Az éven belüli hitelek állománya 9,6 százalékkal 7,7 milliárd forintra mérséklődött. Az éven túli garantált hitelek értéke 6,3 százalékkal 149,1 milliárd forintra csökkent a vizsgált időszakban (72. ábra).

72. ábra: **Az élelmiszeripar garantált hiteleinek mérséklődése leginkább az éven túli hiteleknek volt tulajdonítható 2024 második negyedévében**



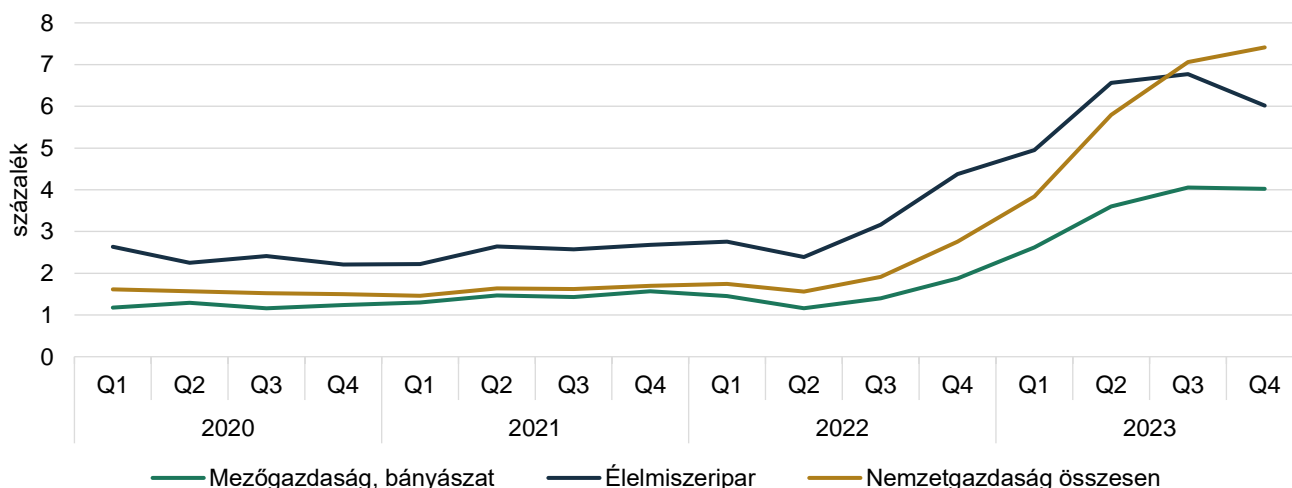
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,4–76,0 százalék volt 2024 második negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

## Ágazati csődráták

- A nemzetgazdaság összesített csődrátája<sup>16</sup> 2020 első negyedévéől 2022 második negyedévéig kismértékben változott, 1,5 és 1,7 százalék között ingadozott. Ezt követően értéke meredeken emelkedett, 2023 negyedik negyedévének végére már 7,4 százalékot ért el (73. ábra).

73. ábra: **Az ágazati csődrátát emelkedő trend jellemezte**



Forrás: MNB Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2024. május alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

<sup>16</sup> Az ágazati csődrátája egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.

- A mezőgazdaság csődrátája a nemzetgazdasághoz hasonlóan 2020 első negyedétől 2022 második negyedévéig kismértékben változott, 1,2 és 1,6 százalék között ingadozott. Ezt követően, bár értéke kisebb ütemben emelkedett, szintén növekvő trendre illeszkedett, és 2023 negyedik negyedévének végére már 4,0 százalékot ért el.
- Az élelmiszeripar csődrátája hasonlóképpen alakult, 2020 első negyedétől 2022 második negyedévéig kismértékben változott, bár értéke magasabb volt, 2,2 és 2,8 százalék között ingadozott. Ezt követően a nemzetgazdasági értékhez hasonló ütemben nőtt, 2,4 százalékról 6,8 százalékra, azonban 2023 negyedik negyedévének végére 6,0 százalékra csökkent.

## Hitelportfólió minősége és kockázati megítélése

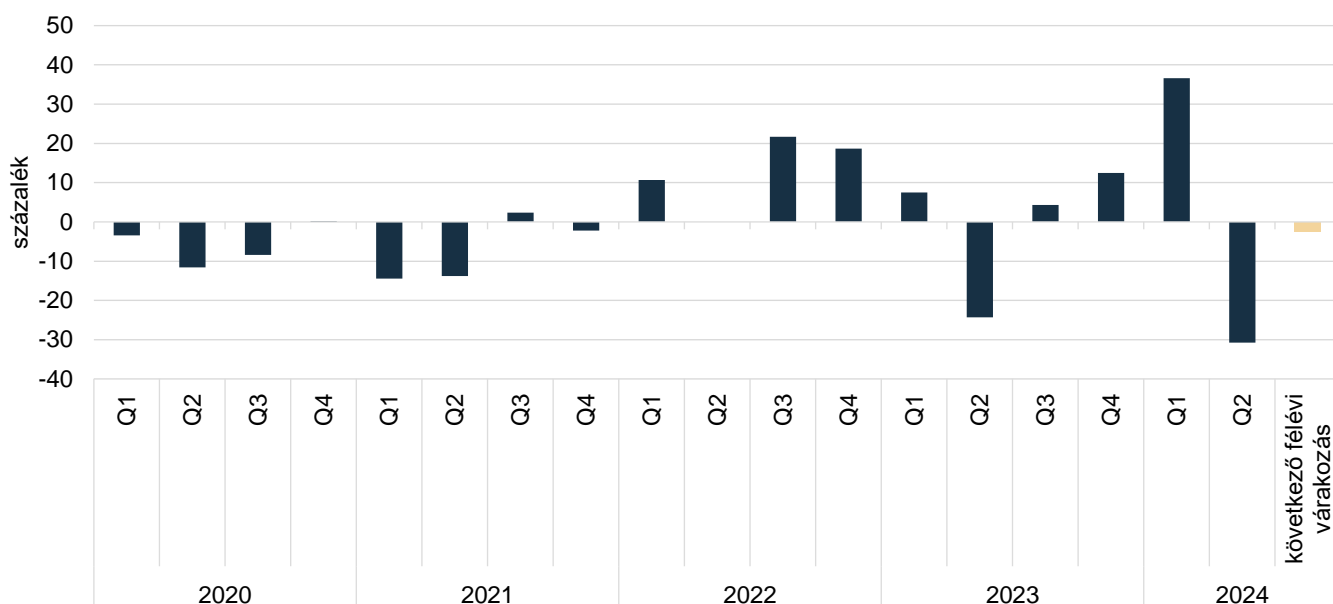
- A mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelportfóliók kockázati megítélése témájában az MNB HITREG-adatok alapján két fő szempont szerinti elemzéssel bővült a Pénzügyi Hírlevél 2024 első negyedétől. Az első szempont az értékvesztéssel való fedezettség, a második a nemteljesítő hitelek vizsgálata. Mindkét esetben negyedéves bontásban állnak rendelkezésre az adatok – jelen számban – 2023 első negyedétől kezdődően 2024 második negyedévének végéig.

### Hitelezési felmérés

- Az MNB legfrissebb hitelezési felmérésében szereplő visszatekintő kérdések 2024 második negyedévére (2023 második negyedévéhez képest), az előre tekintő kérdések a következő féléves időszakra vonatkoznak (2024 második negyedévéhez képest).<sup>17</sup>
- A portfólió változása 2024 második negyedévében a vizsgált időszakban –30,7 százalékos értéket vett fel, azaz a bankszektor képviselőinek jelentős része kedvező folyamatokat tapasztalt a mezőgazdasági ágazat hitelezési eljárásaiban (74. ábra).
- A legfrissebb felmérés szerint a bankok további kedvező folyamatokat prognosztizálnak a mezőgazdasági hitelportfóliók minőségét illetően, azonban a 2024 második negyedévi változáshoz képest kisebb mértékű javulást várnak az elkövetkező fél évben.

<sup>17</sup> A változást a romlást és javulást jelző bankok piaci részesedéssel súlyozott arányának különbsége mutatja. Ha a mutató értéke negatív, akkor a bankszektor képviselői javulást, ha pozitív, akkor pedig romlást várnak az adott ágazat hitelezési folyamataiban.

74. ábra: **A mezőgazdasági hitelportfólió minőségének változása**

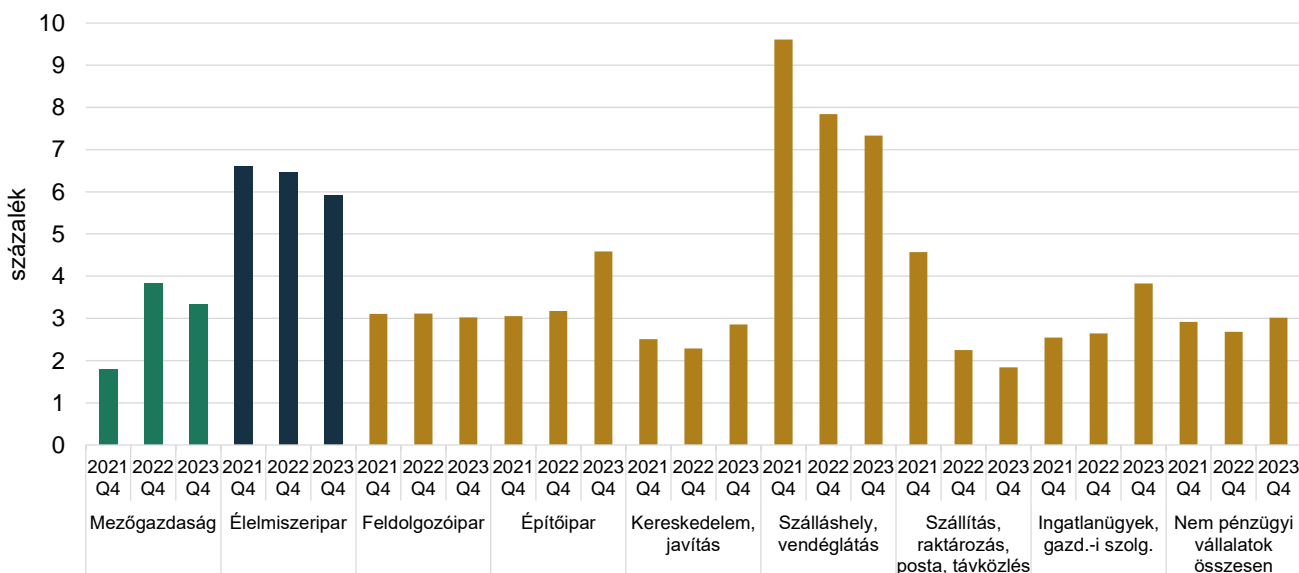


Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

### Értékvesztéssel való fedezettség

- Az értékvesztéssel való fedezettség értéke a mezőgazdasági társas vállalkozások esetében 0,5 százalékponttal visszaesett, így mindösszesen 3,3 százalék volt 2023 decemberében (75. ábra).

75. ábra: **Az élelmiszeripar értékvesztéssel való hitelfedezettsége csaknem kétszerese a mezőgazdaságénak**

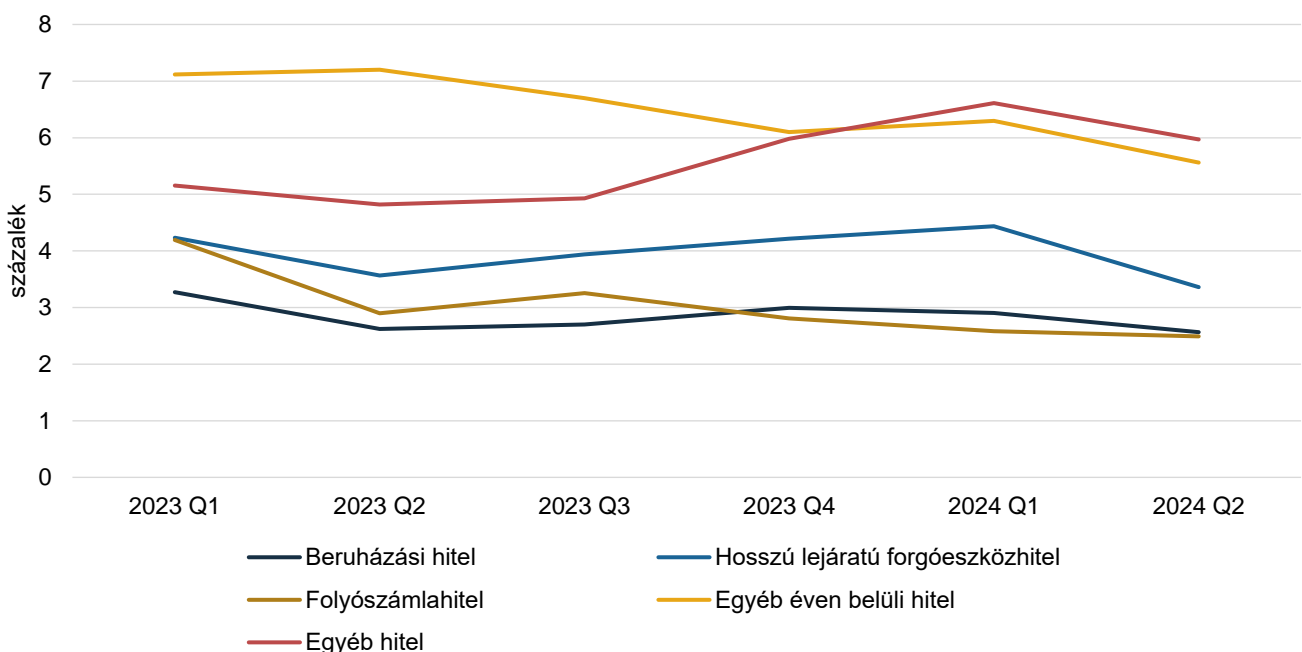


Forrás: MNB HITREG-adatok (mezőgazdaság, élelmiszeripar) és az MNB Pénzügyi Stabilitási Jelentésének (többi ágazat) adatai alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

- Az értékvesztéssel való fedezettség az élelmiszeriparban is csökkent, 0,6 százalékponttal 5,9 százalékra mérséklődött, amely még így is jóval magasabb, mint a feldolgozóipar egészére jellemző 3,0 százalék.

- Hasonlóan csökkenés volt megfigyelhető a szálláshely, vendéglátás ágazatban, valamint a szállítás, raktározás, posta, távközlés területen. A többi nemzetgazdasági ágazatban az értékvesztéssel való fedezettség vagy stagnált (feldolgozóipar), vagy növekedett (építőipar, valamint ingatlanügyek és gazdasági szolgáltatások).
- A **mezőgazdaságban** szinte minden hiteltípus értékvesztéssel való fedezettsége csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A mérséklődés az egyéb éven belüli hiteleknél volt a legnagyobb (–1,6 százalékpont). Kizárólag az egyéb hitelek értékvesztéssel való fedezettsége javult, 1,1 százalékponttal az egy évvel ezelőtti időszakhoz képest. Az egyéb hitelek értékvesztéssel való fedezettsége volt a legmagasabb, 6,0 százalékot ért el 2024 június végén (76. ábra).

76. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéb éven belüli hitelek értékvesztéssel való fedezettsége csökkent a legnagyobb mértékben az előző év azonos időszakához képest**

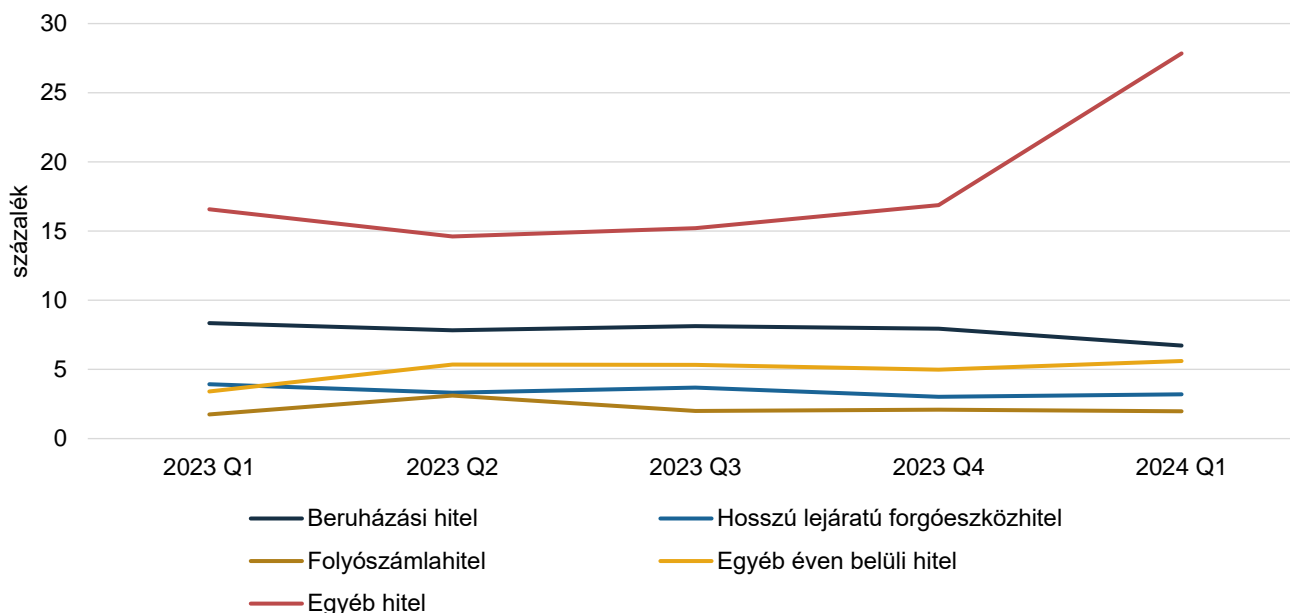


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelfedezettsége nem változott az előző év azonos időszakához képest (3,5 százalék volt 2024 második negyedévében is). Ugyanakkor a társas vállalkozások esetében (éven belüli nagy ingadozások után) 0,2 százalékpontos visszaesés volt megfigyelhető, így az értékvesztéssel való hitelfedezettség 2,7 százalék volt 2024 második negyedévének végén (1. melléklet).
- A mezőgazdasági alágazatok mindegyikénél 0,1 százalékpontos mérséklődés következett be a hitelfedezettségben az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ugyanakkor az alágazatok zömében erőteljes negyedévenkénti fluktuáció is tapasztalható volt. A legmagasabb hitelfedezettségi értéket a kertészet érte el (4,8 százalék), ezt követte az állattenyésztők 3,3 százalékos értéke 2024 június végén (2. melléklet).
- Az **élelmiszeriparban** az értékvesztéssel való fedezettség a hiteltípus szerinti kategóriák többségénél nem változott érdemben. A mérséklődés a beruházási hiteleknél volt a legnagyobb (–0,9 százalékpont). Kizárólag az egyéb hitelek értékvesztéssel való fedezettsége javult, 1,1 százalékponttal az egy évvel ezelőtti időszakhoz képest. Az egyéb

hitelek értékvesztéssel való fedezettsége volt a legmagasabb, 31,7 százalékot ért el 2024 június végén. Ezt követték a beruházási hitelek 6,9 százalékkal (77. ábra).

77. ábra: **Az élelmiszeriparban az értékvesztéssel való fedezettség a hiteltípus szerinti kategóriák többségénél nem változott érdemben**

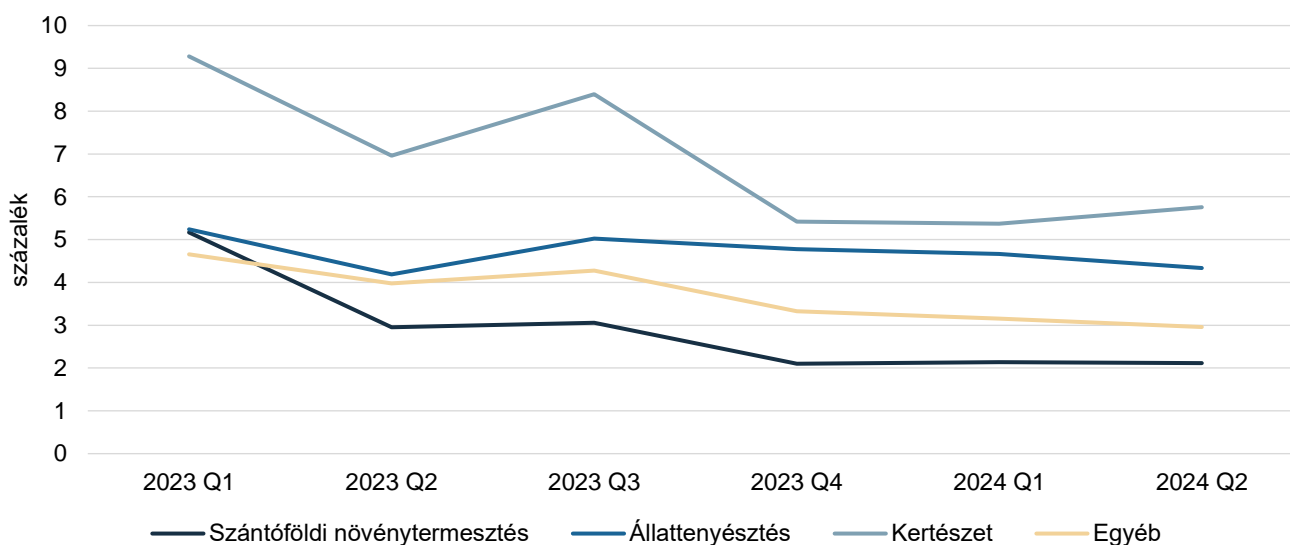


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban a középvállalkozások hitelfedezettsége csökkent a leginkább (–9,4 százalékponttal) az előző év azonos időszakához képest, de a kkv-k körében még így is a legmagasabbnak bizonyult a 7,7 százalékos értékével 2024 június végén. Az egyéb vállalkozások hiteleinek értékvesztéssel való fedezettsége a második legmagasabb volt, 7,2 százalék 2024 második negyedévének végén. A mikro- és kisvállalkozások hitelfedezettsége kismértékben csökkent az előző év azonos időszakához képest (3. melléklet).
- Az élelmiszeripari alágazatok közül a legjelentősebb hitelfedzettségi visszaesés a húsfeldolgozásnál volt megfigyelhető (–2,1 százalékpont). Figyelemreméltó növekedést mutatott a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat (+3,5 százalékpont), amely egyébként is a legmagasabb hitelfedzettséggel (21,4 százalék) rendelkezett 2024 második negyedévének végén. Kiemelhető még a tejfeldolgozás alágazat hitelfedzettségének emelkedése (+2,4 százalékpont), és ezáltal a 4,0 százalékos fedezettségi érték elérése (4. melléklet).

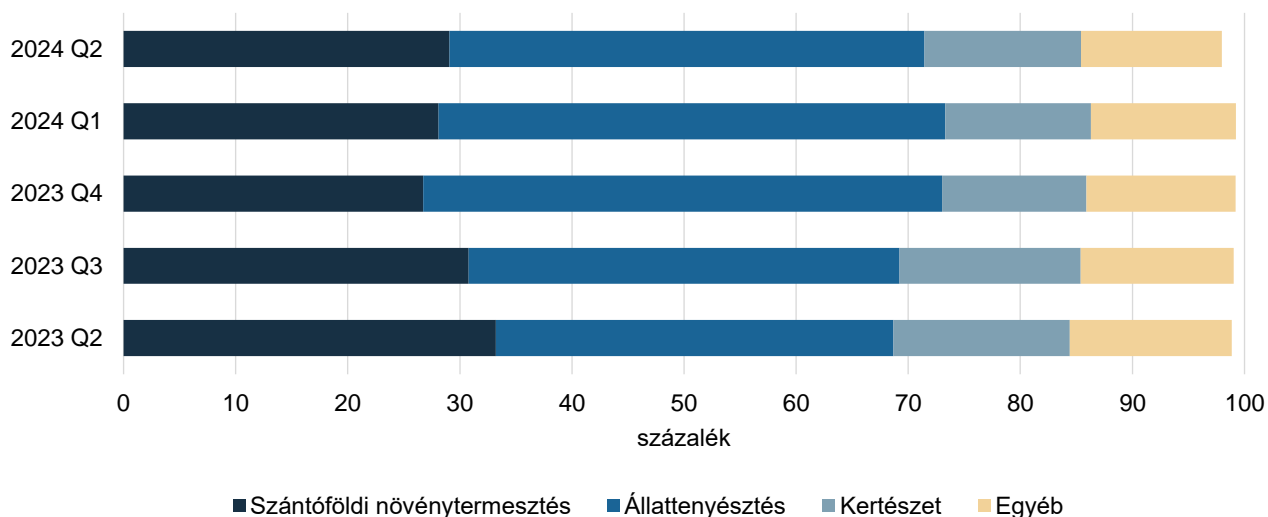
## Nemteljesítő hitelek vizsgálata

- A **mezőgazdaságban** szinte minden alágazatban csökkent a nemteljesítő hitelek aránya (non-performing loans, NPL-ráta) az előző év azonos időszakához képest. A keréskészítésben tevékenykedő vállalkozások NPL-rátája mérséklődött a leginkább (–1,2 százalékponttal), de még így is a legmagasabb értéket, 5,8 százalékot tett ki 2024 június végén. Az állattenyésztés nemteljesítő hiteleinek részesedése minimális mértékben változott, értéke szintén magas, 4,3 százalék volt a vizsgált időszak végén. A szántóföldi növénytermesztés alágazat rendelkezett a legkedvezőbb, 2,1 százalékos NPL-rátával 2024. június 30-án (78. ábra).

78. ábra: **Az NPL-ráta szinte minden mezőgazdasági alágazatban csökkent**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek alágazati bontás szerinti megoszlását illetően megállapítható, hogy az előző év azonos időszakához képest a szántóföldi növénytermesztés alágazat részesedése csökkent a legnagyobb mértékben (-4,1 százalékkal), míg az állattenyésztés alágazat aránya emelkedett a leginkább (+6,9 százalékkal) (79. ábra).

79. ábra: **A mezőgazdaság nemteljesítő hitelei esetében a szántóföldi növénytermesztés alágazat részesedése csökkent a legnagyobb mértékben**

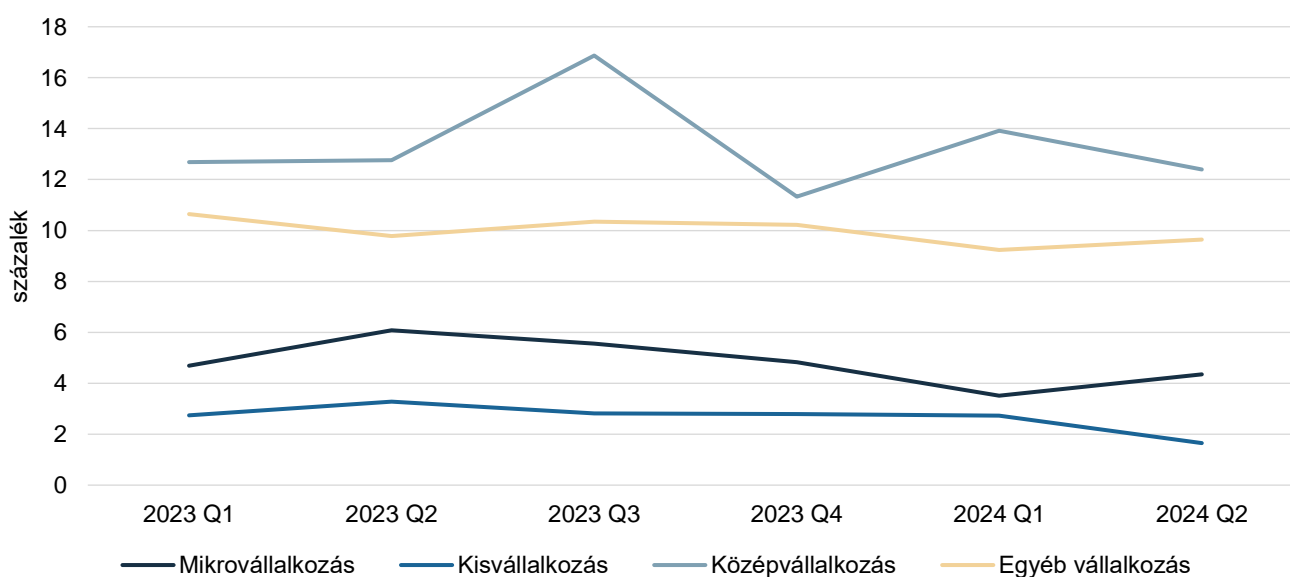
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban a nemteljesítő hitelek aránya mind az egyéni, mind a társas vállalkozásoknál csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva, előbbinél 0,7 százalékponttal, utóbbinál 0,5 százalékponttal. Ugyanakkor az egyéni gazdaságok nemteljesítő

hiteleinek részesedése magasabb, 4,4 százalék volt, míg a társas vállalkozásoké 2,7 százalékos értéket vett fel 2024 második negyedévének végén (5. melléklet).

- Minden hiteltípus esetében javulás (csökkenés) volt megfigyelhető az előző év azonos időszakához képest. A nemteljesítő hitelek aránya az egyéb hiteleknél érte el a legmagasabb szintet 7,0 százalékkal, míg a beruházási hiteleknél alakult a legkedvezőbbben, 2,7 százalékkal 2024 második negyedévének végén (6. melléklet).
- Az egyéni és a társas gazdaságok nem teljesítő hiteleinek megoszlása alig változott a vizsgált időszakban, 2023 és 2024 második negyedéve között, az előző év azonos időszakához képest (7. melléklet).
- A hitelek jellegét tekintve az éven túli hitelek képviselték a legnagyobb arányt (összesen 66,4 százalékot), azon belül is a beruházási hitelek részesedése változott jelentősebben (+6,0 százalékponttal). Az éven belüli hiteleknél a folyószámlahitelek megoszlásában történt jelentősebb változás (–4,0 százalékpont) (8. melléklet).
- A mezőgazdaság nemteljesítő hitelszerződéseinek 37,7 százaléka volt érintett a fizetési moratóriummal 2023 második negyedévében, amelyekhez az állomány 54,2 százaléka tartozott. Ez az arány megfordult, 2023 végén a nemteljesítő hitelügyletek 18,5 százalékánál volt hiteltörlesztési moratóriumi érintettség, ami az NPL-állomány 49,0 százalékának felelt meg. Ez alapján megállapítható, hogy a moratórium időszakának utolsó negyedévében nagyobb összegű hitelek voltak részesei a moratóriumnak.
- A moratórium által érintett hitelszerződéseknek csak kisebb része, 2023 második negyedévében 25,1 százaléka volt nemteljesítő, amihez a hitelállománya 11,5 százaléka kapcsolódott. A szóban forgó év végére ez az arány 14,0, illetve 9,6 százalékra módosult.
- Az **élelmiszeriparban** a középvállalkozások NPL-rátája volt a legmagasabb 2024 júniusának végén, 12,4 százalékkal. Ezt követte az egyéb vállalkozások 9,6 százalékos értéke, míg a mikro- és kisvállalkozások ennél kedvezőbb arányt realizáltak (előbbi 4,3 százalékot, utóbbi 1,7 százalékot). Az előző év azonos időszakához képest – a középvállalkozások nagymértékű időközi ingadozásai kivételével – nem történtek jelentős változások (80. ábra).

80. ábra: **Az élelmiszeriparban a középvállalkozások NPL-rátája volt a legmagasabb**

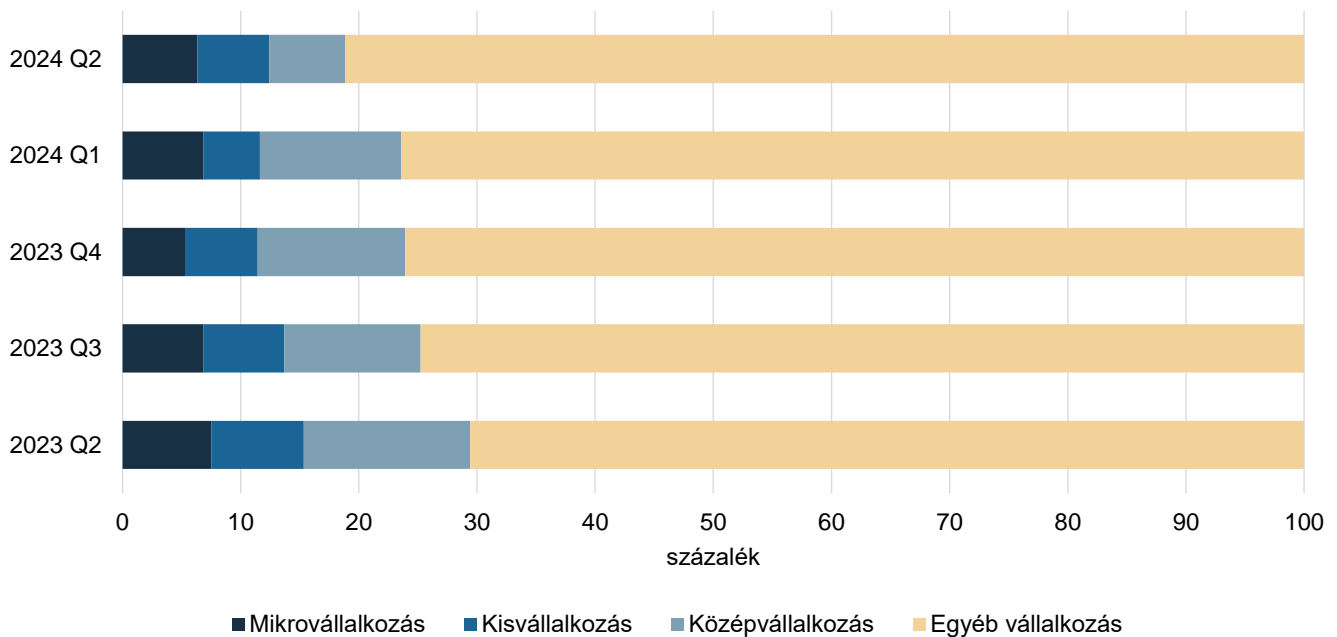


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



- Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinél az egyéb vállalkozások részesedése volt a meghatározó (81,2 százalék) 2024 második negyedévének végén. Az előző év azonos időszakához viszonyítva az egyéb vállalkozások részesedése 10,6 százalékponttal nőtt, a középvállalkozások aránya 7,6 százalékponttal csökkent (81. ábra).

81. ábra: **Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinél az egyéb vállalkozások részesedése volt a meghatározó**



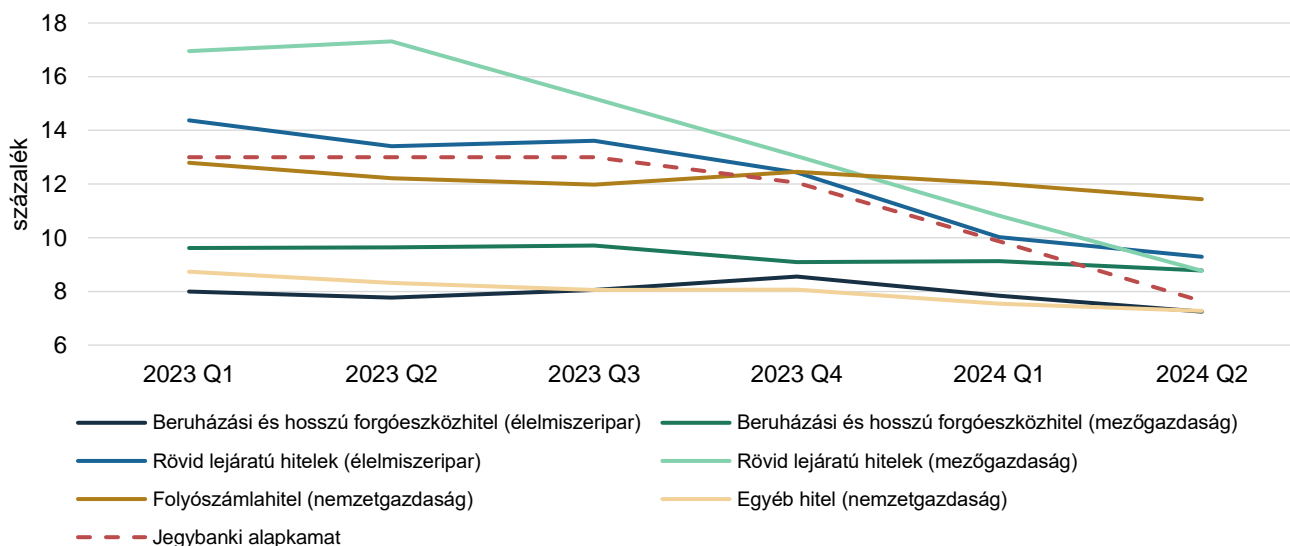
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban a nemteljesítő hitelek aránya minden hiteltípusnál csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor az NPL-ráta a beruházási hitelek esetében volt a legnagyobb, 13,9 százalék 2024 második negyedévének végén (9. melléklet).
- Az élelmiszeripari alágazati bontás szerint megállapítható, hogy a nemteljesítő hitelek aránya a teljes vizsgált időszak alatt a malomipari termék, keményítő gyártása területen volt a legmagasabb, 29,9 százalékot ért el 2024 második negyedévének végére. Ezt követte a tejfeldolgozás alágazat 5,8 százalékos aránnyal. Mindkét szóban forgó alágazat esetében emelkedés történt a nemteljesítő hitelek arányában, előbbi esetében +5,8 százalékponttal, utóbbi esetében +5,0 százalékponttal. A többi alágazat esetében alacsonyabb értékek és enyhe csökkenés (javulás) volt tapasztalható a vizsgált időszakban (10. melléklet).
- A hitelek jellegénél a beruházási hitelek képviselték a legnagyobb arányt (84,8 százalékot), részesedésük 6,2 százalékponttal nőtt az előző év azonos időszakához képest (11. melléklet).
- Az élelmiszeriparban a nemteljesítő hitelek alágazati megoszlása alapján a legnagyobb arányt a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat képviselte (74,4 százalék) 2024 második negyedévének végén. Ezt követte a húsfeldolgozás terület 9,1 százalékos részesedéssel. A megoszlási arányokban a húsfeldolgozás területen (-5,5 százalékpont) történt jelentősebb változás (12. melléklet).

## Jegybanksi kamat és a vállalati szektor kamatai

- A 2022. február végén kirobbant orosz–ukrán háború következményeinek enyhítésére a Monetáris Tanács negyedévente emelte a jegybanksi alapkamat szintjét: 4,4 százalékra (2022 Q1), 5,3 százalékra (2022 Q2), majd 10,5 százalékra (2022 Q3). Végül – többek között – a rendkívüli aszályhelyzet, az energiapiaci árrobbanás és a hatósági energiaár-szabályozás változása miatt megemelkedő infláció kezelésére tovább növelték az alapkamatot, 13,0 százalékra (2022 Q4).<sup>18</sup> Ezt követően – 2023. október 24. után – fokozatosan csökkentették a jegybanksi alapkamatot, ezáltal az 2024 június 30-án 7,0 százalékra mérséklődött.<sup>19</sup>
- Az MNB kamatlábakra vonatkozó adatai, valamint az MNB HITREG-adatbázisban szereplő hitelösszeggel súlyozott állományi kamatlábak alapján megállapítható, hogy az előző év azonos időszakához képest a jegybanksi alapkamat szintjében bekövetkező 5,4 százalékpontos csökkenés (bár változó mértékben, de) kihatott a nemzetgazdasági egyéb és folyószámlahitelek, valamint a mezőgazdasági és az élelmiszeripari rövid és hosszú lejáratú forinthitelek mérséklődésére is. A nemzetgazdasági egyéb hitelek kamata 7,3 százalékot (–1,0 százalékpont), a folyószámlahiteleké 11,4 százalékot (–0,8 százalékpont) ért el 2024 második negyedévének végére. A mezőgazdasági és élelmiszeripari rövid lejáratú forinthitelek a jegybanksi alapkamat szintjét közelítették, előbbi 8,8 százalékot (–8,5 százalékpont), utóbbi 9,3 százalékot (–4,1 százalékpont) ért el 2024 június végén. A mezőgazdasági és élelmiszeripari hosszú lejáratú forinthitelek kamata alig tért el a rövid lejáratúakétól, előbbi 8,8 százalékot, utóbbi 7,2 százalékot ért el a vizsgált időszak végén (82. ábra).

82. ábra: **A kamatlábak csökkentek 2024 második negyedévében az előző év azonos időszakához képest**



Megjegyzés: A jegybanksi alapkamat értéke negyedéves időszakokkal súlyozott átlag.

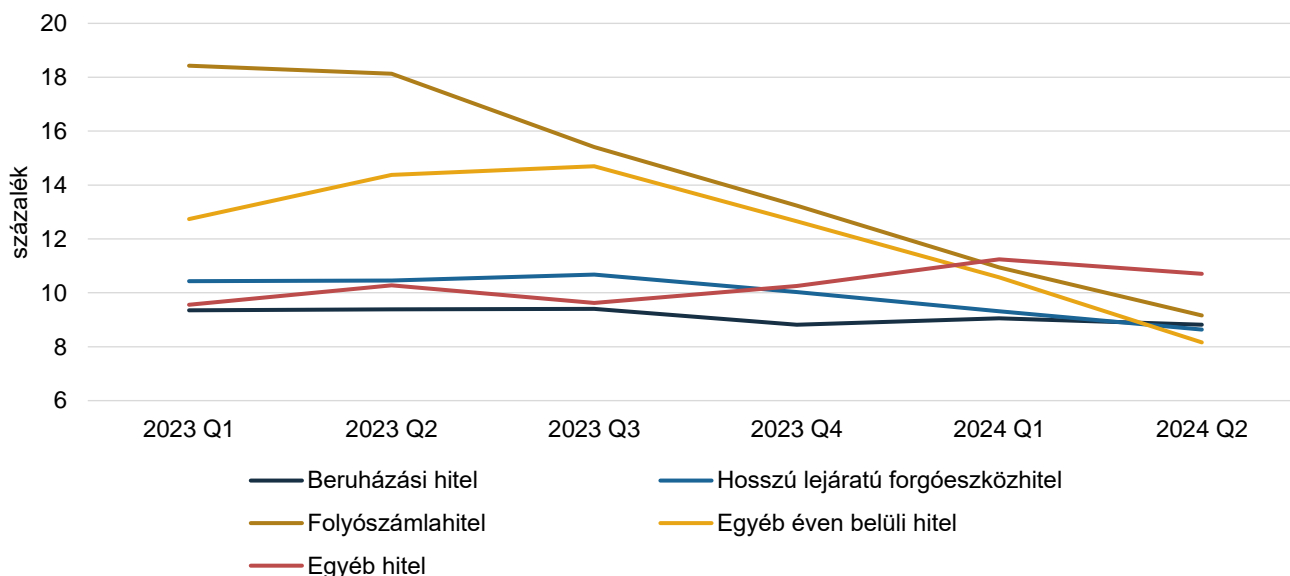
Forrás: MNB- (nemzetgazdaság, jegybanksi alapkamat) és MNB HITREG-adatok (mezőgazdaság és élelmiszeripar) alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

<sup>18</sup> Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2022. szeptember 27-i üléséről. <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2022/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2022-szeptember-27-i-uleseroi>

<sup>19</sup> [https://www.mnb.hu/Jegybanksi\\_alapkamat\\_alakulasa](https://www.mnb.hu/Jegybanksi_alapkamat_alakulasa)

- A **mezőgazdasági** piaci *forinthitelek* kamatai a különböző hiteltípusoknál jellemzően csökkentek az előző év azonos időszakához képest. Az éven belüli hiteleknek a folyószámlahitelek kamata 9,2 százalékra (–9,0 százalékpont), az egyéb éven belüli hitelek kamata 8,2 százalékra (–6,2 százalékpont) módosult 2024 második negyedévének végére. Mindkettő alacsonyabb volt a nemzetgazdasági folyószámlahitelek kamatánál. Az éven túli hitelek közül a beruházási hitelek kamata 8,8 százalékot (–0,6 százalékpont), a hosszú lejáratú forgóeszközhitelké 8,6 százalékot (–1,8 százalékpont) ért el. Egyedül az egyéb hitelek kamata emelkedett (10,7 százalékra) 2024 második negyedévének végére (83. ábra).

83. ábra: **A mezőgazdasági piaci forinthitelek kamatai az egyes hiteltípusokban jellemzően csökkentek a vizsgált időszakban**

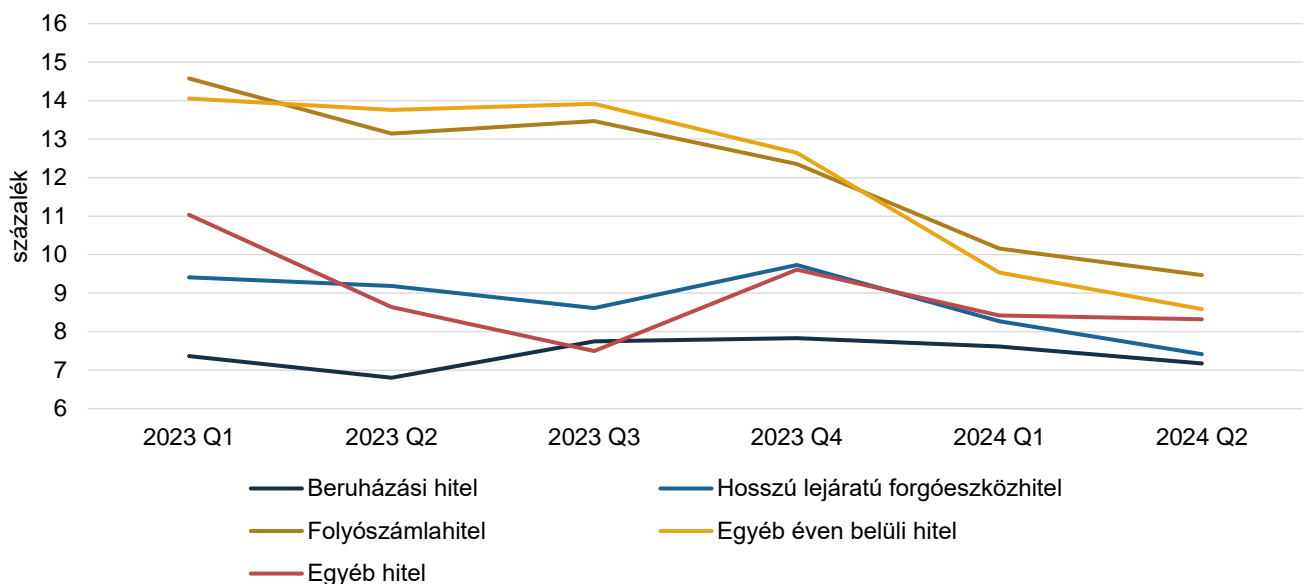


Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban a forinthitelekkel ellentétben a *devizahitelek* minden hiteltípus esetében enyhén emelkedtek a kamatok, 1,0 százalékpontnál alacsonyabb mértékben: a beruházási és az egyéb hiteleknek 5,8 és 5,9 százalékra, az egyéb éven belüli hiteleknek 5,2 százalékra, a folyószámlahiteleknek és a hosszú lejáratú forgóeszközhitelnek pedig egyaránt 4,9 százalékra (13. melléklet).
- A mezőgazdasági piaci *beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek* kamatai közül az állattenyésztés alágazatban történt jelentősebb változás (–1,7 százalékpont), ugyanakkor ezen a területen volt a legalacsonyabb a kamat értéke, 7,2 százalék 2024 második negyedévének végén (14. melléklet).
- A mezőgazdasági piaci *beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek* kamatai alágazati bontásban is emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A legmagasabb devizahitel-kamat a szántóföldi növénytermesztés területen volt tapasztalható, 6,1 százalék 2024 második negyedévének végén (15. melléklet).
- A mezőgazdasági piaci *rövid lejáratú forinthitelek* kamatai alágazati bontásban is jelentősen csökkentek (meghaladva a jegybanki alapkamat mérséklődésének mértékét is) az előző év azonos időszakához viszonyítva. A legnagyobb csökkenés (–9,7 százalékpont) és a legkedvezőbb kamatkondíció (8,3 százalék) is az egyéb alágazat szereplőit jellemezte (16. melléklet).

- A piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatai alágazati bontásban is növekedtek a vizsgált időszakban. A legkedvezőbb rövid devizahitel-kamatokat az állattenyésztők tudták igénybe venni (5,0 százalék) 2024 második negyedévének végén (17. melléklet).
- Az **élelmiszeripari** piaci *forinthitelek* kamatainak csökkenése az egyes hiteltípusoknál is megfigyelhető volt (hasonlóan a mezőgazdasághoz). Az éven belüli hiteleknél a folyószámlahitelek kamata 9,5 százalékra (–3,7 százalékpont), az egyéb éven belüli hitelek kamata 8,6 százalékra (–5,2 százalékpont) módosult 2024 második negyedévének végére. Mindkettő alacsonyabb volt a nemzetgazdasági folyószámlahitelek kamatánál. Az éven túli hiteleken belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel kamata 7,4 százalékra (–1,8 százalékpont) csökkent, a beruházási hiteleké 7,2 százalékra (+0,4 százalékpont) emelkedett. Az élelmiszeriparban az egyéb hitelek kamata 8,3 százalékra (–0,3 százalékpont) mérséklődött (84. ábra).

84. ábra: **Az élelmiszeripari piaci forinthitelek kamatai az egyes hiteltípusokban jellemzően csökkentek a vizsgált időszakban**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban (hasonlóan a mezőgazdasághoz) a piaci *devizahitelek* kamatainak alakulása a hitelek jellege szerinti bontásban pont ellentétes volt a forinthitelek kamatainak változásával a vizsgált időszakban. Minden hiteltípusnál emelkedtek a kamatok. A devizaalapú folyószámlahiteleknél történt a legnagyobb változás, amelyek kamata 1,2 százalékponttal 5,3 százalékra emelkedett 2024 második negyedévének végére (18. melléklet).
- A piaci *beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek* kamatai közül a tejfeldolgozásban és a növényi, állati olaj gyártása területén történt a legnagyobb változás az előző év azonos időszakához képest (előbbitél –5,5 százalékpont, utóbbitél +2,6 százalékpont). Ugyanakkor a legmagasabb kamatot a gyümölcs-, zöldségfeldolgozásban tevékenykedőknek kellett fizetniük (10,2 százalék), a legalacsonyabbat a növényi, állati olaj gyártása alágazat szereplőinek (5,1 százalék) 2024 második negyedévének végén (19. melléklet).
- Az élelmiszeripari piaci *beruházási és forgóeszköz devizahitelek* kamatai (hasonlóan a mezőgazdasághoz) alágazati bontásban is emelkedtek az előző év azonos időszakához

képest. A legmagasabb devizahitel-kamat a takarmány gyártása területen volt tapasztalható, 6,1 százalék 2024 második negyedévének végén (20. melléklet).

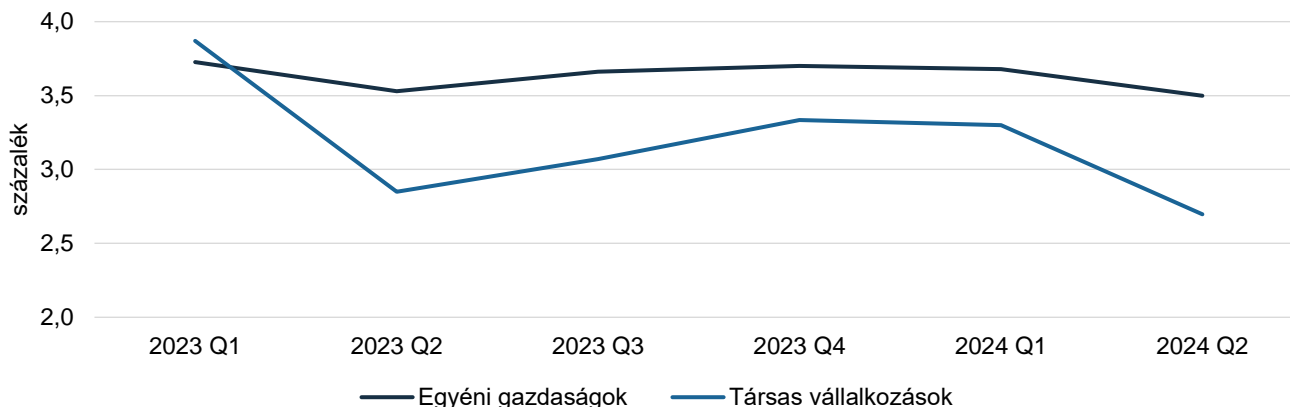
- A piaci *rövid lejáratú forinthitelek* kamatainak csökkenése az alágazatokat tekintve legtöbb esetben a jegybanki alapkamat mérséklődését is meghaladta. A legnagyobb csökkenés (–8,9 százalékpont) a tejfeldolgozás területen jelentkezett, a legkedvezőbb kamatkondíció (7,7 százalék) a növényi, állati olaj gyártása alágazat szereplőit érintette (21. melléklet).
- A piaci *rövid lejáratú devizahitelek* kamatai alágazati bontásban is növekedtek a vizsgált időszakban. A legkedvezőbb rövid devizahitel kamatokat a pékáru, tésztafélék gyártása alágazat szereplői tudták igénybe venni (4,5 százalék) 2024 második negyedévének végén (22. melléklet).

# Mellékletek

## Mellékletek jegyzéke

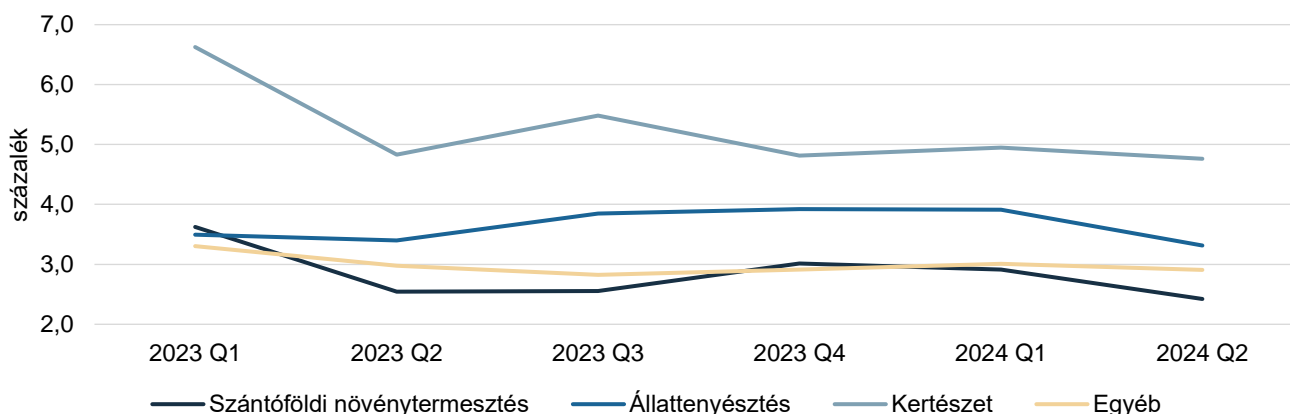
1. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban .....	79
2. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban alágazati bontásban.....	79
3. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban kkv-bontásban .....	79
4. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban alágazati bontásban.....	80
5. melléklet:	NPL-ráta a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban.....	80
6. melléklet:	NPL-ráta a mezőgazdaságban a hitel jellege szerinti bontásban .....	80
7. melléklet:	A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban.....	81
8. melléklet:	A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban.....	81
9. melléklet:	NPL-ráta az élelmiszeriparban a hitel jellege szerinti bontásban .....	82
10. melléklet:	NPL-ráta az élelmiszeriparban alágazati bontásban .....	82
11. melléklet:	Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban.....	83
12. melléklet:	Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása alágazati bontásban .....	83
13. melléklet:	A mezőgazdasági piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban.....	84
14. melléklet:	A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	84
15. melléklet:	A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	85
16. melléklet:	A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	85
17. melléklet:	A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	86
18. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban.....	86
19. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	87
20. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	87
21. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	88
22. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	88

**1. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásában**



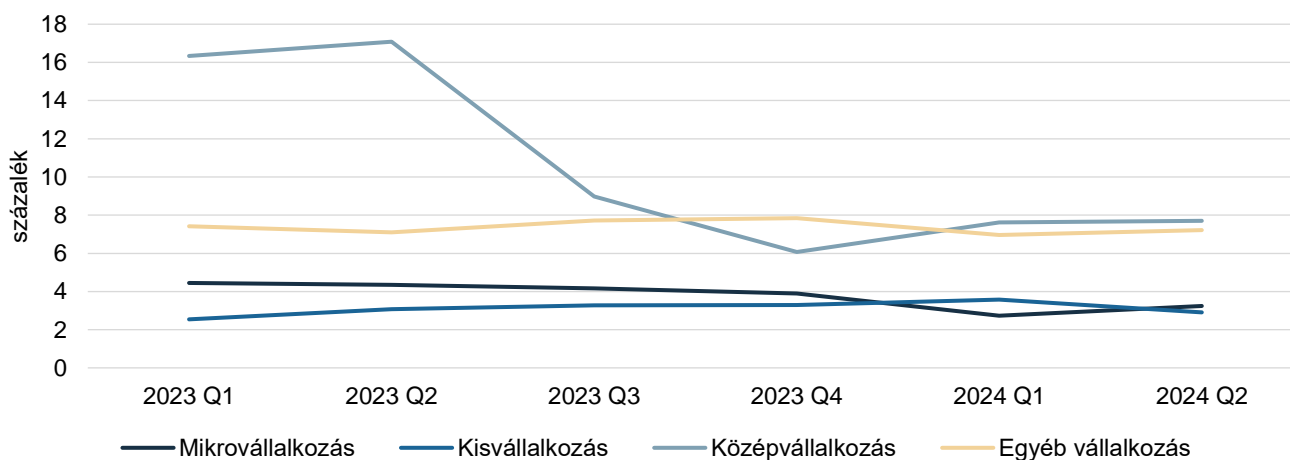
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**2. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban alágazati bontásban**



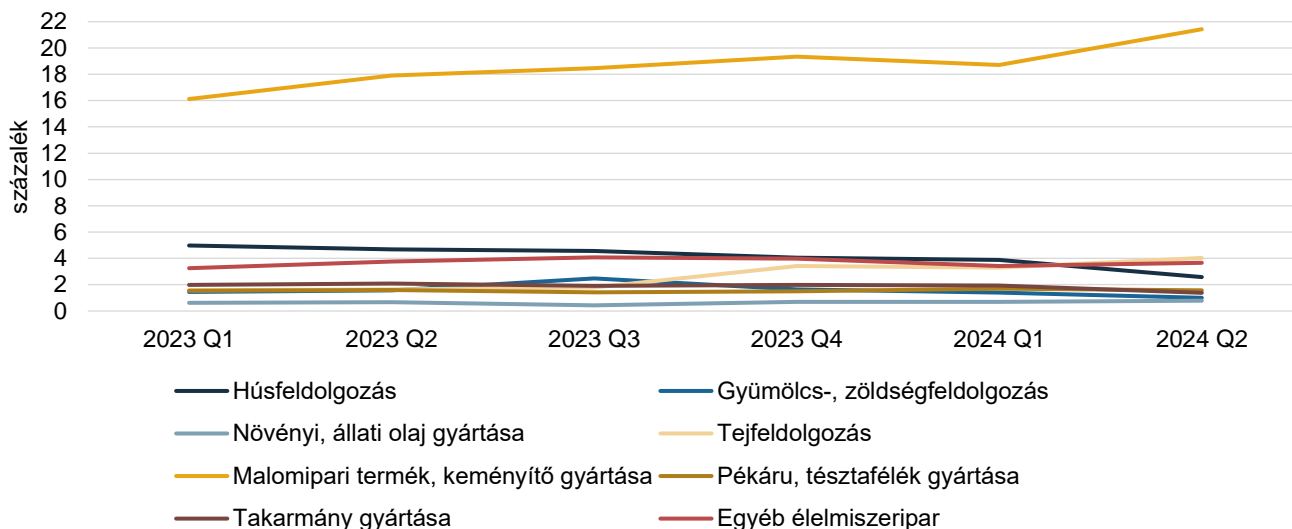
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**3. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban kkv-bontásban**



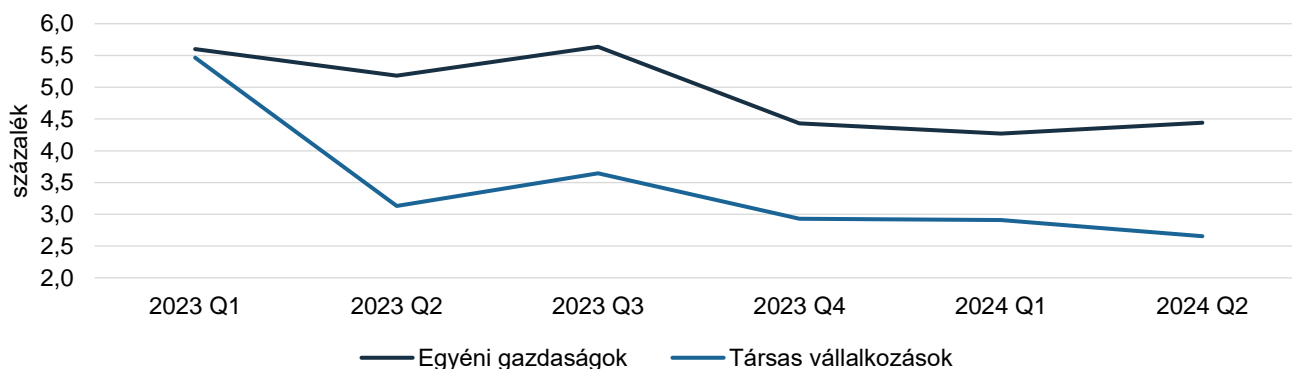
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**4. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban alágazati bontásban**



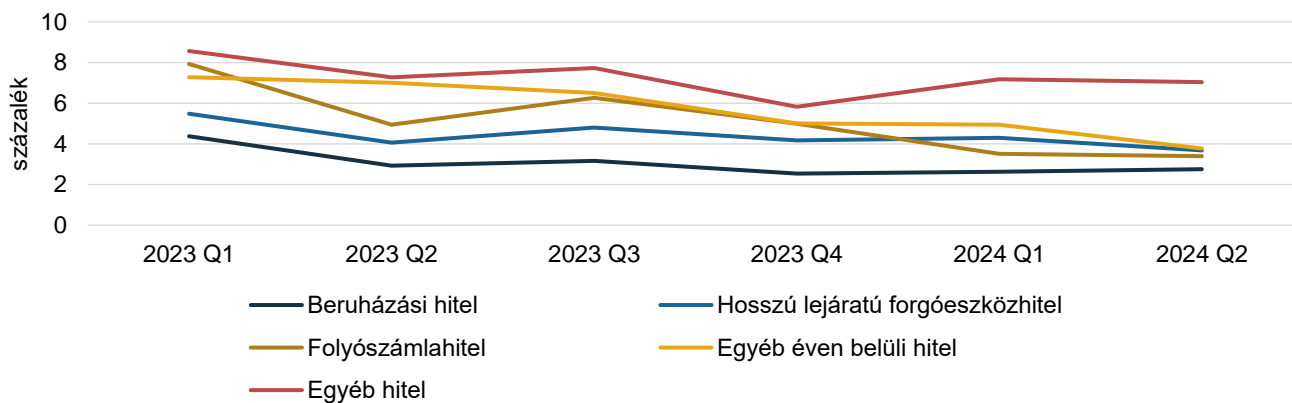
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**5. melléklet: NPL-ráta a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

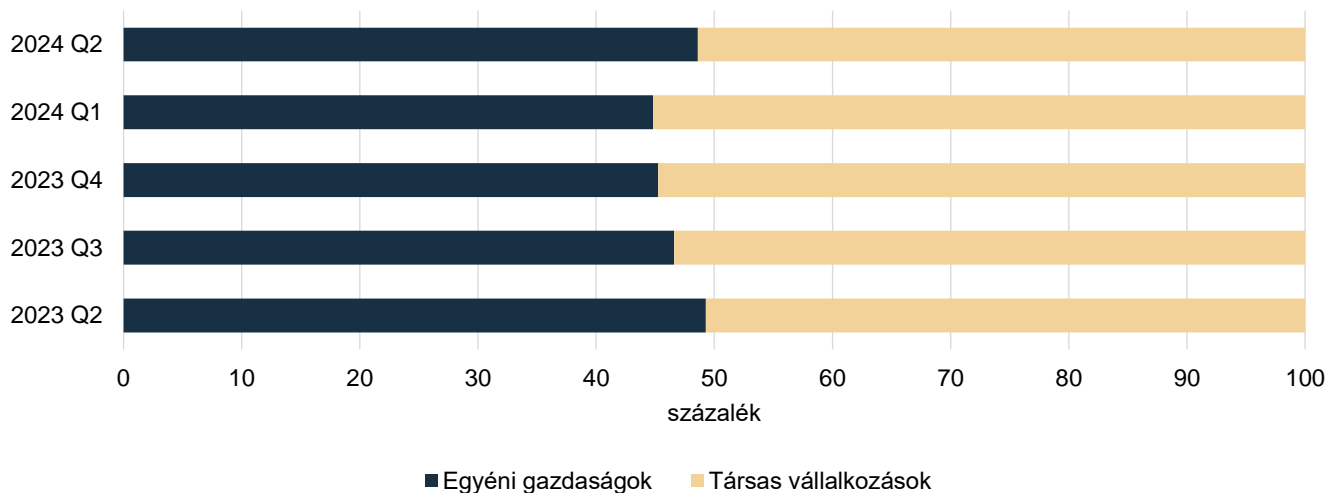
**6. melléklet: NPL-ráta a mezőgazdaságban a hitel jellege szerinti bontásban**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

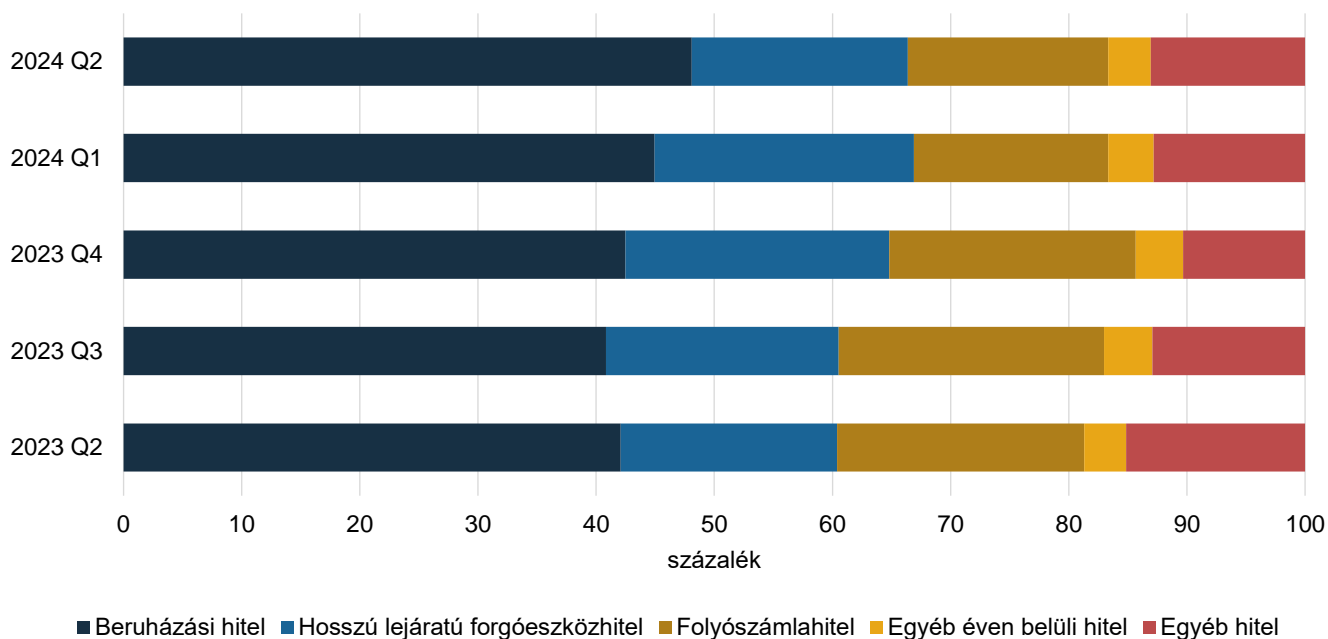


**7. melléklet: A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásában**



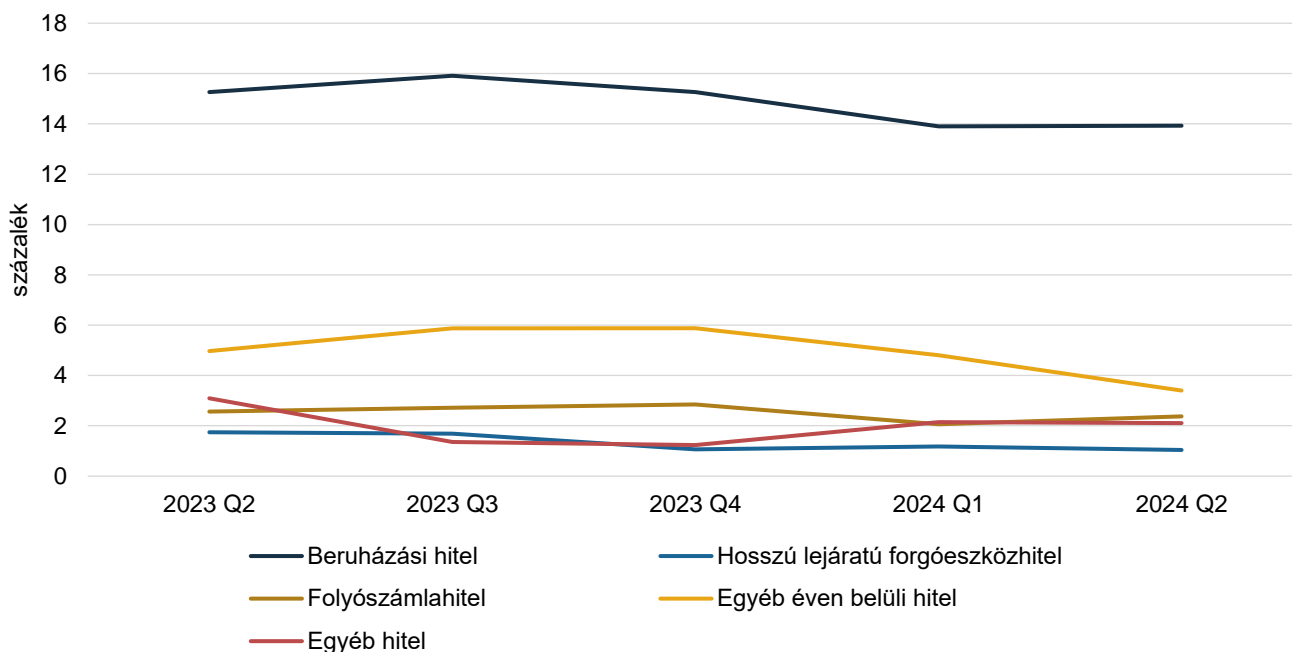
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**8. melléklet: A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban**



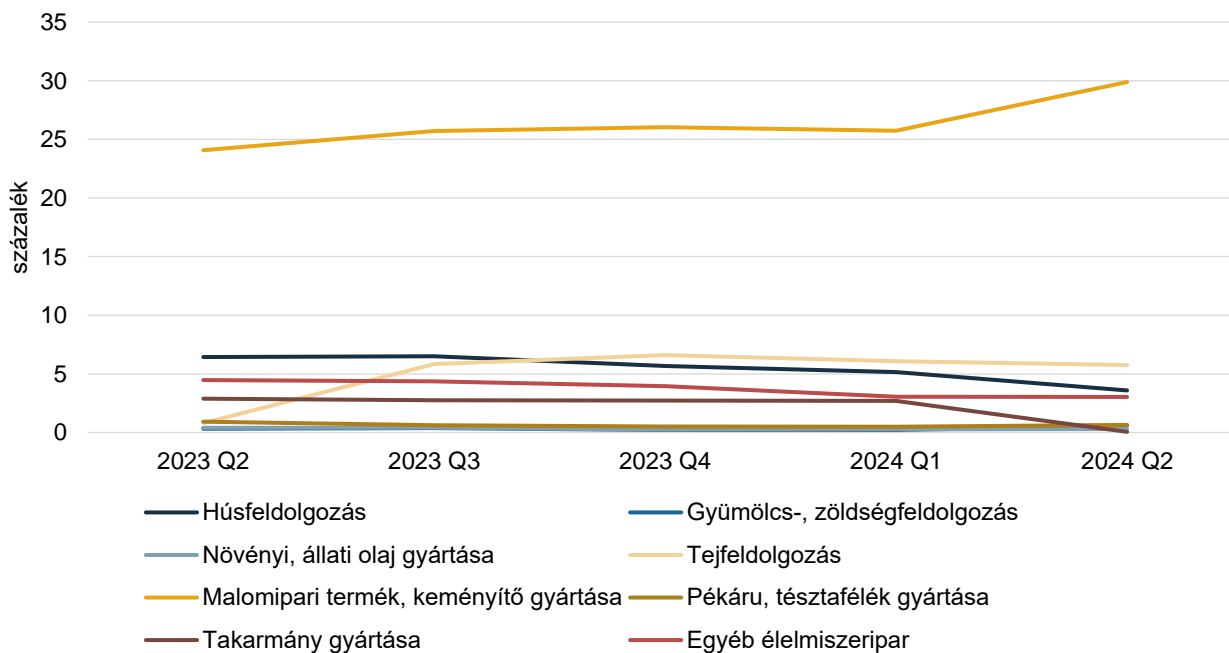
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**9. melléklet: NPL-ráta az élelmiszeriparban a hitel jellege szerinti bontásban**



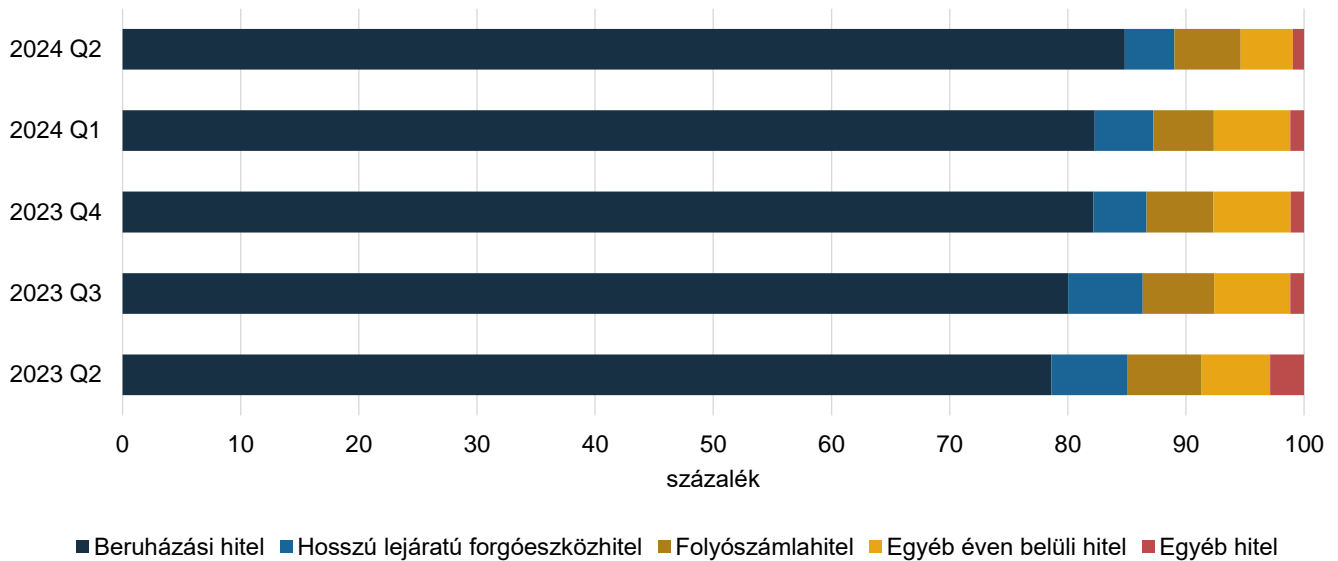
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**10. melléklet: NPL-ráta az élelmiszeriparban alágazati bontásban**



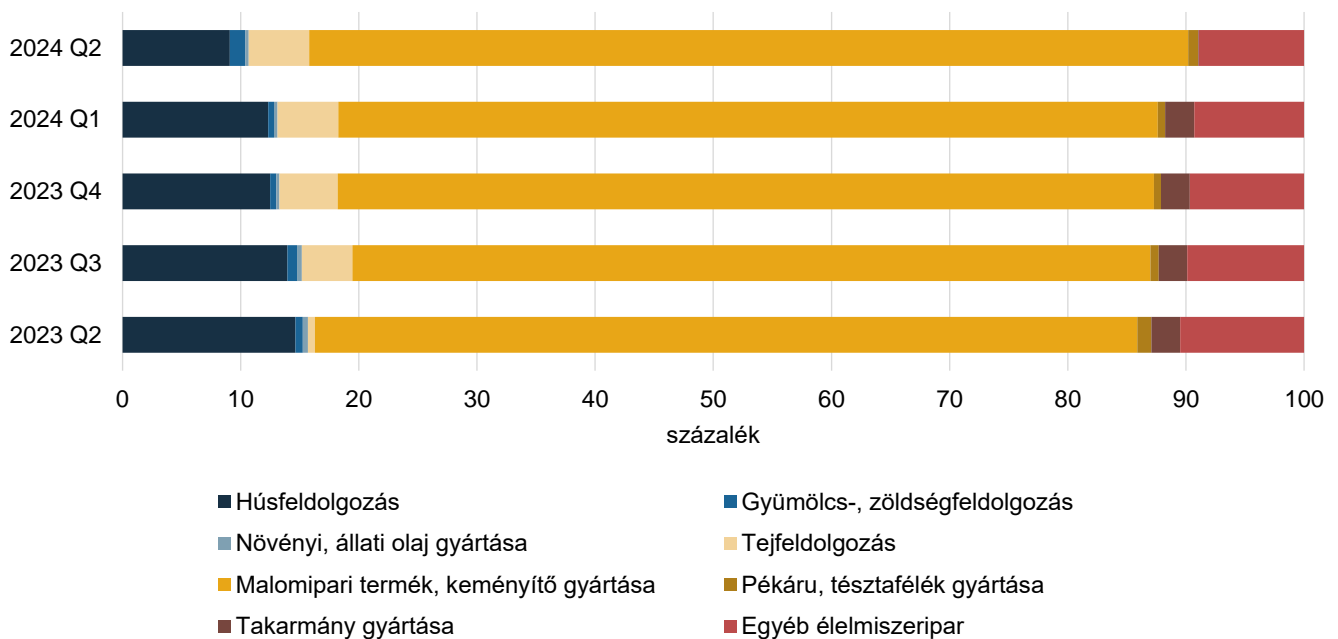
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

### 11. melléklet: Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban



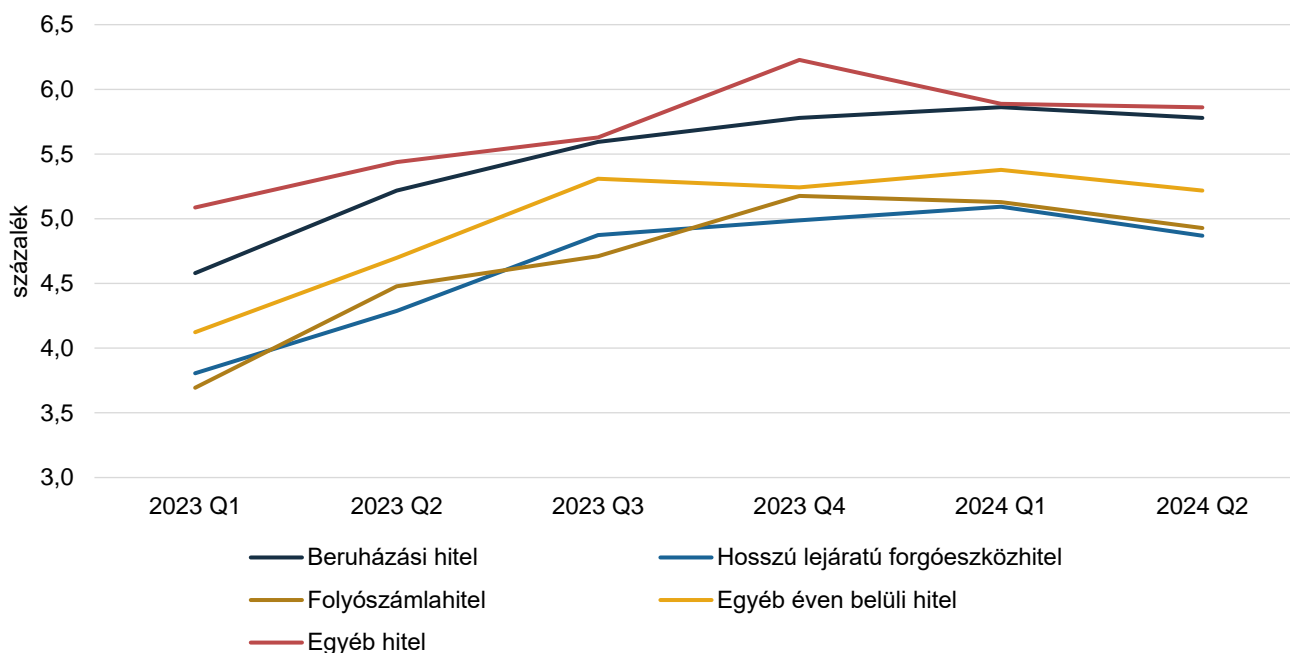
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

### 12. melléklet: Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása alágazati bontásban



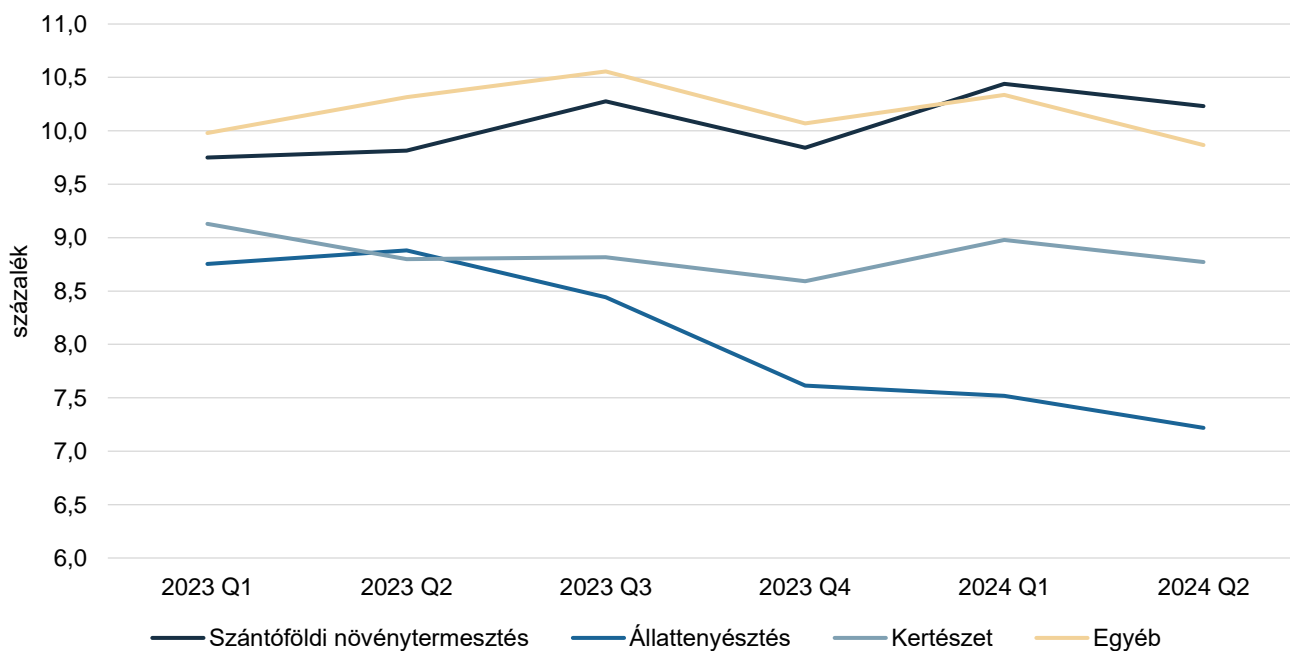
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**13. melléklet: A mezőgazdasági piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban**



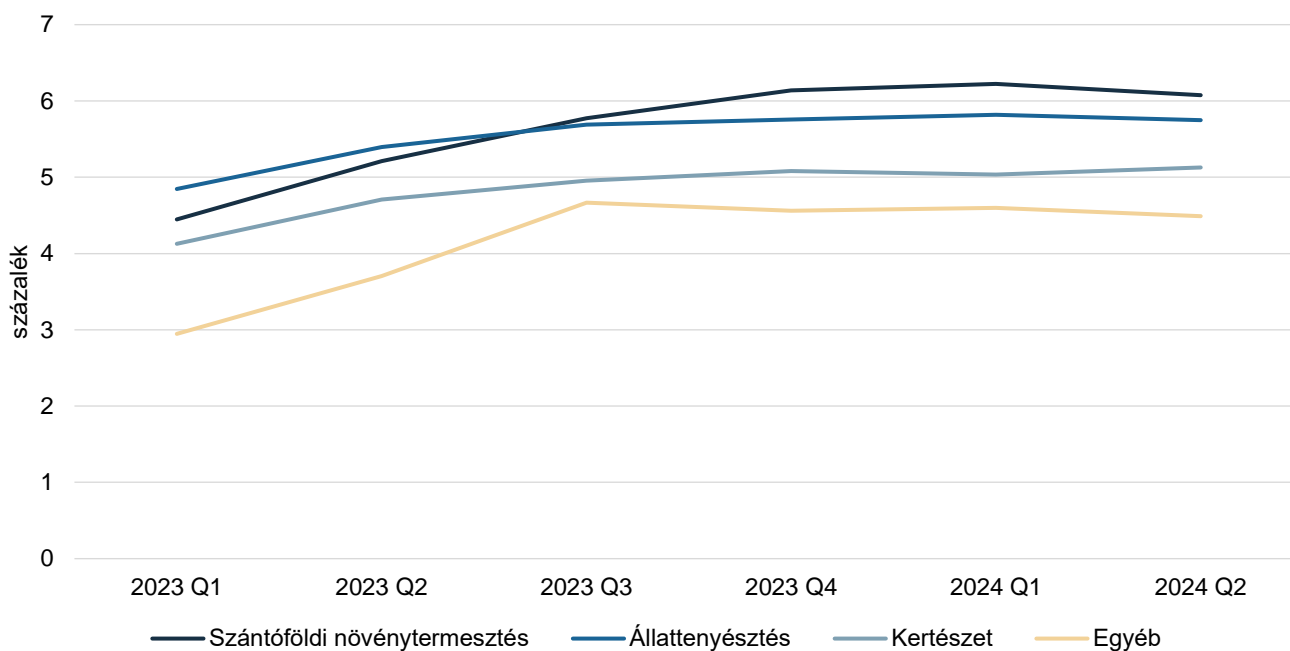
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**14. melléklet: A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forintbitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



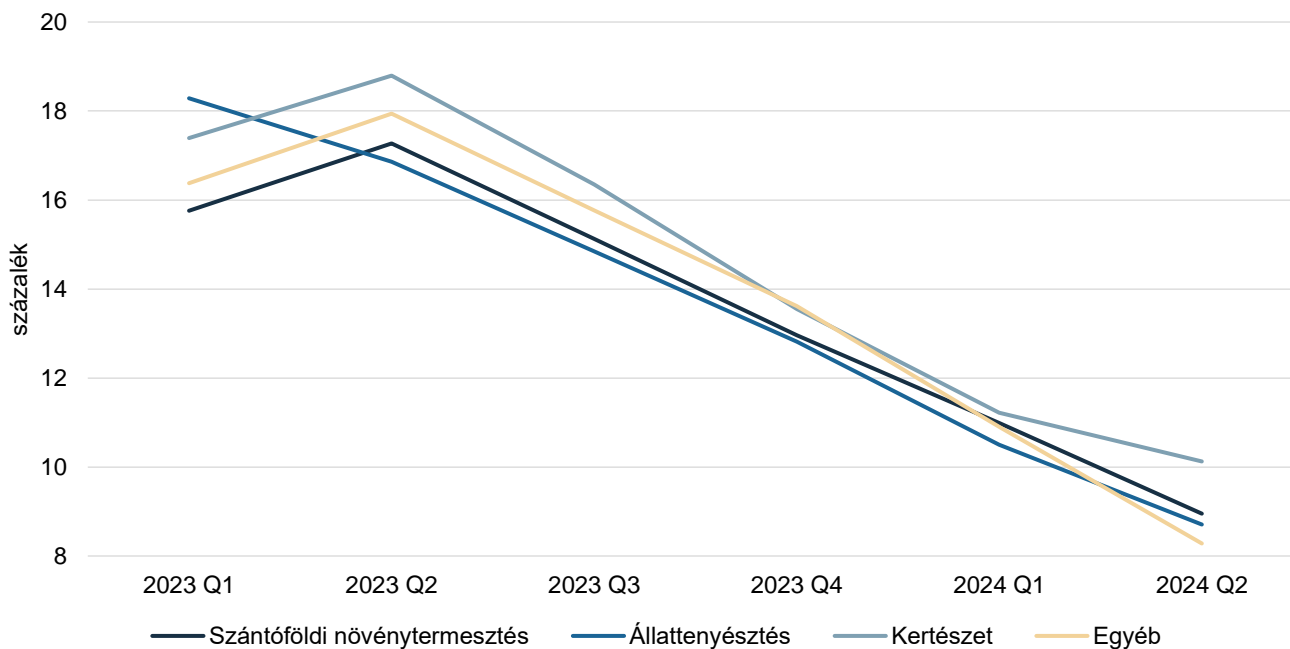
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**15. melléklet: A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



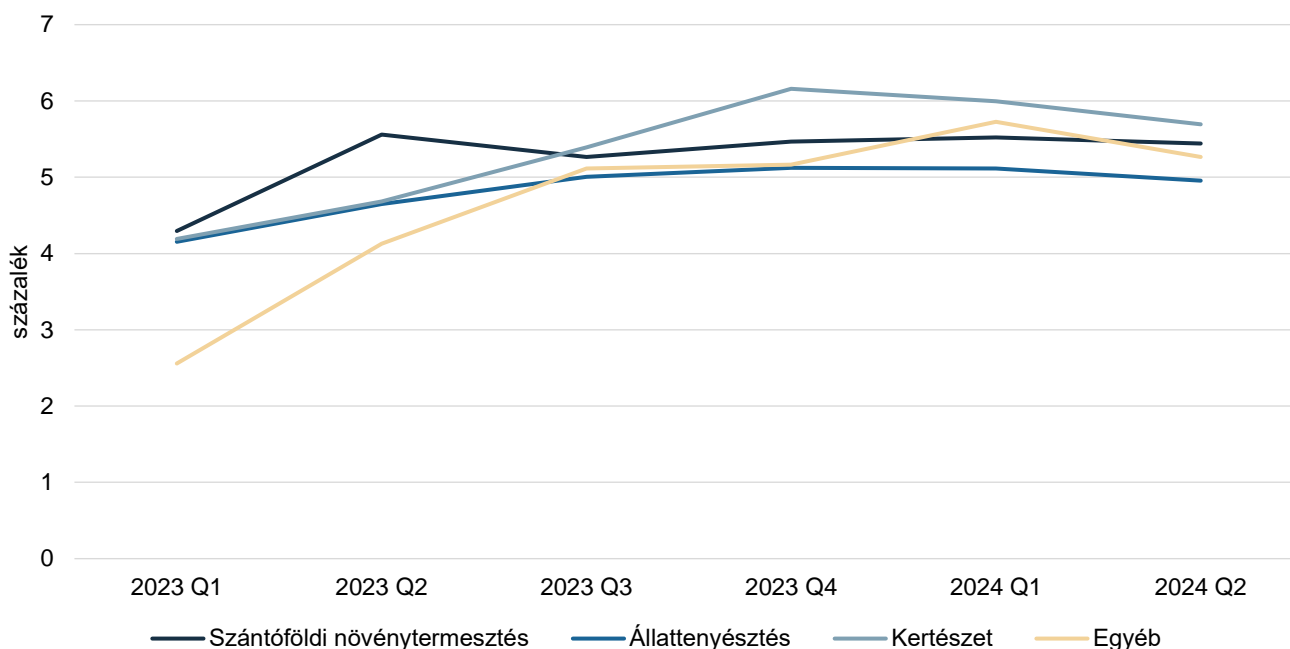
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**16. melléklet: A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú forintbitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



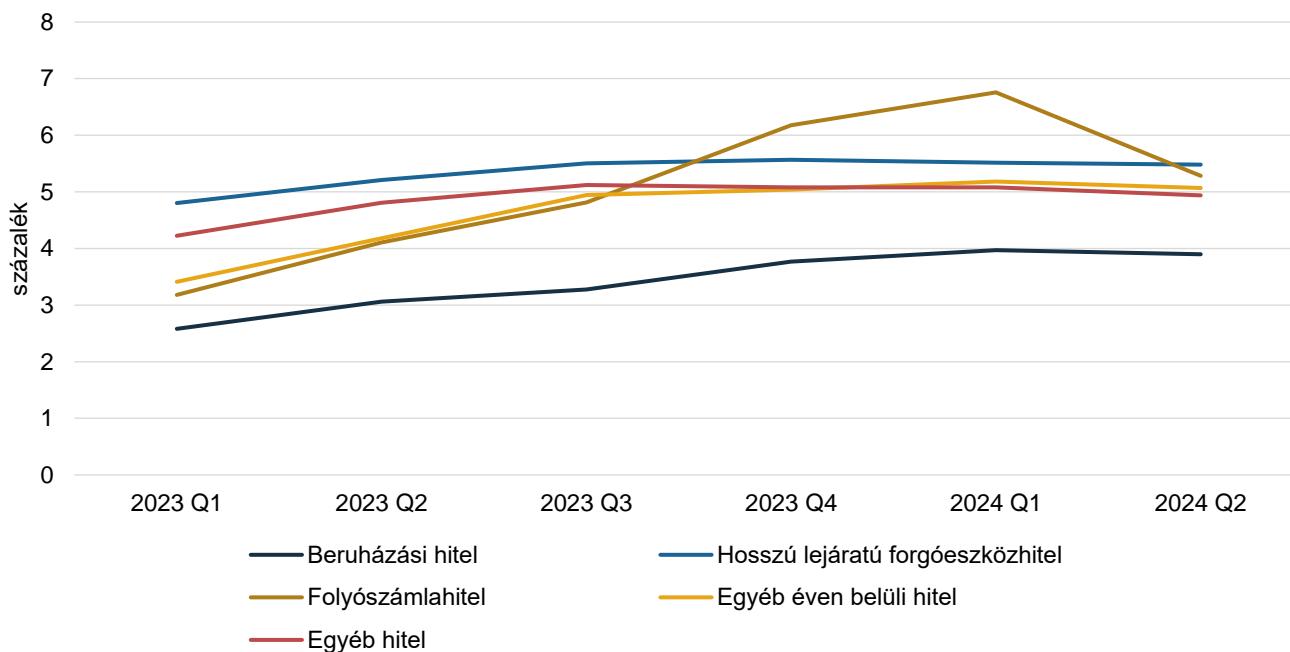
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**17. melléklet: A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



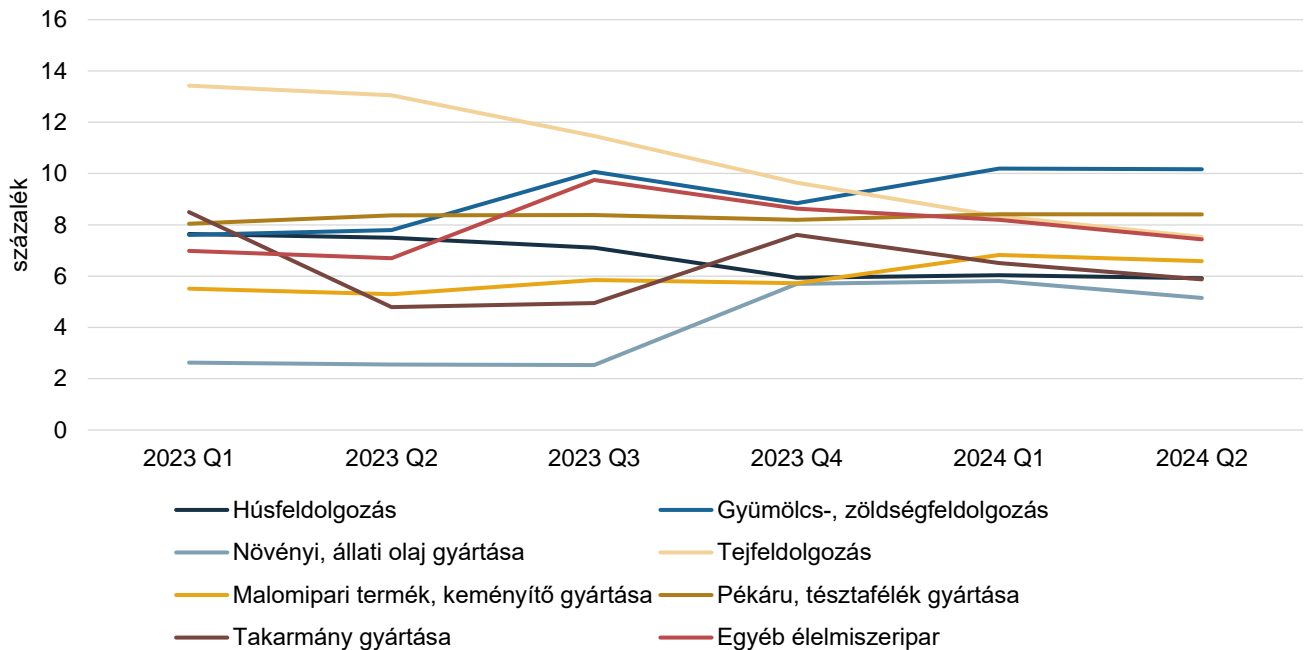
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**18. melléklet: Az élelmiszeripari piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban**



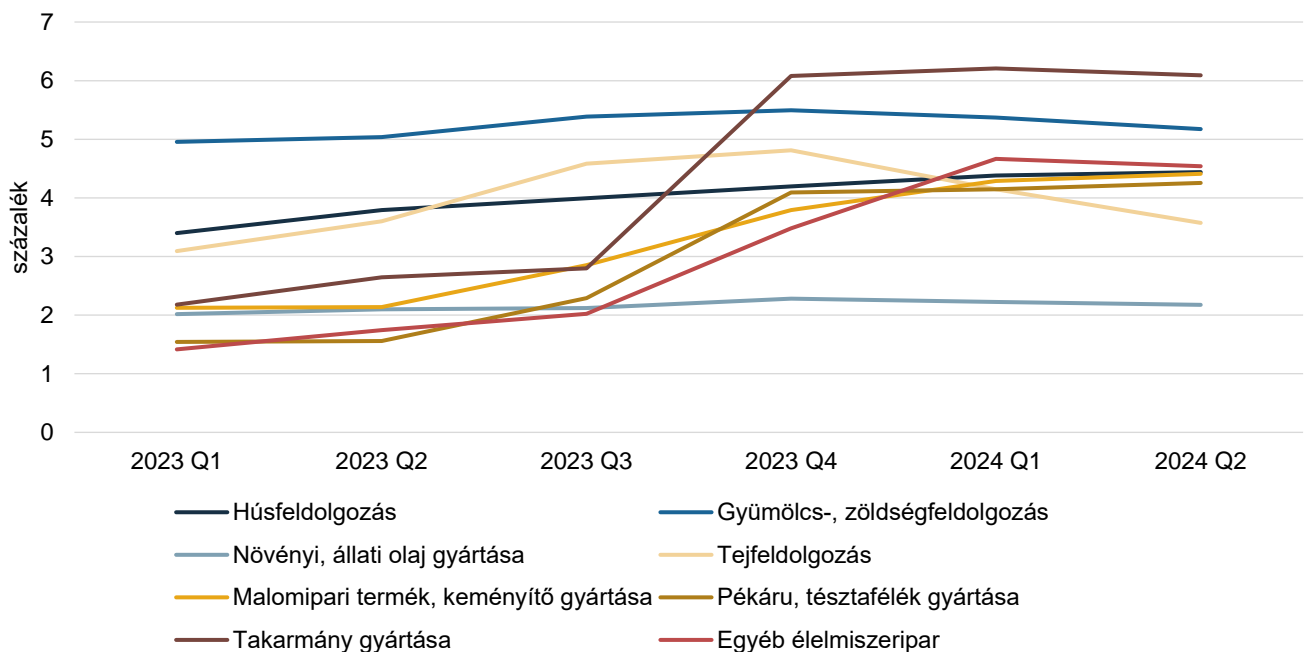
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**19. melléklet: Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



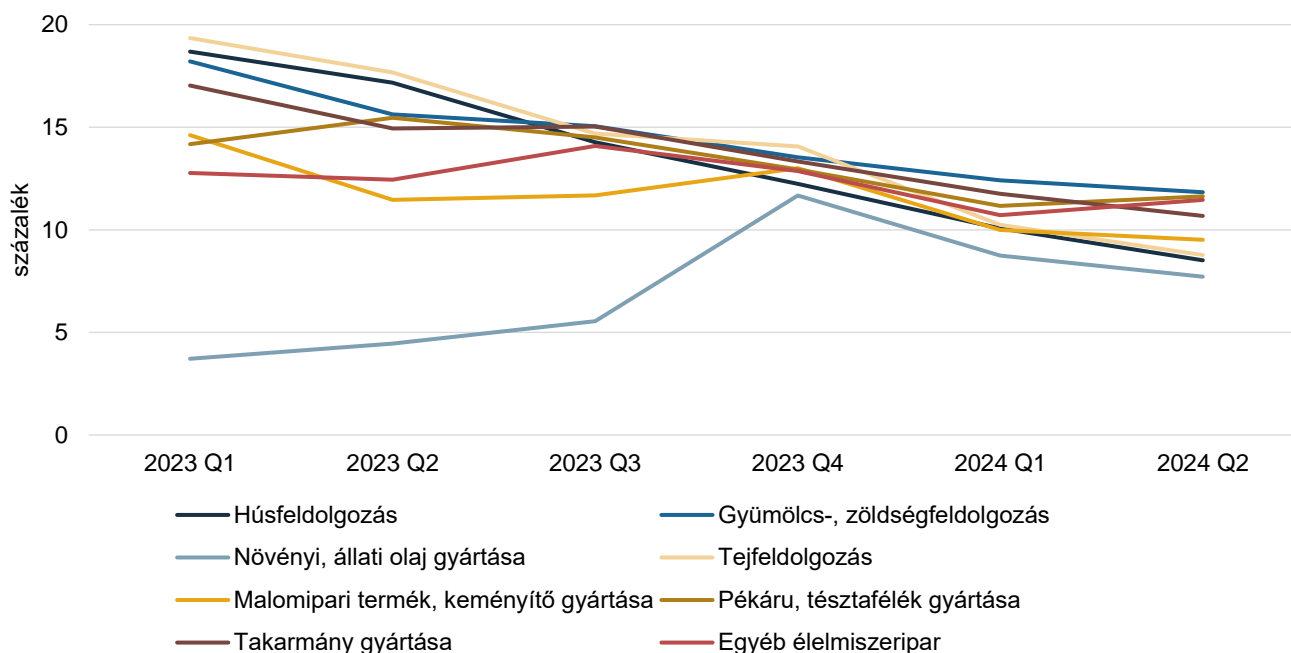
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**20. melléklet: Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



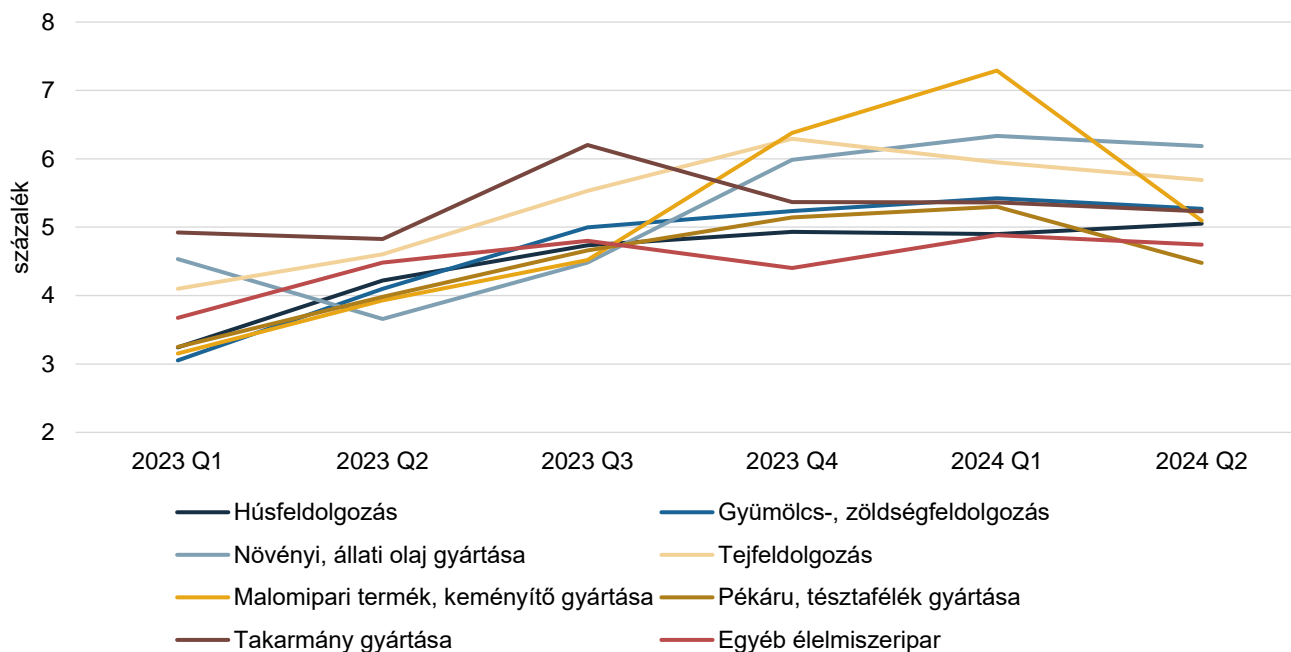
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**21. melléklet: Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

**22. melléklet: Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban**



Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán



